

Årsberetning Bydel Østensjø 2012

Årsberetning for Bydel Østensjø 2012

Tove Stien
Bydelsdirektør

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
2	SITUASJONSBESKRIVELSE	5
2.1	ORGANISASJON/BEMANNING.....	5
2.2	BEFOLKNINGSGRUNNLAG	6
2.3	OMFANG AV POLITISKE ORGANERS VIRKSOMHET	7
3	MÅL OG RESULTATER 2012.....	8
3.1	BYDELENS OVERORDNEDE MÅL OG OPPNÅDDE RESULTATER.....	8
3.1.1	<i>Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet.....</i>	<i>8</i>
3.1.2	<i>Bydelens investeringer.....</i>	<i>9</i>
3.1.3	<i>Noter i regnskapet.....</i>	<i>9</i>
3.2	FUNKSJONSOMRÅDE 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	9
3.2.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>9</i>
3.2.2	<i>Hovedmål.....</i>	<i>10</i>
3.2.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>10</i>
3.2.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO1 - netto driftsutgifter.....</i>	<i>17</i>
3.2.5	<i>Måltall for tjenesteproduksjon.....</i>	<i>18</i>
3.3	FUNKSJONSOMRÅDE 2 A: BARNEHAGER	19
3.3.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>19</i>
3.3.2	<i>Hovedmål.....</i>	<i>20</i>
3.3.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>20</i>
3.3.4	<i>Hovedoversikt økonomi F - 2 A - netto driftsutgifter.....</i>	<i>24</i>
3.3.5	<i>Måltall- og nøkkeltall for tjenesteproduksjon.....</i>	<i>25</i>
3.4	FUNKSJONSOMRÅDE 2 B: OPPVEKST.....	27
3.4.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>27</i>
3.4.2	<i>Hovedmål.....</i>	<i>27</i>
3.4.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>28</i>
3.4.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO2B- netto driftsutgifter.....</i>	<i>35</i>
3.4.5	<i>Måltall for tjenesteproduksjon.....</i>	<i>36</i>
3.5	FUNKSJONSOMRÅDE 3: PLEIE OG OMSORG	36
3.5.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>36</i>
3.5.2	<i>Hovedmål.....</i>	<i>37</i>
3.5.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>38</i>
3.5.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO3 – netto driftsutgifter</i>	<i>49</i>
3.5.5	<i>Måltall for tjenesteproduksjon.....</i>	<i>50</i>
3.6	FUNKSJONSOMRÅDE 4: ØKONOMISK SOSIALHJELP	51
3.6.1	<i>Ansvarsområde</i>	<i>51</i>
3.6.2	<i>Hovedmål.....</i>	<i>51</i>
3.6.3	<i>Situasjonsbeskrivelse</i>	<i>51</i>
3.6.4	<i>Hovedoversikt økonomi FO4 – netto driftsutgifter</i>	<i>51</i>
3.6.5	<i>Måltall for tjenesteproduksjon.....</i>	<i>52</i>
3.7	GJENNOMFØRTE OMSTILLINGS- OG EFFEKTIVISERINGSTILTAK, SAMT STØRRE ”PROSJEKTER”	53
4	SÆRSKILT RAPPORTERING.....	57
4.1	TILTAK FOR Å FORBEDRE SERVICE OVERFOR BRUKERNE	57
4.2	SAKSBEHANDLINGSTID.....	58
4.3	TILGJENGELIGHET FOR MENNESKER MED FUNKSJONSHEMMING	59
4.4	TILTAK I OSLO KOMMUNES FOLKEHELSEPLAN	59
4.5	LIKESTILLING OG MANGFOLD	62
4.6	RAPPORTERING INNEN HR-OMRÅDE OG HELSE- MILJØ OG SIKKERHET (HMS)	64
4.7	INFORMASJONSSIKKERHET	67
4.8	ANSKAFFELSER	67
4.9	RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL.....	68
4.10	FORVALTNING AV KUNSTVERK I OSLO KOMMUNES VIRKSOMHETER.....	68
4.11	REKRUTTERING AV LÆRLINGER.....	69
4.12	GJELDSOFFERASSISTANSE	69
5	OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKNADER.....	69
5.1	UTKVITTERING AV BYSTYRETS VERBALVEDTAK OG MERKNADER	69
5.1.1	<i>FLERTALLSMERKNADER VEDRØRENDE ÅRSBERETNING 2011</i>	<i>69</i>

5.1.2	FLERTALLSMERKNADER VEDRØRENDE BUDSJETT 2012	71
5.1.3	VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE SOM FORTSATT GJELDER.....	72
5.1.4	VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE SOM IKKE ER FERDIG GJENNOMFØRT.....	73
5.2	MERKNADER FRA KOMMUNEREVISJONEN OG KONTROLLUTVALGET	73
5.3	ANDRE SPØRSMÅL FRA BYRÅDET/BYSTYRET	73

1 INNLEDNING

Årsberetning 2012 er bydelens tilbakemelding til byråd og bystyre om bydelens totale aktivitetsnivå og måloppnåelse innenfor de tjenesteområder og tilbud som bydelen forvalter. Årsberetningen er i tillegg et lokalt styringsredskap. Protokollen fra bydelsutvalgets behandling ettersendes Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester når denne foreligger.

Bystyrets budsjettvedtak gir retningslinjer gjennom mål for hvordan de ulike tjenestene skal drives og videreutvikles, og bydelsutvalget vedtar bydelens budsjett innenfor rammer og føringer gitt av bystyret. Årsberetningen er direkte knyttet opp mot budsjettet og innebærer således en vektlegging av oppnådde resultater sett i forhold til bystyrets og bydelens vedtatte mål.

Bydelens oppgaver og myndighetsområder er styrt etter ulike lover, regler, retningslinjer og normer. De overordnede er:

- Kommuneloven
- Forvaltningsloven
- Offentlighetsloven
- Arbeidsmiljøloven
- Oslo kommunes avtaleverk
- Oslo kommunes personalreglement
- Oslo kommunes reglement for bydelsutvalg

I tillegg er det en rekke særlover som hjemler de ulike tjenestene. De mest sentrale er:

- lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- lov om barneverntjenester
- lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- lov om vern mot smittsomme sykdommer
- lov om vern mot tobakkskader
- lov om barnehager
- lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere
- andre lover som pålegger kommunen oppgaver, og hvor bydelen er delegert myndighet
- kommunale forskrifter der bystyret har delegert myndighet til bydelen
- kommunale oppgaver vedtatt av bystyret, og hvor bydelen er tillagt ansvar

Bydelens tjenesteproduksjon er delt inn i følgende funksjonsområder.

Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø

- bydelsutvalg og administrasjon samt andre fellestjenester
- miljø- og naturverntiltak
- miljørettet helsevern
- avtaleleger og fysioterapi
- psykisk helsearbeid
- sosialsentervirksomhet
- behandlings- og rehabiliteringsplasser
- kulturformål

Funksjonsområde 2 A: Barnehager

- Barnehager
- Ressursenhet for førskolebarn

Funksjonsområde 2B: Oppvekst

- fritidstilbud og ungdomstiltak
- helsestasjon og skolehelsetjeneste
- familiesenter
- barnevern

Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg

- aktivisering av eldre og funksjonshemmede, herunder dagsentre og eldresentre
- hjemmebaserte tjenester
- pleie og omsorg i institusjon, herunder sykehjem
- omsorgsboliger
- avlastningstiltak
- andre tiltak for funksjonshemmede

Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

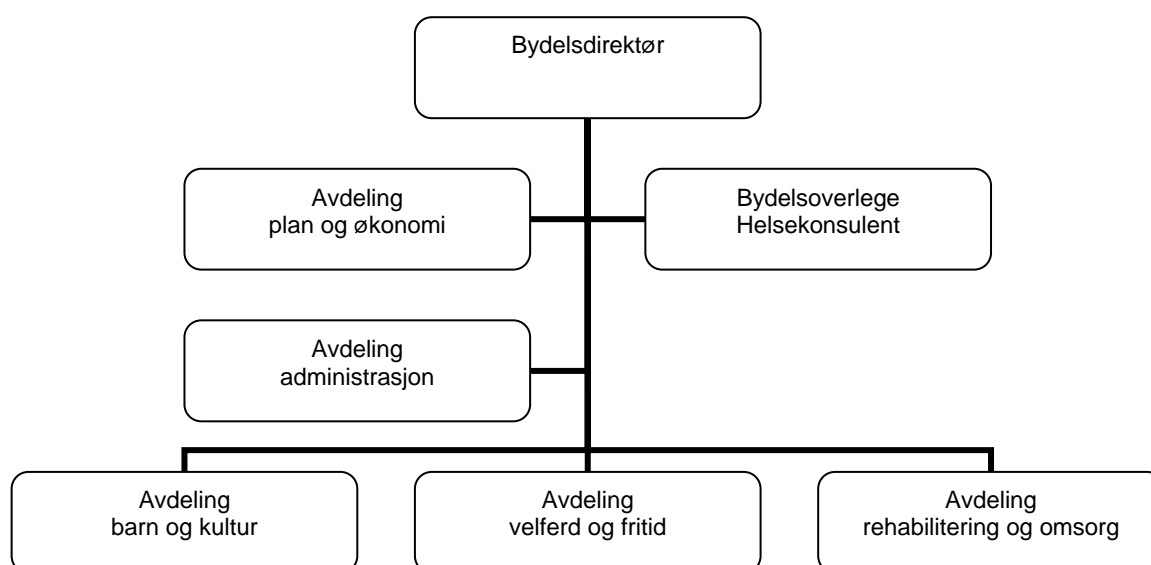
- økonomisk sosialhjelp (kun utbetalt stønad, driftskostnader ligger under Funksjonsområde 1)
- kvalifiseringstiltak

Årsberetningen gir en beskrivelse av bydelens totale virksomhet med informasjon om bydelens ansvarsområder, mål og resultater for økonomi og tjenesteproduksjon innenfor funksjonsområdene. Årsberetningen inneholder videre en situasjonsbeskrivelse av bydelen med blant annet informasjon om organisasjon og befolkningsgrunnlag.

Årsberetningen er skrevet etter fastsatt mal og er bygget opp slik det fremgår av den forutgående innholdsfortegnelsen.

2 SITUASJONSBEKRIVELSE

2.1 Organisasjon/Bemanning

Bydel Østensjø er organisert i tre stabsavdelinger og tre fagavdelinger. Fagavdelingene er i hovedsak inndelt etter en formålsbasert organisasjonsmodell, dvs. en inndeling ut fra hvilke brukergrupper tjenestene i hovedsak er rettet mot. Ansvarsområdets omfang er relativt jevnt fordelt mellom fagavdelingene. Avdelingenes ansvarsområder er som følger:

Avdeling barn og kultur (BoK): Barnehager, ressursenhet for førskolebarn, helsetjenester barn og unge (herunder helsestasjons- og skolehelsetjeneste, familiesenter med åpen barnehage og språkenhet, ergo- og fysioterapi 0-17 år), habilitering og psykisk helse og bestillerfunksjoner 0-17 år, samt kulturtiltak.

Avdeling velferd og fritid (VoF): Barnevernkontoret, barnevernets oppfølgingstjeneste (Ofot), ungdom og fritid (fritidsklubber, utekontakten og SaLTo), NAV Østensjø, sosialtjenestens tiltakssenter, psykisk helse voksne (herunder samlokaliserte boliger), aktivitetstilbud og treffsteder, bestillerfunksjonen for mennesker med psykiske lidelser, samt boligkontor.

Avdeling rehabilitering og omsorg (RO): Hjemmetjenester, ergo- og fysioterapitjenester for voksne, boliger for utviklingshemmede, dagsenter for utviklingshemmede (Kjernehuset), eldresentre /treffsentre 60+ med oppsøkende tjeneste, frivillighetssentral, bestillerkontor 18+ (inkl. støttetiltak for utviklingshemmede /funksjonshemmede og mennesker med psykiske lidelser).

	31.12.2011	31.12.2012	Endring
Ansatte	1 408	1 834	-
Årsverk	1 314	1 275	-39

Bydelens vurderinger:

Antall ansatte omfatter både fast ansatte og vikarer. Rapportering på antall ansatte i 2011 og 2012 har vært gjort med ulike rapporteringsverktøy (for 2012 har bydelen benyttet nytt HR-system). Det er derfor usikkerhet knyttet til tallene fra 2011, og endring i antall ansatte er derfor ikke utfylt i tabellen. Vi forutsetter at rapporteringer i fremtiden vil gi riktigere og bedre sammenlignbare tall, da rapporteringsverktøyet vil være det samme.

Bydelen har en økning i vedtatte stillinger med 17, 49 fra 2011 til 2012. På tross av dette viser tabellen en reduksjon i benyttede årsverk. Forklaringen er i hovedsak begrunnet i strukturell ledighet, som innebærer at stillinger har stått ubesatt i kortere og lengre perioder i påvente av nyrekruttering, vanskeligheter med å få ansatt vikarer etc.

2.2 Befolkningsgrunnlag

Befolknings- utvikling	år 2009 - 2011	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2011	Andel av bef. i Oslo pr. 01.01.2012
0 år				761	673	7,66 %	6,91 %
1-2 år	0-2	2 038	2 102	1 444	1 523	8,01 %	8,37 %
3-5 år	3-5	1 835	1 919	1 947	2 047	8,63 %	8,82 %
6-12 år	6-9	2 081	2 145		3 935	-	9,12 %
13-17 år	10- 17	4 021	4 072	6 351	2 520	-	9,03 %
Sum 0-17 år		9 975	10 238	10 503	10 698	8,76 %	8,77 %
18-24 år		3 071	3 240	3 294	3 408	6,00 %	5,96 %
25-66 år		24 784	25 080	25 503	26 164	7,01 %	7,04 %
67-79 år		4 396	4 188	4 030	4 000	10,69 %	10,01 %
80-89 år		2 500	2 480	2 512	2 522	13,97 %	14,06 %
90 år +		342	378	429	490	9,84 %	10,19 %
Sum 67 år +		7 238	7 046	6 971	7 012	11,61 %	11,25 %
Sum bydel		45 068	45 604	46 271	47 282	7,73 %	7,71 %
Herav innvandrere		6 750	7 106	7 409	7 800	6,06 %	6,11 %

*) Innvandrere er definert som personer med bakgrunn fra land utenom vestlige land iht. SSB's definisjon.

*) aldersgruppene er endret fra 2012

Bydelens vurderinger:

Befolkningsutviklingen har vært som forventet. Det er noe større variasjon på barn fra 0-2 år. Vi registrerer at antall fødte har gått noe ned samtidig som helsestasjonstjenesten registrerer at mange flytter til bydelen med barn født inneværende år. Utviklingen har stor betydning for behov for barnehager. Det er fortsatt økning i antall eldre over 90 mens eldre samlet over 67 har minimal endring. Prognoser fremover viser en nedgang i antall eldre over 80 år mens veksten i antall over 90 fortsatt vil øke i noen år.

2.3 Omfang av politiske organers virksomhet

	2011		2012	
	Møter	Saker	Møter	Saker
<u>POLITISKE UTVALG</u>				
Bydelsutvalg	8	198	8	215
Arbeidsutvalg	7	32	8	38
Lokal klagenemnd	0	0	-	-
Oppvekstkomité	7	80	8	83
Bydelsutvikling, miljø- og kulturkomité.	7	60	8	71
Omsorgskomité	7	74	9	83
<u>BRUKERUTVALG</u>				
Eldreråd	7	70	8	73
Råd for funksjonshemmede	7	57	8	63
Ungdomsråd	7	47	8	51
Tilsynsutvalg alders- og sykehjem, hjemmebaserte tjenester, dagsenter- virksomhet utenom institusjon	21	-	22	-

Merknader:

Iht. byrådssak 11 av 11.01.2012 og bystyresak 73 av 28.03.2012 er det vedtatt at ordningen med lokale klagenemnder avvikles.

Tilsynsutvalg 1 (Langerud sykehjem, Kjernehuset dagsenter og Abildsø sykehjem) har hatt 6 tilsynsmøter i 2012.

Tilsynsutvalg 2 (Oppsalhjemmet, Abildsø sykehjem avdeling Østensjø og Manglerudhjemmet) har hatt 14 tilsynsmøter i 2012.

Tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester og dagsentervirksomhet utenom institusjon har hatt 2 møter i 2012.

Ungdomsrådet

Ungdomsrådet er et rådgivende organ for bydelsutvalget. Ungdomsrådet består av 12 representanter. De fleste representantene er valgt fra bydelens ungdomsskoler og fritidsklubber. Ungdomsrådet har deltatt på Ungdommens bystyremøte, den årlige nasjonale Barne- og ungdomskonferansen arrangert av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og er fast representert i Sentralt ungdomsråd Oslo(SUR).

I 2012 avsatte bystyret 1,5 mill. kroner til ungdomsrådene i bydelene. Av disse mottok ungdomsrådet i Bydel Østensjø kr 122 879. Midlene er benyttet til å støtte ulike ungdomstiltak i bydelen etter vedtatte kriterier. I 2012 har ungdomsrådet behandlet fem søknader og har gitt støtte til fire tiltak/søkere.

Høsten 2012 har ungdomsrådet bl.a. benyttet til å planlegge ungdomskonferanse i januar 2013 med 70 inviterte ungdommer og drøftet om Oslo bør søke OL 2022.

Barn og unges representant i plansaker

Plan- og bygningslovens § 3-3 fastsetter at kommunen skal ha en ordning som ivaretar interessene til barn og unge under 18 år i planprosessen.

I Bydel Østensjø er barnerepresentantoppgaven tillagt spesialkonsulentstillingen i avdeling Barn og kultur, med spesialkonsulent i Familiesenteret som vara.

Barnerepresentanten (BR) gir selvstendige uttalelser i saker, uavhengig av politisk behandling, men har valgt å samarbeide/ drøfte sakene med bydelens saksbehandler i forbindelse med at sakene legges fram til politisk behandling. I noen tilfeller legges BRs vurderinger inn i saksframleggene.

I 2012 har BR gitt egne merknader/ tilbakemeldinger i forbindelse med følgende 2 større prosjekter: Gamle Enebakkvei 20 og Oppsalveien 20.

BR har særlig vært opptatt av oversiktighet/ lesbarhet mht trafikale forhold og gang- og sykkelveier. Videre at det settes av arealer for barn- og unges lek/ opphold, at barn og unges arealer har gode lysforhold, at de har tilstrekkelig avstand til høyspentlinjer og at de har en tomteplassing som bidrar til mest mulig skjerming mot støy og forurensing.

3 MÅL OG RESULTATER 2012

3.1 Bydelens overordnede mål og oppnådde resultater

3.1.1 Bydelens totale ressursinnsats - driftsregnskapet

Tabell 0.1 Brutto driftsutgifter i 1000 kr

	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/ regnskap 2012
Brutto driftsutgifter					
Funksjonsområde 1	172 378	202 624	184 413	188 438	-4 025
Funksjonsområde 2A	449 463	465 029	462 955	468 338	-5 383
Funksjonsområde 2B	137 582	145 972	150 316	145 223	5 093
Funksjonsområde 3	819 743	813 350	839 125	848 154	-9 029
Sum brutto utgifter, drift	1 579 166	1 626 975	1 636 809	1 650 153	-13 344
Funk.omr. 4, sosialhjelp og kvalifiseringsprogram (brutto utg.)	63 935	70 318	68 585	67 430	1 155
Sum brutto utgift + sosialhjelp	1 643 101	1 697 293	1 705 394	1 717 583	-12 189

Tabell 0.1 B Netto driftsutgifter i 1000 kr.

	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/ regnskap 2012
Netto driftsutgifter					
Funksjonsområde 1	112 548	106 502	128 116	123 878	4 238
Funksjonsområde 2A	371 861	387 065	394 055	390 167	3 888
Funksjonsområde 2B	122 982	132 101	136 444	129 542	6 902
Funksjonsområde 3	669 129	702 808	691 589	692 972	-1 383
Sum netto utgifter, drift	1 276 520	1 328 476	1 350 204	1 336 559	13 645
Funk.omr. 4, sosialhjelp og kvalifiseringsprogram (netto utg.)	59 971	65 908	64 175	63 475	700
Sum netto utgift + sosialhjelp	1 336 491	1 394 384	1 414 379	1 400 034	14 345

Bydelens vurderinger:

Bydelens samlede resultat består av følgende forhold:

I bydelens samlede resultat er det avsatt øremerkede midler tilsvarende 3,8 mill. kroner hvor 1,6 mill. kroner er knyttet til FO1, 1 mill. kroner til FO3 og 1,2 mill. kroner til FO2b.

For funksjonsområde 1 er det positive resultatet i hovedsak knyttet til reserveavsetning på 3,5 mill. kroner. Avsetningen er knyttet til lavere utgifter til lønnsoppgjøret enn budsjettet.

På barnehageområde FO2a er det reduserte strømutgifter som gjør det største utslaget og utgjør 1,9 mill. kroner i mindreforbruk. Det øvrige mindreforbruket er i all hovedsak knyttet til ressursenheten for førskolebarn.

Innenfor funksjonsområde 2b er det barnevern som utgjør det største mindreforbruket. Samlet utgjør dette ca 4 mill. kroner.

Funksjonsområde 3 har et ubetydelig avvik samlet. Det er imidlertid større avvik mellom kostrafunksjonene på området. Kjøp av sykehjemsplasser har et netto mindreforbruk på 5 mill. kroner korrigert for lavere inntekter som en følge av kjøp av færre plasser. Hjemmetjenesten har imidlertid et merforbruk på nærmere 8 mill. kroner samlet for egne tjenester og brukervalg. Ubrukte avsetninger og økte refusjoner for kostnadskrevende gjør imidlertid at området samlet har et merforbruk på bare 1,4 mill. kroner.

3.1.2 Bydelens investeringer

Prosjektnavn	Prosjekt-nummer	Arts-gruppe	Faktisk/forventet ferdig (kv/år)	Regulert budsjett 2012 (inkl. y.disp-fra 2011)	Regnskap 2012	Avvik	Kommentarer /årsak til avvik
Abildsøparken	10904800		2011	3	3	0	

3.1.3 Noter i regnskapet

Ingen spesielle forhold.

3.2 Funksjonsområde 1: HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ

3.2.1 Ansvarsområde

- Helse(bydelsoverlege, fastleger, miljørettet helsevern og smittevern)
- Sosialtjenestens ansvarsområde er råd og veiledning, økonomisk sosialhjelp, sosialt forebyggende arbeid, rehabilitering av rusmisbrukere, kvalifiserings- og sysselsettingstiltak, booppfølging, gjeldsrådgivning m.m. Tjenesten er hjemlet i Lov om helse- og omsorgstjenester samt i Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
- Psykisk helse voksne er organisatorisk lagt under sosialtjenestens tiltakssenter, men omtales under funksjonsområde 3.
- Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere er organisatorisk lagt inn under NAV Østensjø. Tjenesten er hjemlet i Lov om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere.
- Boligkontoret har ansvar for boligvirkemidlene, tildeling av kommunale boliger, lån og kommunale og statlige bostøtteordninger.
- Ergo- /fysioterapitjenesten 18+ har ansvar for fysikalsk behandling og opptrening for innbyggere over 18 år. Tjenesten har ansvar for å bistå brukere med å søke om tekniske hjelpemidler og boligendringer grunnet funksjonshemming. Driftstilskudd til privatpraktiserende fysioterapeuter administreres av tjenestestedet.

- Ergo- og fysioterapitjenester 0-17 år har et særlig ansvar for å følge opp barn og unge med nedsatt funksjonsevne.
- Psykisk helse for barn og unge ved familiesenteret, omtales under funksjonsområde 2B
- Kulturområdet omfatter vedtatte kulturoppgaver, samt samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner.

3.2.2 Hovedmål

- Bydelen har godt samarbeid med Helse Sør Øst RHF for å sikre oppfyllelse av intensjonene i samhandlingsreformen.
- Det er tilfredsstillende kapasitet hos bydelens fastleger og administrasjonen har god dialog og regelmessig kontakt med representanter for fastlegene.
- Helseforskjeller i bydelen er redusert.
- Sosialhjelpssøkere får hjelp til å bli mest mulig selvhjulpne gjennom råd, veiledning, kvalifiserings- og arbeidstiltak
- Unge kommer raskt ut i utdanning, arbeid eller aktivitet
- Det skal være gode bomiljøer i kommunale boliger
- Det skal gis nødvendig boligbistand til de som trenger det mest
- Ergo- og fysioterapitjenesten 0-17 år skal medvirke til at barn og unge med særskilte behov får koordinerte tjenester, som ivaretar den enkeltes behov for habilitering/ rehabilitering.
- Ergo- og fysioterapitjenesten 18+ skal være en viktig bidragsyter på flere trinn i omsorgstrappen og bidra til effektive pasientforløp
- Avtalefysioterapeutene skal integreres i den øvrige bydelshelsetjenesten
- Mål for kulturområdet i Bydel Østensjø er i samarbeid med lag, organisasjoner og institusjoner å fremme gode betingelser for kulturell aktivitet, samarbeide om utvalgte fellesarrangementer og bidra til videreutvikling av kulturarrangementer i bydelen.

3.2.3 Situasjonsbeskrivelse

Helse(bydelsoverlege, fastleger, miljørettet helsevern og smittevern)

Bydelen har uendret antall fastleger fra året før, 34 leger, og det er fortsatt flere fastleger med åpne lister slik at det er mulighet for nyvalg og bytte av fastlege internt i bydelen.

Bydelen har søkt og nylig fått opprettet 2 nye fastlegehjemler til et av legekantorene som planlegger utvidelse av lokalene.

Med revidert fastlegeforskrift og økt krav om tilgjengelighet, både ved telefon og timebestilling, samt stadig økt krav til samhandling, vil behovet for flere fastleger tydeliggjøres.

Fastlegene er sentrale aktører i samhandlingsreformen og bydelen har regelmessige møter med fastlegene i samarbeidsutvalget (SU) og allmennlegeutvalget.

En av bydelens fastleger og bydelsadministrasjonen er aktivt deltagende i prosjektet "akutt og subakutt funksjonssvikt" som er samhandlingsprosjekt mellom Oslo universitetssykehus (OUS) og tre bydeler.

Bydelen har tett dialog og samarbeid med OUS Ullevål for å sikre gode rutiner og tjenester og oppfylle intensjonene i samhandlingsreformen.

Bydelen har 1 årsverk bydelsoverlegestilling fordelt på 2 leger. 40 % av stillingen har vært holdt vakant inntil august 2012 da den ble besatt med ny bydelsoverlege.

I henhold til Oslo kommunes folkehelseplan, som har forlenget virketid til 2012, skal bydelene integrere folkehelseplanens intensjoner og innsatsområder i sitt arbeid og aktivt arbeide for å videreutvikle og implementere strategiene for å bidra til bedre folkehelse.

Bydel Østensjø har høsten 2012 gjennomgått og laget rapport om bydelens strategier for helsefremmende og forebyggende folkehelsearbeid med tilhørende tiltak og frister. Alle fagavdelingene

har deltatt i arbeidet. Hovedstrategien for Bydel Østensjø er å nå barn og unge som er mest utsatt for å utvikle sykdom og sosial nød og tydeliggjøre viktigheten av tidlig intervensjon.

Innen miljørettet helsevern har det blant annet vært arbeidet med støysaker, klager på dårlig inneluft og fuktskader i barnehager og andre tjenestesteder.

Godkjenning av flere nye barnehager, regulerings saker, salgs- og skjenkebevillingssaker, samt meldinger om forekomst av skadedyr og flere klager på forsøpling.

Innen støysakene er det primært klager på bygge- og anleggsvirksomhet, men også på støy fra tekniske installasjoner. Det har vært mange søknader om dispensasjoner fra støyforskriftene i forbindelse med bygge- og anleggsarbeider.

Arbeidet med trafikkplan for bydelen er igangsatt. På bydelens internettsider er det lagt ut informasjon om bydelens trafikkutvalg med mulighet for å gi innspill til trafikkplanen. Lag, foreninger og FAU er i bydelen har mottatt brev med ønske om innspill til planen.

Med henvisning til reglement for Oslo kommunes beredskapsarbeid skal den enkelte bydel ha beredskapsplan som er oppdatert og kjent i virksomheten.

Bydel Østensjø har fortløpende oppdatering av planen ved navneendring og lignende, samt fast årlig revisjon. Varslingsrutiner er beskrevet i planen og kjent på tjenestestedene.

Ressursplan, samt oversikt over ulike lokaler i bydelen med ressurspersoner, adresse og telefon nr er vedlagt planen.

Bydelsoverlegen har deltatt på beredskaps- og arbeidsseminarer høsten 2012 vedrørende ny overordnet ROS - analyse og ny mal for beredskapsplaner.

Sosialtjenesten, aktive tiltak og kvalifiseringsprogram

Det ble registrert totalt 1030 sosialhjelpsmottakere i 2012 og 392 sosialhjelpsmottakere i gjennomsnitt per måned. Dette er 10 færre personer med økonomisk sosialhjelp i snitt per mnd enn i 2011. Antall personer med vedtak, men som ikke har mottatt økonomisk sosialhjelp, er 405. I tillegg har 505 personer kun fått råd og veiledning. Det var 18 personer i privat døgnovernatting (hospits, hotell og pensjonat) per 31.12.2012. Det var 6 personer med opphold på 3 mnd eller mer.

Publikumsmottaket (PM) tar imot alle brukere som møter opp ved NAV-kontoret. I tillegg er PM første møtet med brukere som oppsøker Boligkontoret og Tiltakssenteret. Brukere som tilhører publikumsmottaket er nye sosialhjelpssøkere, ordinære arbeidssøkere, sykmeldte uten arbeidsforhold med behov for sykeoppfølging, samt alle som har generelle spørsmål om ulike typer tiltak og stønader, eller er i behov av råd og veiledning. I 2012 har NAV Østensjø hatt fokus på viktigheten av å formidle at arbeid og aktivitet er hovedmål for alle våre brukere, og at NAV kan bistå i ulike ledd på vei mot hovedmålet.

Publikumsmottaket har fått en del nye medarbeidere gjennom året, og fokuset har vært å få på plass kompetansen de trenger for å kunne yte best mulig service og kvalitet til brukerne av våre tjenester. I 2012 har vi fokusert på å benytte verktøyet jobbmatch, som er en arbeidsprosess der vi matcher brukers registrerte arbeidskompetanse med ledige stillinger i arbeidsmarkedet. NAV Østensjø har også ansatt en markedsrådgiver som har deltatt på avdelingsmøter i publikumsmottaket. Vedkommende deler sin kompetanse om arbeidsmarkedet, og er også i dialog med den enkelte veileder om enkeltsaker der en trenger bistand for å skaffe bruker arbeid/tiltak på vei mot arbeid.

Samtlige ansatte i publikumsmottaket har gjennomført sikkerhetskurs med fokus på å forebygge trusler/vold. Gjennom høsten 2012 har vi hatt tema ungdom på avdelingsmøtene. Prosjektleder for «Ja, du kan» har avholdt tre møter med publikumsmottaket der tema har vært kompetanseoverføring i slutfasen av prosjektet. Disse møtene var meget vellykket og førte til at den enkelte veileder har fått økt kompetanse på samhandling med ungdom, samt fått oversikt over aktuelle tilbud/kontaktpersoner

for målgruppen i Bydel Østensjø. En av informasjonsbolkene omhandlet foredrag om hasjprogrammet «Ut av tåka».

Ungdom og langtidsledige er prioriterte målgrupper. Målgruppene sikres god bistand ved at dedikerte veiledere kontakter ungdommene for oppfølging. Vi benytter gruppeinformasjonsmøter med samtaler med veileder i etterkant. En kan således få diskutert sin vei mot arbeid og aktivitet direkte med veileder. Den enkelte bruker skal ha laget en plan med konkrete aktiviteter mot jobb, sammen med veileder, før samtalen avsluttes.

Bydelens måltall for Kvalifiseringsprogrammet(Kvp) i 2012 har vært 87 deltakere i gjennomsnitt per måned. Bydelen har ligget under måltallet gjennom året (83), men avsluttet med 92 deltakere ved utgangen av året. Det har i 2012 kommet inn 130 nye søknader om deltakelse i kvalifiseringsprogram. Når det gjelder måloppnåelse har 35 % av deltakerne som planmessig har avsluttet program gått rett over i arbeid etter endt program. Tar vi med ulike arbeidsmarkedstiltak, skolegang og annen inntektssikring enn økonomisk sosialhjelp, er måloppnåelsen på 74 %.

Kvalifiseringsprogrammet er fra høsten 2012, ved prosjektmidler fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester, blitt styrket med to årsverk for utvikling av tiltak knyttet til norskopplæring. Stillingene er knyttet opp mot praksisprogrammet "Snart ansatt" som jobber opp mot arbeidsgivere og faddere på ulike ordinære arbeidsplasser.

Sosialtjenestens arbeid med økonomisk rådgivning/gjeldsrådgivning

Kontoret har to økonomikonsulenter. I løpet av 2012 har de jobbet med 303 saker, hvorav 214 var nye i 2012. 187 saker ble avsluttet, hvorav 112 saker fikk varig løsning og 25 saker endte med søknad om offentlig gjeldsordning. 50 saker ble avsluttet på grunn av at klienten ikke fulgte opp. I tillegg er det gitt muntlig råd og veiledning til personer som har henvendt seg til gjeldsrådgiverne.

Bydelen deltar i samarbeidsprosjekt med Fylkesmannen i Oslo, Namsfogdembete i Oslo og tre andre bydeler, for å redusere opphevelser av inngåtte offentlige gjeldsordninger. Målet er å utvikle et arbeidsverktøy for alle Oslos bydeler. Dette arbeidsverktøyet skal redusere opphevelser av gjeldsordninger og gjeldsordningseiers overgang til sosialhjelp, og skal bli rutiner som alle bydeler skal benytte.

Boligtiltak

Bydelen mottok i 2012 marginalt flere søknader om startlån enn i 2011(236 mot 229). Per 31.12.2012 har 68 personer fått innvilget finansiering til kjøp av bolig. I tillegg har 9 personer fått lån/tilskudd til refinansiering. Dette er en nedgang på 12 % i forhold til 2011 (78 startlån, 10 refinansiering). Årsaken til nedgangen er bl.a. at det har blitt vanskeligere å få (full)finansiering i private banker/låneinstitusjoner. Mange av søkerne er unge i etableringsfasen, og i denne søkergruppen har flere enn tidligere fått avslag på grunn av manglende betjeningsevne/ikke i målgruppen. Til tross for færre søknader, brukte bydelen 28 % mer i startlånmidler enn i 2011. Noe av årsaken til dette er en fortsatt betydelig prisstigning i boligmarkedet. Etter innføring av nye regler for bruk av startlån i Oslo kommune (Felleskriv 10/2011) ble det åpnet for å gi startlån til søkere med midlertidige inntekter/vikariater i større grad enn tidligere. Dette har også medvirket til et høyere forbruk av startlån.

Søknadsmengden for kommunal bolig er noe minkende. 258 personer (319 inkl. søknad om fornyelser) søkte denne ordningen i 2012 (mot 278 i 2011). 65 personer er bosatt, i tillegg står 19 på venteliste. Antall søkere til bydelens omsorgsboliger er 79, mot 70 i 2011. 37 er bosatt, og 6 står på venteliste. Bydelen har i 2012 hatt et godt tilbud til brukere som trenger omsorgsbolig med tjenester, og 20 (av 37) personer er bosatt i denne type bolig.

Et hovedsatsingsområde for 2012 har vært å redusere bruk av døgnovernattingsplasser. Situasjonen på boligmarkedet er i 2012 betydelig mer presset enn tidligere, og arbeidet er derfor krevende. Boligkontoret har i 2012 fått henvist fra NAV 150 personer med behov for bolig. Av disse bodde 72 personer på døgnovernattingssteder (gjennom året). Per 31.12.2012 er 48 personer bosatt i permanent

bolig (Boligkontoret har fremskaffet 20 boliger på det private leiemarkedet, 22 personer har funnet bolig selv, og 6 personer har fått kommunal bolig). Per 31.12.2012 bodde 18 personer på døgnovernatningssteder. Bydelen har således ikke oppnådd målsettingen om å redusere bruk av døgnovernattinger i 2012.

Bydelens boligsosiale handlingsplan skal rulleres for perioden 2013-2016. Det ble i juli 2012 nedsatt en arbeidsgruppe som har arbeidet med dette høsten 2012. Planen forventes ferdigstilt våren 2013, og den tar utgangspunkt i overordnede boligbehov kartlagt i forbindelse med Oslo kommunes boligbehovsplan samt særskilte boligbehov gjeldende for Bydel Østensjø. Bydelen vil med utgangspunkt i handlingsplanen søke sentrale midler til investering i boliger og booppfølging av vanskeligstilte.

Sosialtjenestens arbeid med boligbistand

Bydelen har 450 kommunale boliger til vanskeligstilte. De som prioriteres for kommunal bolig er nyankomne flyktninger, personer som har gjennomført rusbehandling/ kommet fra fengsel og enslige forsørgere. Boligkontoret fatter vedtak om tildeling etter innstilling fra tverrfaglig boligteam med blant annet representanter fra Tiltakssenteret og NAV.

Det kan stilles vilkår om booppfølging ved tildeling av kommunal bolig. I løpet av 2012 hadde 27 personer vilkår om oppfølging fra Tiltakssenteret. Mange har problemer med å beholde boligen på grunn av bråk eller økonomisk mislighold, og sosialtjenesten har satset mye på å forebygge utkastelser. Satsingen har ført til at antall namnsfogsaker er redusert de siste årene, fra 132 saker i 2010, 112 saker i 2011, og 103 saker i 2012. I 2012 har 13 beboere måttet flytte pga mislighold, mot 41 i 2010 og 29 i 2011.

Bydel Østensjø har 110 kommunale leiligheter i Johan Scharffenbergsvei 105. Tiltakssenteret har stedlig representant hver onsdag – og andre dager ved behov. Det bor rundt 200 personer på denne adressen, hvorav 75 barn, og 23 nasjoner er representert. En stor utfordring er vedlikehold og oppgradering av boligene og av lekeplassen. Planlagte prosjekter slik som oppgradering av lekeplass, er utsatt til 2013 grunnet manglende midler i Boligbygg Oslo KF i 2012.

Bydelen søkte om statlige midler i 2012 for å styrke oppfølgings- og bomiljøarbeidet i bydelen, men fikk avslag pga lite midler. Bydelen har fremmet ny søknad for 2013 for å kunne prioritere oppfølging av personer med sammensatte behov, samt sikre oppfølging i spesielle boområder.

Sosialtjenestens arbeid med rusmiddelmissbruk

Bydel Østensjø har i 2012 vært pilotbydel for bruk av kartleggingsverktøyet "Brukerplan" som brukes til kartlegging av rusmiddelavhengige. Det ble kartlagt i alt 245 personer som er vurdert å ha en rusavhengighet. 129 av de kartlagte personene har oppfølging fra sosialkonsulentene på Tiltakssenteret. Totalt har sosialkonsulentene ved Tiltakssenteret oppfølging av 262 personer, der mange har sammensatte problemer og utfordringer med å fungere i dagliglivet. Per 31.12.2012 har bydelen avtale med 143 personer om hjelp til å forvalte sin økonomi. Sosialtjenesten yter også råd og veiledning til pårørende av rusmisbrukere.

Per 31.12.2012 var det 75 aktive klienter som har legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Antallet er redusert fra 2011 da bydelen ikke lenger registrerer LAR-brukerne som ikke har eller ønsker oppfølging fra bydelen. Bydelen har i 2012 avsluttet et treårig prosjekt som har sett på problemstillinger knyttet til oppfølging av LAR-brukere. Kartleggingsverktøy, rutiner og erfaringer fra prosjektet videreføres i det ordinære tjenesteapparatet.

I løpet av 2012 har sosialtjenesten hatt fire saker om tilbakeholdelse i institusjon for personer som ikke samtykker til behandling, hvorav en gravid rusmisbruker. Tre av sakene endte med frivillig oppfølging, mens en av sakene endte med effektivering av tvangsvedtak.

I løpet av 2012 har 71 personer bodd i Oslo kommunes rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner. I tillegg har bydelen hatt oppfølging av 27 personer som har vært til tverrfaglig spesialisert rusbehandling, TSB. Det er lang ventetid på behandlingsplasser.

Bydelen har de siste årene hatt en markant økning av personer med rusproblemer som trenger et omfattende omsorgstilbud. Mange av disse har enten en somatisk eller psykisk sykdom i tillegg til sin rusavhengighet. I slike tilfeller har ikke velferdsetatens rehabiliterings- og omsorgstilbud vært tilstrekkelig og bydelen har i 2012 måttet kjøpe 6 individuelt tilpassende løsninger fra private aktører. Bydel Østensjø har en ruspolitisk handlingsplan som er vedtatt for perioden 2010 – 2013. En tverrfaglig arbeidsgruppe har ansvar for oppfølging og evaluering av tiltakene. Arbeidet med rullering av planen vil starte i 2013.

Introduksjonsordning for nyankomne flyktninger og innvandrere.

Introduksjonsordningen skal styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnsniv og deres mulighet for økonomisk selvstendighet.

Per 31.12.2012 hadde vi 52 deltakere i introduksjonsprogram. Totalt har 21 personer avsluttet introduksjonsprogrammet i 2012. Fire av disse droppet ut av programmet. 10 gikk rett i jobb eller høyere utdanning, to gikk over på økonomisk sosialhjelp, mens de resterende gikk til arbeidsavklaringspenger og andre arbeidsmarkedstiltak.

Bydelen hadde en bosettingskvote på 32 flyktninger. Av disse ble alle søkt ut i 2012, mens bare 28 var ankommet per 31.12.2012. En familie på fire er ventet ankommet i januar. Flere av de bosatte i 2012 har hatt store helseutfordringer og behov for mye assistanse. Det har vært arbeidet med samordning av tjenester i bydelen rundt disse familiene gjennom året, og det søkes om ekstraordinære tilskudd for merkostnader knyttet til dette arbeidet løpende fra IMDI (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet). Det søkes blant annet integreringstilskudd til flyktningkonsulenter/miljøarbeidere som kan avhjelpe programrådgiverne i bosettingsarbeidet. Kontaktforum/integreringsforum jobber fortsatt med en frivillighetsgruppe med flyktningvenner. Det er nå en gruppe som varierer mellom 15 og 20 frivillige flyktningvenner som jobber opp mot de nyankomne til en hver tid.

Ergo- og fysioterapitjeneste til barn 0-17 år

Bydelen har registrert om lag 150 -200 barn og unge med nedsatt funksjonsevne av varierende grad. Det meste av arbeidet i ergo- og fysioterapitjenesten er oppfølging og behandling av barn i denne gruppen. Per 31.12.2012 hadde ergo- og fysioterapeutene koordinatoransvar for 28 habiliteringsbarn. En del av tjenestene har vært gitt i spesialklasser ved skolene Bøler, Abildsø og Vetland. Flere av elevene, 8 barn i alt, har bosted i andre bydeler. Det er solgt fysioterapitjenester til andre bydeler, til sammen 169 konsultasjoner. I tillegg gis det veiledning og oppfølging av ansatte på skolene. Ergo- og fysioterapitjenesten deltar i tverrfaglig samarbeid i form av ansvarsgruppemøter, tilpasning av hjelpemidler med mer.

Samlet sett har det i 2012 blitt utført 1547 konsultasjoner, hvorav 803 til habiliteringsbarn og barn med akutte tilstander og 591 har vært utredning av barn 0 - 18 måneder. De øvrige 153 konsultasjonene er gitt til barn under utredning og oppfølging i alder over 18 mnd, skolebarn uten diagnose med muskel- og skjelettplager og barn med overvektsproblematikk. Ergo- og fysioterapitjenesten arbeider etter fastlagt prioriteringsnøkkel.

Tjenesten fikk 360 nye henvisninger i 2012, en øking på 32. Alle henvisningene gjaldt nye barn. Ergoterapeuten, 0,9 årsverk, har fulgt opp 55 barn i 2012. Ofte er dette barn med omfattende og langvarige hjelpebehov. Det kom i 2012 19 nye henvisninger til ergoterapeut, og det ble arbeidet med 67 hjelpemiddelsaker. I perioder har store deler av ergoterapeutens ressurser gått til tre-fire komplekse brukersaker, noe som har medført at andre brukere med behov for ergoterapitjenester har måttet vente på hjelp. Også i 2012 har ergoterapeuten brukt noe tid på veiledning til ASK, som innebærer ”Alternativ og supplerende kommunikasjon”, til barn som ikke har verbal tale.

Av forebyggende fysioterapiarbeid er det gitt tilbud om 2-måneders grupper til alle foreldre med nyfødte barn, med hovedvekt på trivsel, motorisk utvikling og det å forebygge asymmetri hos babyene. Det har vært høy oppslutning om gruppene, 135 grupper med til sammen 543 barn, noe som utgjør ca. 70 % av alle nyfødte i 2012. Fysioterapeutene har også bidratt med ressurser i tiltaket "Åpen dør", der foreldre med nyfødte barn kan komme ukentlig, uten timeavtale. Fysioterapeutenes bidrag er å veilede og gi råd til foreldre knyttet til bevegelse og motorisk utvikling og uro.

Fysioterapitjenesten har deltatt i tverrfaglig samarbeidsprosjekt med helsestasjons- og skolehelsetjenesten og Høyskolen i Oslo og Akershus, rettet mot barn og unge med overvekt og fedme i alderen 4-9 år.

Organiseringen av ergo- og fysioterapitjenesten oppleves som å støtte opp om målsetting om lav terskel for henvisning, fokus på forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid rundt barna.

Ergo-/fysioterapitjenesten 18+

Tjenesten organiserer ergo- og fysioterapitjenester for hjemmeboende over 18 år, og er en viktig del av tiltakskjeden for at eldre og funksjonshemmede kan bo og klare seg i eget hjem. Terapeutene forebygger ulykker, isolasjon og aktivitetstap, og de bidrar til at mennesker kan oppnå optimalt funksjonsnivå ut fra den enkeltes egne forutsetninger. Tjenesten bidrar til at brukere utvikler, opprettholder og gjenvinner optimal bevegelses- og funksjonsevne, som igjen kan bidra til økt livskvalitet og livsglede.

I 2012 flyttet ergo- og fysioterapitjenesten sammen med Bestillerkontor 18+ for blant annet å styrke samarbeidet om brukere. Samlokaliseringen har medført tettere samarbeid med Bestillerkontor 18+, inklusiv innsatsteam og kreftsykepleier. Dette var ett av tiltakene for å møte samhandlingsreformen. Et annet tiltak for å møte samhandlingsreformen var etablering av vurderingsplasser ved Abildsø sykehjem hvor ergo- og fysioterapitjenesten fikk ansvar for å organisere nødvendig opptrening for pasientene ved disse plassene. Planen var å bruke Abildsø sykehjems treningssal, men tiltaket er ikke iverksatt da pasientene på vurderingsplassene ikke hadde tilstrekkelig rehabiliteringspotensiale.

I 2011 ble et årsverk fysioterapi midlertidig overført fra ergo- og fysioterapitjenesten til Innsatsteam. For å møte samhandlingsreformens utfordringer ble det opprettet et årsverk fysioterapeut i Innsatsteam fra 2012, og ergo- og fysioterapitjenesten fikk i 2012 tilbake et årsverk fysioterapeut. Tjenesten har 6,55 årsverk for ergoterapeut, og 3,9 årsverk for fysioterapeut. I tillegg er 1 turnusfysioterapeut knyttet til tjenesten til enhver tid. I 2012 har tjenestestedet hatt to 3-års ergoterapistudenter i praksis over 10 uker.

Henvendelsene til ergo- og fysioterapitjenesten kommer fra brukere, fastleger, sykehus og fra andre tjenester i bydelen og prioriteres etter bydelens vedtatte prioriteringsnøkkel. Det er ventetid både for ergo- og fysioterapitjenester, men visninger i kategorien "høy alvorlighetsgrad" blir fordelt med oppstart senest innen 2 uker. I 2012 mottok tjenesten 540 henvisninger til ergoterapi. I tillegg ble 98 henvisninger overført fra 2011. I 2012 mottok tjenesten 509 henvisninger til fysioterapi, og i tillegg ble 51 henvisninger overført fra 2011. Alle terapeutene har aktive brukere overført fra 2011 til 2012. Tjenestestedet erfarer at spesielt henvisninger til ergoterapeutene medfører bruk av mye tid og ressurser knyttet til enkelte kompliserte brukersaker. Dette gjelder spesielt saker som innebærer ombygging/- endringer av boliger.

Individuell plan er et verktøy som benyttes der brukere har langvarig og sammensatt behov for tjenester. Ergo- og fysioterapitjenesten har per 31.12.2012 koordinatoransvar for 6 brukere, og i tillegg deltar ansatte fra tjenesten i ansvarsgrupper for flere brukere.

Tjenestestedet har også ansvaret for forvaltning av driftstilskudd til de privatpraktiserende fysioterapeuter i bydelen. Bydelen har 23,7 avtalehjemler fordelt på 30 privatpraktiserende

fysioterapeuter ved 10 fysikalske institutter. To ledige hjemler, knyttet opp mot Oppsalområdet, ble utlyst i 2012. I tråd med gjeldende retningslinjer, ble hjemlene utlyst som 100 % hjemler. Ved avtaleinngåelse vektlegges samarbeid med bydelen og bydelens helsetjenester. I 2012 har det vært tett oppfølging med flere av de privatpraktiserende fysioterapeutene med driftstilskuddsavtale. Det blir oppfordret til økende deltakelse i tverrfaglig arbeid rundt enkeltbrukere, og fornying og utvikling av egen praksis.

Kultur

Kulturbydel Østensjø er et politisk initiert samarbeidsprosjekt mellom Bydel Østensjø og lag og organisasjoner i bydelen. Bydelen har i dette samarbeidet blant annet tatt ansvar for planlegging og gjennomføring av fellesarrangementer, markedsføring av kulturarrangementer, felles utstyrsbank og bydelspriser.

Bydelsutvalget bevilget kr 720 000 til kulturformål i 2012. Midlene er benyttet iht føringer fra bydelsutvalget.

Bydelens kulturutvalg har representanter fra områdene kultur, kunst, musikk, historie, friluftsliv og idrett. Kulturadministrasjonen er sekretariat for kulturutvalget. Lag og foreninger inviteres hvert år til å komme med innspill i forbindelse med oppnevning av representanter i Kulturutvalget, og til å komme med innspill til endringer av ansvar og arbeidsoppgaver for kulturutvalget.

Kulturutvalget har hatt 4 møter i 2012.

Kulturutvalget har bidratt med ressurser til mønstringen Rock Høyenhall, til Kulturvennskap, til Familienettverk, til Kulturvennskap og til Prosjekt fotoprosessen. Kulturutvalget har gitt midler til supplering og vedlikehold av utstyrsbanken.

Utvalget utfører i egen regi registrering av verneverdige bygninger m.v., kalt Østensjølista, og den som utfører arbeidet, mottar honorar for dette.

Kulturutvalget har engasjert seg i BU-saker også i 2012 og har blant annet gitt innspill til budsjett 2013 for kulturområdet.

Ungdommens kulturmønstring, UKM, og Skøyenåsen Open er gjennomført i samsvar med BUs vedtak. Ungdomsrådet har utpekt vinner av Ungdommens kulturpris 2012. Prisen deles ut på Ungdommens kulturmønstring 2013, og kandidatens navn blir først da offentliggjort.

Bydelsdagene er gjennomført med spredte arrangementer rundt om i bydelen, samt et større åpningsarrangement der bydelen hadde rollen som koordinator og vertskap.

Bydelsprisen 2012 ble tildelt Arnfinn Aabø for hans innsats for kultur og aktiviteter i bydelen over en årrekke. Prisen ble delt ut under åpningsarrangementet for bydelsdagene.

Ungdom ved fritidsklubbene har fått støtte fra Frifond, ungdomsrådet og stiftelsen Scheiblers i forbindelse med gjennomføring av klubbrock XXL. Det er gjennomført en konsert i samarbeid med "Øya under 18", hvor Øyafestivalen stilte med headliner, gruppa Kvelertak. I etterkant av konserten er det gjennomført en workshop for ungdom om arbeid med arrangementer. Det vil nok også bli samarbeid med Øyafestivalen i 2013.

Lokale kunstnere, kulturinstitusjoner som Østensjø barne- og ungdomsteater, Oslo musikk- og kulturskole m.v. inviteres til deltakelse på bydelsdagene, og andre kulturarrangementer.

Det er lagt fram sak for bydelsutvalget om publikumsopplutningen ved kulturarrangementer i bydelen, inklusive arrangementer under bydelsdagene, med vekt på deltakelse og kostnader for de enkelte arrangementene

Bydelen er sekretariat for idrettens samarbeidsutvalg (ISU) i Bydel Østensjø. Bydelsutvalget er representert i samarbeidsutvalget.

3.2.4 Hovedoversikt økonomi FO1 - netto driftsutgifter

3.2.4 Hovedoversikt økonomi FO 1 - netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/regnskap 2012
100 Politisk styring	1 168	1 557	1 557	1 283	274
110 Kontroll og revisjon	225	0	0	230	-230
120 Administrasjon	26 407	32 741	35 774	29 384	6 390
130 Adm.lokaler	4 663	4 332	4 332	5 516	-1 184
170 Årets premieavvik					
180 Div. fellesutgifter	794	6 250	472	868	-396
190 Interne serviceenh.	0	-12 963	0	0	0
233 Annet forebyggende helsearbeid	1 905	3 241	3 330	3 024	306
241 Diagnose, behandling og rehabilitering	20 187	21 177	22 605	21 184	1 421
242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arb.	29 121	33 705	36 039	33 638	2 401
243 Tilbud til personer med rusproblemer	8 298	4 369	5 471	10 709	-5 238
265 Kommunalt disponerte boliger	2 994	-680	-349	423	-772
273 Kommunale sysselsettingstiltak	7 105	7 022	8 060	7 514	546
275 Introduksjonsordn.	7 132	1 205	6 176	6 208	-32
283 Bistand til etabl. og opprettholdelse av egen bolig	2 016	3 679	3 487	2 994	493
335 Rekreasjon i tettsted	83	157	157	185	-28
385 Andre kulturakt.	468	710	1 004	742	262
860 Motpost avskr	-18			-25	25
Sum netto utgifter *)	112 548	106 502	128 115	123 877	4 238

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1.B

Bydelens vurderinger:

Kostra 120 administrasjon inneholder bydelens avsetningskonto som utgjør et positivt avvik på 3,5 mill. kroner. Avsetningen er knyttet til lavere utgifter til lønnsoppgjøret enn budsjettert.

I tillegg er budsjettert til lærlinger avsatt på kostra 120 med 1,1 mill. kroner mens utgiftene er belastet de områdene hvor lærlingene har jobbet. Kostra 130 administrasjonslokaler ses opp mot kostra 120 da deler av utgifter til flytting og tilrettelegging er avsatt der.

Kostra 241 er i hovedsak mindreutgifter knyttet til ergo-/fysioterapitjenesten. 0,9 mill. kroner er ledighet i egne stillinger og 0,5 mill. kroner er ledighet i private driftsavtaler.

Kostra 243 og 242 ses opp mot hverandre i forhold til budsjett. Resterende avvik på kostra 242 er knyttet til merutgifter til hybelhus med 0,99 mill. kroner i merforbruk.

Kostra 265 har et merforbruk knyttet til ledighet i boliger og spesielt Høyenhallveien bolig som først ble tatt i bruk i august 2012.

Kostra 273 har lavere utgifter enn budsjettert pga gjennomsnittlig færre deltakere på kvalifisering enn planlagt.

3.2.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 1 – Sosialtjenesten	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Resultat 2012	Avvik resultat - måltall
Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen 1 måned	95 %	100 %	80 %	97 %	17 %
Søknad om kommunal bolig - andelen søknader behandlet innen 3 måneder	95 %	95 %	95 %	98 %	3 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder	81 %	90 %	80 %	92 %	12 %
Antall personer i døgnovernattningssteder uten kvalitetsavtale (per 31.12.)	4	1	0	10	10
Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting	5	10	0	6	6
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	74 %	81 %	95 %	79 %	- 16 %

Bydelens vurderinger:

- Finansiering til kjøp av boliger:*
97 % av søknadene er behandlet innen én måned. Dette er et noe svakere resultat enn i 2011, men likevel betydelig over måltall. Bydelen har hatt 6 saker som har hatt en lengre saksbehandlingstid enn 1 måned. De fleste av disse er kompliserte saker som har krevd samarbeid med andre tjenestesteder; bl.a. NAV og Velferdsetaten. I tillegg til søknadene om lån til kjøp av bolig mottok bydelen 25 søknader til refinansiering. Rundt halvparten av disse var svært kompliserte saker med lange kreditorlister. Saksbehandlingen av disse sakene, har i noen grad påvirket saksbehandlingstiden for ordinære lånesaker.
- Søknad om kommunal bolig:*
98 % av søknadene er behandlet innen 3 mnd, dette er noe bedre enn måltall 2012 og resultat i 2011.
- Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder:*
Bydelen har i 2012 effektivert 92 % av alle positive vedtak innen 6 måneder. Dette innebærer en marginal økning i forhold til i 2011, og er betydelig over måltall for 2012. Boligbygg innførte nytt FDV-system (Plania) i 2011, og dette har medført et smidigere samarbeid mellom Boligbygg og bydel. Bydelen får oversikt over boliger som er under vedlikehold på et tidligere tidspunkt og kan planlegge bedre. Vedlikeholdstiden er også blitt noe kortere enn tidligere. Til tross for dette, er det en utfordring for bydelen å finne egnede boliger innenfor tidsperspektivet som er krevet i regelverket. Årsakene til dette er bl.a. at boligene som ledigstilles ikke alltid samsvarer med bydelens behov mht. målgruppe og størrelse.
- Antall personer i døgnovernattningssteder uten kvalitetsavtale per 31.12.2012:*
Oslo kommune har kvalitetsavtale med tre steder. Det er ingen steder med kvalitetsavtale for personer med barn. Det har vært vanskelig å finne ledige plasser ved disse tre stedene i hele 2012.
- Antall personer med opphold over 3 måneder i døgnovernatting:*
Arbeidet med å fremskaffe leiekontrakter til personer som står helt uten bolig blir stadig mer krevende. Det er generelt et stort press i boligmarkedet, og dette rammer i særlig grad personer som ikke kan fremlegge dokumentasjon på inntekt og gode referanser fra tidligere utleiere. Bydelen har i 2012 intensivert arbeidet med bistand til boligfremskaffelse og har fått redusert personer med opphold over 3 mnd. sammenlignet med 2011. Våren 2013 vil det bli ansatt en boligkonsulent som skal ha tett kontakt med personer som bor på ulike døgnovernattningssteder for å fremskaffe egnede boliger.
- Økonomisk sosialhjelp – andel søknader behandlet innen to uker.*
79 % er noe under resultatet fra 2011. Dette skyldes at NAV hadde flere personer i foreldrepermisjon og mange nyansatte med behov for opplæring.

Vurdering av barns situasjon i sosialhjelpsvedtak:

- Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennomførte i 2012 tilsyn med sosiale tjenester i NAV. Tilsynet ble gjennomført som en systemrevisjon. Målsettingen med tilsynet var å undersøke om det foretas forsvarlig kartlegging og vurderinger ved behandling av søknad om økonomisk stønad fra person med for forsørgeransvar. Det ble avdekket ett avvik under tilsynet: *”Bydel Østsjø sikrer ikke systematisk kartlegging av barns behov, slik at individuelle behov blir tilstrekkelig ivaretatt i alle saker med søknader fra personer med forsørgeransvar.”* Bydelen gitt en frist til 01.10.2012 til å utarbeide en plan for lukking av avviket. Fylkesmannen godkjente bydelens plan den 19.11.2012.
- Sosialtjenesten har i søknader om sosialhjelp vurdert barnas situasjon og behovet for ekstra ytelser. Etter tilsynet er det tatt i bruk nye kartleggingsskjema for samtlige barnefamilier som har kontakt med NAV Østsjø, og vurdering av barnas situasjon i forbindelse med behandling av søknader dokumenteres i saken. Når det gjelder barnefamilier med flere enn tre barn har 70 % fått støtte utover veiledende normer for livsopphold i 2012.

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø (EST)	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	1 233	1147	1124	1030
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram per 31.12. *	123	71	73	92
Antall deltakere i introduksjonsordning per 31.12. *	40	39	47	44
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år	4,2%	3,9 %	3,7 %	3,3 %
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år	5,4%	4,6 %	4,5 %	4,4 %
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker	47 120	46 723	40 920	
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5 mnd	5,3 mnd	4,6 mnd	4,9 mnd
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,3 mnd	4,5 mnd	3,6 mnd	3,8 mnd
Andel mottakere med sosialhjelp/ introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	54,6 %	55 %	52,2 %	56,3 %
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	37,9 %	41,5 %	34,4 %	36,8 %

Kilde SSB - spesialbestilling fra SSB for fjerne dobbelttelling av klienter.

Offisielle KOTRA-tall har for høye brukerrater, for kort stønadsperiode og for lave enhetskostnader for Oslo - fordi klienter som flytter mellom bydeler blir telt flere ganger

* Kilde for disse tallene er årsstatistikk for bydelene per 31.12.

Bydelens vurderinger:

Nedgangen i antall klienter som mottar sosialhjelp startet i 2010 og har fortsatt siden. En av årsakene til dette er at samtlige sosialhjelpsklienter som har behov for det, får tett oppfølging med jevnlig timeavtaler. Spesielt gledelig er det at antall unge sosialhjelpsmottakere 18 – 24 år går ned.

Gjennomsnittlig stønadslengde og antall langtidsklienter har gått noe opp, spesielt i siste halvdel av 2012. Dette vurderes å ha sammenheng med den generelle nedgangen i antall klienter, slik at andelen langtidsklienter derved øker og trekker opp gjennomsnittlig stønadslengde.

3.3 Funksjonsområde 2 A: barnehager

3.3.1 Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilrettelagt tilbud som reguleres i Lov om barnehager med forskrifter.

Tilbudet omfatter kommunale og ikke-kommunale barnehager. Barnehagene har ulike driftsformer og åpningstider, og inkluderer åpne barnehager og familiebarnehager.

Oslo kommune er ett opptaksområde. Bydelen har ansvar for opptak til barnehageplasser i egen bydel. Bydelen har ansvar for utbetaling av tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er en forskrift til loven og angir barnehagens samfunnsmandat. Rammeplanen danner grunnlaget for planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering av barnehagens innhold. Driften reguleres i tillegg av vedtekter fastsatt av eier.

Ressursenhet for førskolebarn har ansvar for å fordele ressurser til tilrettelegging for barn med funksjonsnedsettelse i bydelens kommunale og private barnehager, forankret i Lov om barnehager. Ansvarsområdet omfatter også vedtak og iverksetting av vedtak iht Opplæringslova § 5-7. Dette gjelder barn i førskolealder med særskilte behov.

3.3.2 Hovedmål

- Bydelen har barnehageplass til flere enn de som omfattes av lovfestet rett til barnehageplass
- Barnehagene skal ta vare på barnas behov for omsorg, trygghet og lek, og samtidig være en god læringsarena
- Alle barn skal kunne norsk før skolestart
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og ha kunnskaper om barns språkutvikling
- Oslostandarden er implementert på alle nivåer i kommunale barnehager
- Systematisk kvalitetsutvikling og planmessig tilsyn sikrer god kvalitet i barnehagene
- Barn med særskilte behov skal fanges opp tidlig.
- Foresatte skal få god informasjon om barnehagetjenestene.

3.3.3 Situasjonsbeskrivelse

Barnehager

Bydelens barnehager består i dag av 32 kommunale ordinære barnehager, 3 friluftsbarnhager, 1 avdeling for barn til foresatte som deltar i kvalifiseringsprogrammet til NAV (Fargestiften), 15 ikke-kommunale barnehager, 16 familiebarnehager og 2 åpne barnehager. Antall barnehageplasser 0-6 år per 31.12.2012 er 2908 fordelt på 2149 i kommunale barnehager og 759 i ikke-kommunale barnehager. Det er henholdsvis 1052 barnehageplasser for barn under 3 år og 1856 plasser for barn over 3 år. Bydelen har i tillegg 2 åpne barnehager med til sammen 106 barn.

Fra 2011 til 2012 innebærer dette en øking i antall småbarnsplasser på 10 plasser, og en øking i storebarnsplasser på 32 plasser.

I budsjettet for 2012 anslo man at bydelen ved utgangen av året skulle ha 3013 plasser. Årsaken til at måltall ikke er nådd, er at barnehage i regi av Trygge barnehager i Håkon Tveters vei ikke er ferdigstilt i 2012.

Nye prosjekter ferdigstilt i 2012:

- Lykketrollet barnehage i Dalbakkveien ble gjenåpnet i september 2012 med 14 plasser. Barnehagen er i privat regi.
- Mikaelgården Steinerbarnehage, Bøler Samfunnshus, åpnet i september med 24 plasser. Barnehagen er i privat regi.
- Rønningjordet paviljong barnehage ble utvidet med 6 nye plasser i desember.

Avvikling av familiebarnehager:

2 familiebarnehager er nedlagt.

Dekningsgrad:

Bydelen har per 31.12.2012 en dekningsgrad på 81 % i aldersgruppen 1-5 år. Dekningsgraden for barn i alderen 1-2 år er 68 % og for barn i alderen 3-5 år 90,6 %.

Befolkningsvekst:

Per 01.01.2012 var det 4243 barn i alderen 0-5 år bosatt i Bydel Østensjø. Dette er en øking i antall barn 0-5 år på 91 barn fra 01.01.2011.

Av disse er 3570 barn i alderen 1-5 år. Antall 0-åringer var 673. Antall barn 1-2 år er 1523 og antall barn 3-5 år er 2047.

Ifølge Oslo kommunes siste befolkningsfremskrivninger anslås det at antall barn i alderen 1-5 år vil være 3475 per 31.12.2013, mens det vil synke til 3383 mot 2017. Dette innebærer en nedgang i denne aldersgruppen og ikke en øking slik vi anslo i fjor. Prognostisert nedgang fra 01.01.2012 til 2017 viser at det i 2017 anslagsvis vil være 187 færre barn i aldersgruppen 1-5 år enn det var per 01.01.2012. Det gjøres oppmerksom på at tidligere fremskrivninger har avvekket betydelig i forhold til reelle tall.

Forskrift om økonomisk likeverdig behandling av ikke-kommunale og kommunale barnehager:

Oslo kommune har fra 01.01.2011 et helhetlig ansvar for barnehagedriften i kommunen, både for kommunale og ikke-kommunale barnehager, og statlige midler som tidligere var øremerkede er nå innlemmet i kommunens rammetilskudd.

Iht Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager, skal tilskuddet som ytes de ikke-kommunale barnehagene beregnes ut fra gjennomsnittlige budsjetterte driftskostnader per heltidsplass i tilsvarende kommunale barnehager.

Minimumstilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene var frem til 31.07.2012 på 91 %, mens dette økte til 92 % fra 01.08.2012. Fra og med 01.08.2013 økes tilskuddet til 94 %.

Det samlede utbetalte tilskuddet til ikke-kommunale barnehager i bydelen i 2012 var på 90,9 mill. kroner. Dette inkluderer etterbetalinger fra 2011 på kr 228 000.

Kvalitet i barnehagene

Bystyret vedtok i 2010 å etablere en egen Oslostandard for å sikre at barn og foreldre får et likeverdig tilbud, uavhengig av hvor i byen de bor. Prosjekt Oslobarnehagen ble etablert for å ivareta dette. Visjonen for satsingen er *Oslobarnehagen, landets beste*.

Bydelen følger opp Oslobarnehagen, ved implementering av flere delområder:

Overgang barnehage/skole,

der det er utarbeidet samarbeidsrutiner og skjema for informasjonsoverføring. Standarden ble vedtatt som instruks av bystyret sommeren 2011. Samtlige av våre barnehager har benyttet skjemaet for barna som var skolestartere i 2012. Alle barnehagene har, etter samtykke fra foresatte, oversendt utfylt skjema til skolen (unntak enkelte av de ikke-kommunale som ikke benytter Oslo-standard).

Felles årsplanmal,

der målet er å sikre at rammeplanens krav til innhold blir oppfylt, samt bidra til bedre styring og tilsyn av barnehagene. Årsplanmalen er ferdigstilt og implementert i alle kommunale barnehager. De ikke-kommunale barnehagene er invitert til å benytte samme mal og har fått tilsvarende opplæring som de kommunale barnehagene.

Barnehageportal på nett,

som skal gjøre det lettere for foreldre å finne en barnehage som passer deres behov og ønsker. Kommunale barnehagers nettsider skal innholde samme type informasjon. Samtlige kommunale barnehager benytter portalen, dette gjelder også de fleste ikke-kommunale barnehagene.

Brukerundersøkelse

I forbindelse med Oslobarnehagen ble det vedtatt at Oslo kommune skulle etablere en egen brukerundersøkelse med spørsmål knyttet tett opp mot rammeplanens intensjoner. Målet

med brukerundersøkelsen er å øke kunnskapen om foreldrenes tilfredshet med og forventninger til barnehagen. Brukerundersøkelsen ble gjennomført i samtlige kommunale og de fleste ikke-kommunale barnehager. Brukerundersøkelsen er lagt ut på nettportalen for den enkelte barnehage

Måltall, nøkkelindikatorer og rapportering,

er vedtatt som delprosjekt og har til hensikt å identifisere indikatorer for kvalitet i barnehagene, som skal gi pålitelig styringsinformasjon for eiere og brukere av barnehagene i Oslo. Prosjektets resultat skal legge grunnlag for helhetlig kvalitetssystem for Oslobarnehagene, herunder grunnlag for måltall og tilsyn. Arbeid med delprosjektet er utsatt til 2013.

Språkmiljø og språkstimulering

I oppdragsbrev fra Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning (KOU) for 2012 står det at barnehagene skal utvikle gode språkmiljø og sørge for at alle barn får en positiv språkutvikling. Barnehagene må bidra til en god dialog med de foresatte om barnas utvikling av norskferdigheter. Et eget delprosjekt innenfor Oslobarnehagen, har utredet og foreslått tiltak for å sikre at alle barn i barnehage lærer norsk før skolestart.

Implementering iverksettes ettersom delprosjektene i Oslobarnehagen er ferdigstilt. Standardene skal gjelde for alle kommunale barnehager, og ikke-kommunale barnehager inviteres til å ta i bruk de samme standardene. Implementeringen av de enkelte delprosjektene er fulgt opp i den enkelte barnehage og av administrasjonen.

Språkstimulering

Oppdragsbrev 2012 – utdyping av vedtatt budsjett for FO2A fastslår at barnehagen skal være en god språkarena, og alle barn skal lære norsk før skolestart. Jf. skisserte strategier og tiltak er det videre en målsetting at barnehagene skal utvikle godt språkmiljø og sørge for at alle barn får en positiv språkutvikling. Bydelene skal ha gode tilbud om norskopplæring også for de 4-5 åringene som ikke går i barnehage, og det er en forventning om at mødre må få et tilbud om språkopplæring/veiledning i foreldrerollen i Norge.

Den enkelte barnehage har fulgt opp føringene om godt språkmiljø og fokus på språkstimulering, både i gruppe og individuelt.

Bydel Østensjø har i tillegg følgende tiltak:

Alle ansatte skal ha gode norskferdigheter

Alle nytilsatte i barnehagene må dokumentere før tilsetting at de har gode norskkunnskaper og at de som et minimum, har bestått norskprøve 3. Bydelen ble ved slutten av 2012 tildelt kr 225 000 for å tilby norskopplæring for ansatte som ikke fyller norskkravene. Tiltak er planlagt senhøstes 2012 og gjennomføres i begynnelsen av 2013 i samarbeid med Voksenopplæringen på Skullerud.

Gratis kjernetid

Ordningen med gratis kjernetid i barnehagene ble etablert i 2008, gjeldene for 4- og 5-åringer jf. BU-sak 204/08. Gratis kjernetid ble utvidet i 2011 til også å gjelde for yngre barn der foresatte går på norskundervisning. Ordningen tilbyr i dag 7 barn over 3 år gratis kjernetid. Erfaringer viser at 30 % av familiene som har et slikt tilbud ønsker å utvide oppholdstiden i barnehagen. Således bidrar gratis kjernetid til å rekruttere barn som ellers ikke ville ha startet i barnehage, til ordinær barnehageplass.

Barnehageseksjonen samarbeider med NAV og bosettingsordninger for flyktninger, slik at barn av flyktninger som bosetter seg i bydelen raskt kan tilbys barnehageplass og slik at foresatte kan gå på aktuelle kurs, inklusive norskopplæring, i regi av NAV. Oppsal Samfunnshus barnehage har en egen ordning, Fargestiften, som tilbyr inntil 18 barn midlertidig barnehageplass til målgruppen, i påvente av ordinært barnehage tilbud.

Språkenheten

Språkenheten organiserer språkgrupper og gir bistand i barnehagene, både i direkte arbeid med barna, observasjon, veiledning av personalet og samtaler med foresatte. Språkenheten skal jobbe for å øke språkforståelsen blant flerspråklige barn, samt bidra til å øke flerkulturell kompetanse i barnehagene. I 2012 ble språkenheten styrket med ytterligere en språkpedagog, dekket av midler fra Fylkesmannen. Migrasjonspedagog tilbyr språkgruppe en gang per uke til barn uten barnehageplass. Tiltaket fungerer som en åpen barnehage der foreldrene er til stede sammen med barna. Det blir lagt til rette for enkeltsamtaler og mer uformell prat med temaer som tospråklig utvikling, kosthold og det å oppdra barn i Norge. En sentral del av tiltaket er å motivere foreldrene til å søke og ta i mot barnehageplass. I 2012 har språkenheten hatt språkgruppene i samarbeid med musikkterapeut. Det ble søkt prosjektmidler fra "Sangløftet" til flerkulturelt arbeid og språkstimulering gjennom musikk. Det ble tildelt kr 10 000 til innkjøp av instrumenter og utstyr. I 2012 har 20 barn benyttet tilbudet. De er rekruttert via helsestasjon og Home Start Familiekontakten (et familiestøtteprogram hvor frivillige besøker småbarnsfamilier).

KOSTRA-tall viser at andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i bydelens barnehager per 31.12.2012 er 589 barn. Dette er en liten nedgang fra i fjor og utgjør 58,8 % av barna fra språklige og kulturelle minoriteter.

Bruk av digitale verktøy

Bydelen har også i 2012 prioritert å investere i datalinjer, datautstyr og opplæring, slik at alle ansatte har gode kunnskaper og kan benytte digitale verktøy slik rammeplanen og byrådets føringer tilsier.

Rekruttering i barnehagene

Bydelen har utarbeidet plan for rekruttering av pedagogisk personale i barnehagene. Planen har dels tiltak for oppfølging i den enkelte barnehage, dels av administrasjonen. Planen vil bli revidert i 1. kvartal 2013 og lagt fram som sak for bydelsutvalget..

Førskolelærerutdanning for assistenter – Abf4, AB5 og AB6

Bydelen har 31.12.2012 9 studenter i Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning (tidligere kalt Abf). Det første kullet av Abf-studenter avla sin bacheloreksamen våren 2012. Bydelen har bedt om ytterligere 6 plasser med oppstart høsten 2013. Bydelen har i hele perioden hatt egen veileder for ordningen.

Veiledning av nyutdannede pedagoger

Veiledning av nyutdannede pedagogiske ledere er en lovpålagt oppgave. Det gjennomføres veiledning i gruppe for nyutdannede pedagoger både 1. og 2. året de er ute i jobb.

Bydelen har egne førskolelærere som har gjennomført Mentorutdanning for førskolelærere ved Høgskolen i Oslo. Mentor tilbys ved nyansettelse for oppfølging av styrere.

Lederopplæring

Bydelen har i samarbeid med Utviklings- og kompetanseetaten, UKE, gjennomført halvårig lederutviklingsprogram for styrere og assisterende styrere i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Programmet hadde som formål å gi faglig påfyll/ teori med utvalgte temaer innen ledelse og organisasjon, samt refleksjon over egen teori og praksis. Lederutviklingen ble påstartet i januar 2012 og ble avsluttet sommeren 2012. Lederopplæringen er vurdert svært positivt av barnehagestyrerne. Ordningen ble gjennomført med midler fra Fylkesmannen.

Bydelen har fra og med 2. halvår 2012 startet et felles lederutviklingsprogram for ledere og spesialkonsulenter i bydelen. Styrerne deltar i dette lederutviklingsprogrammet.

Dispensasjoner fra utdanningskravet for pedagogiske ledere

Per 15.12.2012 er det gitt midlertidig dispensasjon i 48,2 årsverk. Dette er en øking fra 31.12.2011 på 17,36 årsverk. Av totalt 48,2 årsverk er 34,8 årsverk tilsatt av andre personer med annen pedagogisk

høgskoleutdanning. Dispensasjoner gis inntil 1 år av gangen. Årsakene til at det gis dispensasjoner er hovedsakelig kortere sykefravær på inntil 6 måneder.

Tilsyn

Kommunen skal, med hjemmel i barnehageloven § 16 første ledd, føre tilsyn med barnehagene.

I 2012 har det vært gjennomført stedlige tilsyn i 8 ordinære kommunale og ikke-kommunale barnehager. Under tilsynet i de ordinære barnehagene har barnehagens årsplan og pedagogisk innhold vært særlig vektlagt.

1 ordinær ikke-kommunal barnehage og 3 private familiebarnehager som er gitt mange avvik/merknader, fra tidligere år, følges opp nøye, med møter, nytt tilsyn og pålegg om retting.

1 privat familiebarnehage med tre grupper har blitt tidsbegrenset stengt av tilsynsmyndigheten og eier har avvirket virksomheten.

Samlet vurderes bydelens ordinære kommunale og ikke-kommunale barnehager å være av god kvalitet. Det gis ikke mange avvik/ eller merknader og barnehagene gir tilbakemelding om at tilsynene oppleves nyttige.

3.3.4 Hovedoversikt økonomi F - 2 A - netto driftsutgifter

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/regnskap 2012
201 Førskole	299 603	313 869	317 678	317 357	321
211 Styrket tilbud til førskolebarn	20 929	19 508	23 894	22 477	1 417
221 Førskolelokaler og skyss	51 330	53 688	52 482	50 332	2 150
Sum netto utgifter *)	371 862	387 065	394 054	390 166	3 888

Bydelens vurderinger:

Kostra 201 Førskole

Det positive avviket på Kostra 201 kan i hovedsak forklares med følgende punkter:

- Kommunalt tilskudd til ikke-kommunale barnehager viser et mindreforbruk på 0,3 mill. kroner.
- Samlet viser lønn/innleid arbeidskraft/lønnsrefusjoner et negativt avvik på ca. 1,4 mill. kroner og knyttes i hovedsak til avsetning til ledige lønnsmidler.
- Driftsutgifter viser et positivt avvik på ca. 1,5 mill. kroner og knyttet til lavere strømudgifter
- Oppholdsbetaling barnehager viser en samlet merinntekt på 0,2 mill. kroner.
- Kompensasjon for nye kommunale barnehageplasser ble ca. 0,5 mill. kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes noen færre plasser, samt at kompensasjon per plass ble noe lavere enn forutsatt i budsjettet.
- Særskilte øremerkede midler, som er søkt overført til 2013, utgjør kr 285 000.

Kostra 211 Styrket tilbud til førskolebarn

Ressursenheten for førskolebarn har et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner og er knyttet til ledighet i stillinger og økt salg av tjenester/egenandeler. Språkenheten har et positivt avvik på kr 363 000, som forklares med kr 115 000 høyere statstilskudd enn budsjettet, samt ledige lønnsmidler ny stilling språkpedagog. Prosjektet Nettverk Oslo Øst minoritetsspråklige barn er avsluttet i 2012, og restbeløp kr 34 000 er tilbakebetalt til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Kostra 221 Førskolelokaler og skyss

Strømutgiftene viser et mindreforbruk på 1,88 mill. kroner, som skyldes lavere strømpriser og lavere forbruk. Daglig renhold og hovedrengjøring i den enkelte barnehage viser et mindreforbruk på 0,3 mill. kroner.

3.3.5 Måltall- og nøkkeltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2A - Barnehager	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Resultat 2012	Avvik resultat - måltall
Innhold					
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet *	5,0	-	5,2	5	-0,2
Utbygging					
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	82,0 %	79,6 %	88,9 %	81,0 %	-7,9 %

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Innhold				
Foreldres tilfredshet med utvikling og læring i barnehagen**	-.*	-.*	-.*	4,87
Foreldres tilfredshet med barnets trivsel i barnehagen**	-.*	-.*	-.*	5,28
Foreldres tilfredshet med barnehagens fysiske miljø**	-.*	-.*	-.*	4,76
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass***	45,2 %	55 %	61 %	58,8 %
Andel barn 1-5 år som ikke er fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass***	-.*	-.*	-.*	90,2 %
Andel barn som skolen mottar informasjonsskjema fra barnehagen om****	-.*	-.*	-.*	91,2 %
Andel ansatte i alt i barnehager med førskolelærerutdanning	-.*	-.*	-.*	27,7 %
Andel ansatte i alt i barnehager med annen pedagogisk utdanning	-.*	-.*	-.*	4,7 %
Andel styrere/pedagogiske ledere med førskoleutdanning	-.*	-.*	-.*	80 %
Andel styrere/pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	-.*	-.*	-.*	9,6 %
Korrigererte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage*****	138 971	147 428	154 183	163 423
Utbygging				
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	69,7 %	74,5 %	67,1 %	68,0 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	84,7 %	87,6 %	88,9 %	90,6 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass *****	955	1076	1022	1036
Antall barn 3-5 år med barnehageplass *****	1625	1706	1820	1854

* Utføres hvert 3. år

** Ny brukerundersøkelse for Oslo fra 2012

*** F.o.m. 2009 målt som andel barn 1-5 år, tidligere målt som andel av barn 0-5 år. Ekskl. åpen barnehage.

Tallet er beregnet ut fra antall minoritetsspråklige barn i alderen 1-5 år bosatt i bydelen.

-.* Tallene har ikke vært etterspurt tidligere år.

-.* Tallene for andel ansatte med og uten pedagogisk utdanning per 31.12.2012 er hentet fra KOSTRA og inkluderer alle kommunale, ikke-kommunale og familiebarnehager i bydelen

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
--	------------------	------------------	------------------	------------------

**** Ny rapportering ved innføring av Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehager og skole i 2011-2012

***** Inkludert art 380 (husleie til kommunale foretak), avviker derfor fra SSB's KOSTRA-tall.

***** Antall barn 1-2 år og antall barn 3-5 år samlet sett avviker fra totalt antall plasser, da 0- og 6-åringer ikke er medregnet i tallene i tabellen.

Bydelens vurderinger:

Antall barnehageplasser 0-6 år i bydelen har i 2012 økt med 42 plasser fra 2 866 til 2 908, basert på tall fra KOSTRA, mens det var forventning om en øking jf. budsjett 2012 til 3013 barnehageplasser.

Resultat lavere enn måltall skyldes i hovedsak at Trygge barnehagers prosjekt i Håkon Tveters vei ikke er ferdigstilt.

Ressursenhet for førskolebarn

Ressursenhet for førskolebarn inngår i Fagsenter barn og unge, sammen med Bestillerkontor 0-17/ habilitering barn og unge.

Per 31.12.2012 gir Ressursenhet for førskolebarn:

- 73 barn spesialpedagogisk hjelp etter opplæringslova § 5-7
- 8 barn tilbud i Oslo kommunes byomfattende, spesielt tilrettelagte barnehager

I løpet av 2012 er det henvist 94 saker iht barnehageloven der det er søkt om hjelp i form av tilretteleggingstiltak, som styrket bemanning, pedagogisk observasjon og veiledning, logopedhjelp og PMTO-rådgivning.

Bydelen er gitt i oppdrag å se vedtak om spesialpedagogisk hjelp iht Opplæringslova i sammenheng med øvrige ressurser, som for eksempel tilretteleggingstiltak med bakgrunn i Barnehageloven.

Byrådsavdelingene kunnskap og utdanning og eldre og sosiale tjenester har i dialog med bydelene og Utdanningsetaten, utarbeidet saksbehandlingsrutiner som sikrer effektiv saksgang. Vedtak og rapportering ivaretas i fagsystemet Gerica, både for bestiller og utfører.

Tertialstatistikker fra 2008 til 2012 viser et jevnt økende aktivitetsnivå på vedtak iht Opplæringslova § 5-7. I samme periode har det også vært en økning i antall henvendelser iht barnehageloven.

Ressursenhet for førskolebarn har gjennomført brukerundersøkelse innen området. Brukerundersøkelsen gir godt grunnlag for forbedringsarbeid og gjennomføres årlig.

Ressursenhet for førskolebarn gjennomfører drøftingsteam sammen med PPT med regelmessige møter ca. hver tredje uke. Det er en økning av oppmeldte saker fra barnehagene til Drøftingsteam.

PMTO-veiledning benyttes aktivt som forebyggende lavterskeltilbud i veiledning av foresatte og barnehager. Siden 2011 har ressursenheten kunnet tilby både gruppeveiledning (for ansatte i barnehager) og foreldreveiledning. Begge tilbudene er godt etterspurt.

Det er etablert regelmessige samarbeidsmøter med språkenheten på Familiesenteret ca. hvert halvår, hvor Ressursenhet for førskolebarn har ansvar for å innkalle migrasjonspedagogen.

Siden høsten 2011 har Ressursenhet for førskolebarn sammen med Bogerudsletta barnehage, hatt et vellykket prosjekt for styrking av barnehagens språkmiljø, med særlig fokus på barn med minoritetsspråklig bakgrunn. Prosjektrapport viser svært gode resultater. Samarbeidet er videreført i barnehageåret 2012/13, med språkgrupper med støttepedagog.

3.4 Funksjonsområde 2 B: OPPVEKST

3.4.1 Ansvarsområde

Ungdom og fritid

Området består av fritidsklubber, utekontakten, bydelens oppfølgingstjeneste for ungdom som har falt ut av videregående skole (OT), arbeidstreningstiltak for ungdom, SLT- koordinator med ansvar for å koordinere det tverrfaglige/tverretatlige samarbeidssystemet og bydelens samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak (SaLTo). Disse tjenestene går under navnet Barne- og ungdomstjenesten. Sekretærfunksjonen for ungdomsrådet er tillagt Barne- og ungdomstjenesten.

Helsestasjons og skolehelsetjeneste

Helsetjenester barn og unge er delt i tre områder:

- Helsestasjons- og skolehelsetjeneste (kostra 232) er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene og omfatter:
 - Helsestasjonstjeneste 0-5 år, inkludert svangerskapsomsorg
 - Skolehelsetjeneste i grunn- og videregående skoler
 - Helsestasjon for ungdom
 - Smittevern i form av blant annet tuberkulosearbeid (kostra 233)
- Familiesenteret (kostra 233), som har et særlig ansvar for å gi hjelp til utsatte barn og unge gjennom tverrfaglige tiltak, både individuelt og i grupper
- Ergo- og fysioterapitjenester 0-17 år (kostra 241) er omtalt under funksjonsområde 1.

Barneverntjenesten

Barneverntjenestens hovedoppgave er å gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner og ha en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved faglig godt arbeid, rettssikkerhet og god ressursutnyttelse. Barneverntjenestens arbeid er hjemlet i lov om barneverntjenester med forskrifter, rundskriv etc.

3.4.2 Hovedmål

Ungdom og fritid

- Barne- og ungdomstjenesten arbeider kunnskapsbasert, systematisk og tverrfaglig/tverretatlig, slik at barn og unge får nødvendig hjelp i en tidligst mulig fase.
- Barn og unge har trygge fritidsarenaer som gir gode opplevelser, sosiale ferdigheter og kompetanse innen ulike kulturuttrykk
- Rask og effektiv konflikthåndtering av negative hendelser i oppvekstmiljøet
- Bydelens ungdom gjennomfører ungdomsskole og videregående skole

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

- Ha en god og lett tilgjengelig helsestasjons- og skolehelsetjeneste til alle barn, unge og deres foresatte
- Bidra til at barn, unge og familier med spesielle behov får koordinerte tjenester og hjelp så tidlig som mulig
- Forebygge utbrudd av smittsomme sykdommer
- Forhindre og avdekke overgrep mot barn.

Barneverntjenesten

- Sikre rett hjelp til rett tid til barn og unge i en vanskelig livssituasjon, gjennom følgende strategier:
 - Utvikle og kvalitetssikre egne lokale tiltak

- Fagutvikling og kompetanseheving
- Videreutvikle samarbeid med andre instanser og bidra i å utvikle strategi for tidlig innsats for barn og unge på tvers av instansene i bydelen
- Verdier, systemer og metoder i barnevernsarbeidet skal være konsistente og understøtte hverandre

3.4.3 Situasjonsbeskrivelse

Fritidsklubber

Bydelen har fem fritidsklubber geografisk spredt i bydelen:

- Abildsøklubben har et barne- og ungdomstilbud (10-16 år) en kveld i uka.
- Bøler fritidsklubb har juniortilbud og ungdomstilbud, hver med to kvelder i uka.
- Manglerud ungdomshus har juniortilbud en kveld og ungdomstilbud tre kvelder i uka.
- Skullerud aktivitetshus har ungdomstilbud to kvelder i uka.
- Skøyer'n fritidsklubb har juniortilbud en kveld i uka og ungdomstilbud tre kvelder i uka.

Fritidsklubbene basistilbud er å være et trygt lokalt treffsted for barn og unge. Klubbene tilrettelegger for uorganisert aktivitet og lavterskeltilbud med sofakrok, kjøkken, diskotek, tilgang på spill, TV/ film/ Tv- spill/ internett og hobbyaktiviteter (eks. bordtennis, biljard, fotballspill). Basistilbudet gir mulighet for god kontakt med oppvekstmiljøet generelt, samt å gi barn og unge opplevelser og kompetanse på trygge arenaer sammen med kompetente voksne, og å identifisere risikoutsatte barn og unge spesielt.

Kulturarrangementer og spesifikke tiltak i 2012:

- Klubbene tilbyr klatrevegg, musikkverksted, øvingsrom, radiogruppe, multimedieverksted, skateramp og utlån av musikkutstyr.
- Kulturarrangementer: Skatekonkurranser, fotballcuper, Øya under 18, Ungdommens kulturmønstring (UKM), Seek & Find og bydelsdagene. Dessuten benytter flere frivillige organisasjoner og tjenester fra bydelen klubbene lokaler fast til sine aktiviteter.
- Fritidsklubbene deltok i prosjektet "Hva har du gjort i ferien" med gjennomføring av "EM-kafé" (fotball) og "Sommerjobber for ungdom" sommeren 2012, i samarbeid utekontakten og NAV.
- Fritidsklubbene har i flere år drevet "Idrett - og utfordringsgrupper" i samarbeid med Oslo Idrettskrets. Deltakere rekrutteres via skolehelsetjenesten, barneverntjenesten, utekontakten og fritidsklubbene. I 2012 har bydelen hatt to grupper med tilbud en kveld i uken.
- Det er gjennomført seks lørdagsarrangementer med høyt profilerte artister med 50 til 350 besøkende.
- Ferietilbud for barn i 4.-7. klasse i form av dagsturer tre uker i skolens sommerferie. Totalt ble det benyttet 716 plasser fordelt på 171 barn i løpet av de tre ukene.

Fritidsklubbene har i 2012 arbeidet med å styrke tjenestens tiltak ovenfor brukere som det er knyttet bekymring til ved å bedre samarbeidsrutinene internt i barne- og ungdomstjenesten og med andre samarbeidspartnere. Det er gjennomført kompetansetiltak for alle deltidsansatte bl.a. om risikoidentifisering/bekymringsvurdering og det er utviklet nye prosedyrer.

Utekontakten, OT og Arbeidstrening for ungdom

Utekontakten har 5 årsverk som driver forebyggende arbeid ved oppsøkende virksomhet i ungdomsmiljøet og ved iverksettelse av ulike tiltak og aktiviteter. Gjennom god lokalkunnskap skal tjenesten fange opp ungdom det er knyttet bekymring til. Utekontakten følger også opp enkeltungdom etter oppdrag fra barneverntjenesten, politiet og sosialtjenesten.

Utekontakten har ansvar for bydelens oppfølgingstjeneste (OT), en tjeneste som bistår ungdom som faller ut av videregående skole. I 2012 hadde utekontakten som mål å samarbeide med andre aktører om å få til en bedre oppfølging av ungdom som har falt ut av videregående skole (OT). Det pågår et

kontinuerlig arbeid for å styrke samarbeidet med barneverntjenesten, sosialtjenesten, og de videregående skolene om enkeltklienter /enkeltelever som trenger helhetlig oppfølging.

Arbeidstreningstiltaket er underlagt utekontaktens ansvarsområde og inngår som et viktig del av det lokale OT arbeidet. Tiltaket er bemannet med 2 årsverk og i 2012 benyttet 30 ungdommer tiltaket. Utekontakten har i 2012 vært involvert i arbeid med krise- og konflikthåndtering lokalt, regionalt og sentralt. Tjenesten hadde en betydelig rolle i en alvorlig, lokal hendelse hvor det pågikk et omfattende samarbeid over lengre tid mellom privat og offentlig sektor.

Utekontakten har bidratt i prosjektene ”JA – du kan!”, skolefraværprosjektet ”Nærvær og Mestring – Østensjø”, hasjavyvenningsprosjektet ”Ut av tåka” og tiltaket ”Trygghetsprogrammet”. Tjenesten har deltatt på fire turer med Hvite Busser med elever fra bydelens ungdomskoler og har hatt hovedansvar for planlegging og gjennomføring av Skøyenåsen Open sammen med Skøyen fritidsklubb. I 2012 har utekontakten hatt et omfattende arbeid med ungdom som har uttalte utfordringer i forhold til missbruk av cannabis. Dette arbeidet har i stor grad vært koordinert gjennom tiltaket ”Ut av tåka”. Det er grunn til å anta at dette arbeidet også vil være et fokusområde i 2013.

Ut av tåka

”Ut av tåka” er et tiltak for ungdom i alderen 13-25 år som røyker cannabis. Tiltaket ble igangsatt som et ledd i prosjektet ”Ja, du kan”, hvor en av prosjektmedarbeiderne har vært hovedansvarlig for å jobbe systematisk med tiltaket i bydelen i 2012.

Tiltaket er todelt ved at man legger til rette for bevisstgjøringsamtaler, motivasjonssamtaler og et hasjavyvenningsprogram. På denne måte har tilbudet omfattet både de som er i en utforskningsfase og de som har tyngre bruk av cannabis og som ønsker å slutte. Det har i perioden også vært et gruppetiltak/kurs for ungdom i samarbeid med utekontakten. Totalt har 26 ungdommer fått oppfølging av ”Ut av tåka” i 2012. ”Ut av tåka” har medført et økt fokus på cannabisproblematikk i bydelen. Bydelen søker midler for videreføring av dette som eget prosjekt i 2013.

Samordning av kriminalitetsforebyggende arbeid (SaLTo)

Satsningen på kriminalitetsforebyggende arbeid i Oslo har fått betegnelsen SaLTo, som er forkortelsen for ”sammen lager vi et trygt Oslo”. Denne satsingen bygger på en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt for bekjempelse av barne- og ungdomskriminaliteten, samt for å samordne og strukturere samarbeidet internt i kommunen og mellom kommunen og andre instanser (SLT-modellen).

SaLTo handlingsplan 2009 – 2012 for Bydel Østensjø innholder 37 ulike tiltak. Tiltaket Trygghetsprogrammet og Konflikthåndteringsnettverket inngår i handlingsplanen.

Trygghetsprogrammet er et tverretattlig program for oppfølging av offer eller fornærmede under 18 år som føler seg truet. Hensikten med Trygghetsprogrammet er å gi offeret trygghetsfølelsen tilbake ved å tilby en trygghetsguide som kan gi råd og veiledning.

Konflikthåndteringsnettverket er et organisert nettverk hvor Konfliktrådet, Gatemeglingen i Røde Kors, Manglerud politistasjon, bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø deltar. Nettverket har særlig fokus på konflikter og negative hendelser i oppvekstmiljøet og bidrar til at tjenestene raskt kan iverksette koordinerte tiltak på tvers av bydelsgrensene.

Tverrfaglig/tverretattlig samarbeidssystem

Samarbeidssystemet skal ivareta en koordinert innsats overfor aldersgruppen 0-18 (23) år, spesielt rettet inn mot områdene psykisk helse, barnevern og kriminalitets- / rusforebyggende arbeid.

Samarbeidende instanser er aktuelle tjenester i bydelen, representanter for skolene, politiet og psykisk helse barn og unge, region øst.

Styringsgruppen for det tverrfaglige/tverretattlige samarbeidssystemet hadde følgende innsatsområder i 2012 for områdene psykisk helse, barnevern og kriminalitetsforebyggende arbeid:

- Felles innsats for å styrke foresattes voksenrolle overfor egne barn.
- Barn og unge med høyt skolefravær i grunnskole og videregående skole.

- Styrke det tverretatlige samarbeidet i enkeltsaker.
- Identifisere barn med spesielle behov på et tidligst mulig stadium.

Helsestasjon 0-5 år, inkludert svangerskapsomsorg

Helsestasjonen gir tilbud om helseundersøkelser, veiledning, helseopplysning og vaksinerings av barn i alderen 0-5 år. Helsestasjonen har kontakt med de aller fleste barn i målgruppen.

Alle gravide som ønsker time hos jordmor skal få det, men det er fortsatt nødvendig at fastleger og jordmødre samarbeider om å gi tilbud om svangerskapskontroll. Det hender jordmortjenesten, særlig ved sykdom og ferieavvikling, må henvise gravide til å ta kontakt med sin fastlege, i påvente av eller i stedet for time hos jordmor. Fra 2011-2012 har det vært en prosentvis nedgang av andelen gravide som har benyttet jordmortilbudet i bydelen, fra 70 % til 57 %. Det har også vært en liten nedgang i antall svangerskapskonsultasjoner, fra 2220 i 2011 til 1910 konsultasjoner i 2012. Jordmortjenesten har vært i kontakt med 442 nygravide, mot 490 i 2011.

De fleste svangerskap forløper normalt uten vansker. I 2012 ble 46 gravide henvist andre instanser på grunn av psykiske vansker og 172 ble henvist spesialisthelsetjenesten på grunn av medisinske problemstillinger.

I 2012 ble det registrert 782 nyfødte til Østensjø helsestasjon, 67 flere enn i 2011. I tillegg flyttet 36 nye 0-1 åringer til bydelen, slik at helsestasjonen har arbeidet med 818 nyfødte. Høye fødselstall over flere år har medført streng prioritering av basiskonsultasjoner til det enkelte barn i forhold til anbefalt program fra helsemyndighetene. Et prioritert mål har vært å tilby hjemmebesøk til alle foreldre med nyfødte bar. 22 % fikk dette tilbudet i 2010, 55 % i 2011, og 58 % fikk hjemmebesøk i 2012. De resterende 42 % fikk nyfødtsamtale på helsestasjonen, enten fordi de ønsket det selv eller fordi det i perioder har vært redusert kapasitet ved helsestasjonen.

Helsestasjonen har videreført sertifiseringsarbeidet for å bli ammekyndig helsestasjon i regi av Nasjonalt kompetansesenter på Rikshospitalet, ved hjelp av styrkingsmidler fra Helsedirektoratet. I prosjektet er det satt fokus på arbeid med premature og blant annet igangsatt tilbudet "Åpen dør", et ukentlig tilbud uten timeavtale, for foreldre med nyfødte barn 0-2 måneder.

Det har vært et fortsatt fokus på språkkartlegging allerede ved 2-års-undersøkelsen, hvor 696 barn kom til undersøkelse.

Fra april 2013 styrkes tjenesten med 1 helsesøsterårsverk, begrunnet i økt press på tjenesten de senere årene, blant annet som følge av høye fødselstall.

Skolehelsetjenesten

Bydelen har 6 barneskoler, 6 barne- og ungdomsskoler, 2 ungdomsskoler med til sammen 5800 elever, og 2 videregående skoler med ca 1000 elever. Bydelen har en spesialskole for døve og hørselshemmede, Vetland skole, og skolene Bøler og Abildsø har hver sin spesialklasse for sterkt funksjonshemmede elever. Spesialskolen, spesialklassene og de to videregående skolene tar imot elever fra hele Oslo.

Det har i 2012 blitt gjennomført 3221 konsultasjoner knyttet til fysisk helse (67 %), 1455 konsultasjoner gjeldende psykisk helse og rus (30 %), samt 153 konsultasjoner knyttet til seksuell helse (3 %). Tallene og prosentfordelingen er omtrent som året før. I tillegg har 653 1. klassinger fått helseundersøkelse. 23 elever ble i 2012 henvist til tilbud på familiesenteret, mot 15 året før, 54 til BUP, mot 75 året før og 115, mot 111 året før, til spesialisthelsetjenesten for øvrig.

Nytt for 2012 har vært gjennomføring av jentegrupper ved flere av barne- og ungdomskolene, ledet av helsesøster. Målsetting med gruppene har vært å bedre jentemiljøet i klassene, lære å respektere hverandre og styrke den enkeltes selvfølelse. Deltakerne har gitt gode tilbakemeldinger på tiltaket.

Ved skolehelsetjenesten i videregående skole, som er styrket med økt helsesøsterressurs og psykologressurs fra spesialisthelsetjenesten gjennom samarbeidsavtalen "Lavterskel – utviklingsfremmende samtaler", har det i 2012 vært registrert til sammen 1944 henvendelser fra elevene, mot 1738 året før. 54 % av konsultasjonene har dreid seg om fysisk helse, 21 % om seksuell

helse og 25 % om psykisk helse, en fordeling identisk med året før. 115 nye elever kontaktet i 2012 skolehelsetjenesten pga psykiske problemstillinger, en liten økning fra året før. Elever som deltok i russefeiringen, fikk tilbud om meningokokkvaksinasjon i regi av skolehelsetjenesten. Elevene fikk vaksinen til selvkost. Kun en liten andel, i underkant av 30 elever ved begge skolene, takket ja til tilbudet.

Helsestasjon for ungdom (HFU)

Helsestasjon for ungdom, et lavterskeltilbud til ungdom mellom 13 og 23 år, holder til i 2. etasje på Bogerud. HFU driftes av helsesøstre og medisinerstudent med lisens. Fra 2012 ble tilbudet styrket ved at del av honorarmidler til skolelege, ble omdisponert til honorar til psykolog. Gjennom en tiltaksplan har det vært satset på å få til en økning i besøkstallet, noe som har gitt gode resultater. I 2012 har det vært 109 flere besøk enn året før, herav 102 nye. I 2012 kom 71 % jenter, og 29 % gutter, der gutteandelen økte med 9 % fra året før. Det er gjennomført 559 konsultasjoner, 90 flere enn i 2011. Det har blitt et økende fokus på psykisk helse, noe tallene viser. I 2011 var det 27 konsultasjoner (7 %) gjeldende psykisk helse, mens det i 2012 var 144 konsultasjoner, dvs. 29 %. I 2012 ble det gjennomført 306 konsultasjoner (61 %) som gjaldt seksuell helse og 52 (10 %) som gjaldt fysisk helse. Psykologen har gjennomført 84 samtaler med ungdom, eller ungdom og foresatte. En annen satsing har vært på det tverrfaglige samarbeidet rundt utsatt ungdom. Statistikken viser en økning med tverrfaglig arbeid rundt ungdom fra 10 ungdommer i 2011 til 33 ungdommer i 2012. Samarbeid med prosjekt "Ut av tåka" ble etablert i september 2012. Prosjektet har vært til stede ukentlig i HFUs åpningstid. Dette har ført til konkret samarbeid rundt den enkelte ungdom som har blitt rustestet. Antall nye kontrakter har nesten fordoblet seg i 2012, og det er utført 70 tester. Tverrfaglig samarbeid står fortsatt sentralt i arbeidet med ungdom i risiko.

Smittevern

Bydelen har avsatt 0,4 årsverk helsesøster for å ivareta lovpålagte oppgaver knyttet til smittevern. Arbeidet består hovedsakelig av tuberkulosearbeid inkludert miljøundersøkelser når det gjelder eventuell smitteoppsporing av tuberkulose i bydelen.

Familiesenter med åpen barnehage og språkenhet

Familiesenteret er tverrfaglig bemannet med koordinator med barnevernsbakgrunn, psykolog, familieveileder, familieterapeut, personale i åpen barnehage, og personale ved språkenhet. Språkenheten med migrasjonspedagog, språkpedagog og tospråklige assistenter er organisatorisk lagt til helsetjenester barn og unge, men arbeidet foregår i hovedsak i barnehagene og omtales derfor nærmere under funksjonsområde 2A, under avsnittet om språkstimulering. Familiesenteret er samlokalisert med øvrige deler av helsetjenester barn og unge, noe som har vist seg å gjøre det tverrfaglige samarbeidet innad i tjenesten enklere. I 2012 fikk familiesenteret 185 nye henvisninger, hvorav 45 direkte fra brukerne og 71 fra helsetjenester barn. De øvrige er fordelt mellom barnehage, skole, barnevern, BUP med flere. Andelen henvisninger fra helsestasjons- og skolehelsetjenesten, særlig for de yngste barna har økt. Selv har familiesenteret henvist 12 familier videre til Familievernkontoret og 7 til spesialisthelsetjenesten, BUP. Det er dokumentert tverrfaglig samarbeid med eksterne instanser for 38 barn og unge og de ansatte ved familiesenteret er koordinator for 8 barn. Fra å ha en noe lavere aktivitet i 2011 på grunn av vakante stillinger, har antall konsultasjoner mer enn fordoblet seg i 2012. Det er blitt gjennomført 457 individuelle konsultasjoner. Dette innbefatter kartleggingssamtaler, oppfølgingssamtaler knyttet til psykisk helse og adferdsproblematikk, foreldreveiledning og familieterapi. I tillegg er det tilbudt foreldrestøttende samtalegruppe, som PMTO- foreldregruppe med 12 samlinger og totalt 30 deltakere. Tilbakemeldingene på gruppetiltaket er gode. Familiesenteret ivaretar det koordinerende ansvaret for TIBIR-programmet (Tidlig innsats for barn i risiko), et program som retter seg mot atferdsvansker hos barn i alderen 3 – 12 år. Familiesenteret har selv bydelens to sertifiserte PMTO-terapeuter i tjenesten. I tillegg blir psykolog ved familiesenteret ferdig sertifisert i slutten av 2013.

I åpen barnehage har det i 2012 vært 2552 barn på besøk, en økning med 311 barn fra året før. Gjennomsnittlig utgjør dette 230 barn per måned, og 56 barn per uke Barnehagen har vært åpen tre dager hver uke, bortsett fra i ferier.

Barneverntjenesten

Organisering, bemanning og kompetanse:

Barneverntjenesten er organisert i to likestilte enheter; Barnevernkontoret med 24,8 årsverk og Oppfølgings – og tiltakstjenesten (Ofot) med 11 årsverk. Barnevernet er i 2012 tildelt 1,2 nye årsverk, 0,7 av disse i forbindelse med nasjonal styrking av barnevernet og 0,5 ved omdisponering av tiltaksmidler. Barnevernkontoret er styrket med 0,2 årsverk og Ofot med ett årsverk. Barnevernkontoret er organisert i to team ledet av hver sin teamleder, samt et merkantilt team som også utfører merkantile oppgaver for Ofot. I 2012 har bemanningssituasjonen vært utfordrende pga ansettelse av ny barnevernleder og ny teamleder for ett av to team, samt omskiftninger i personalgruppen og gjennomgående vakante stillingsprosenter, særlig høsten 2012.

Opprettelsen av et nytt årsverk i Ofot ble gjort i forbindelse med endret organisering høsten 2012. Ofot har nå et ungdoms – og ettervernsteam med 6 stillingshjemler, og et familieteam med fire stillingshjemler. I tillegg er bydelens to akutthjem organisert til familieteamet. Bakgrunnen for å organisere avdelingen slik var at det var ønskelig å få satt sterkere faglig fokus på det tiltaksarbeidet

Barnevernkontoret har siden 2010 arbeidet med å innføre en faglig plattform, som tar sikte på å kvalitetssikre arbeidet med internt konsistente modeller og metoder i de ulike delene av en barnevernsak. Det arbeides etter en generalistmodell ved kontoret, noe som innebærer at saksbehandler følger alle fasene i en barnevernsak.

I 2012 har kvaliteten på fosterhjemsoppfølging vært mye i fokus. For å kvalitetssikre fosterhjemsarbeidet når det gjelder saksbehandling og oppfølging av barna, biologisk familie og fosterfamilie, har barnevernet i 2012 samlet ansvaret for fosterhjemsoppfølging på færre saksbehandlere med dette som hovedarbeidsområde.

Barnevernkontoret har i 2012 definert et større trykk på faglig plattform, for å implementere delene slik at de oppleves som konstruktive styringsverktøy og for å presisere og dokumentere ansvar i tråd med lovkrav. Brukermidvirkning er et slikt område, og barna skal bli hørt i større grad enn det praksis har vært tidligere, gjennom bruk av «barnesamtalen» som systematisk verktøy. Ansatte har deltatt på grunnopplæring også i 2012, og barnevernkontoret og Ofot bidrar med en konsulent hver som veiledere i opplæring ved andre barneverntjenester. Barnevernkontoret opplever at verktøyet egner seg spesielt godt der hvor det er mistanke om vold og overgrep mot barn, og har således avdekket omsorgssvikt på et langt tidligere tidspunkt. Det er også blitt innredet et egnet ”barnesamtalerom” på barnevernkontoret. Barnevernkontoret deltok også i et nasjonalt prosjekt i bruk av familieråd i plasseringssaker. Prosjektet ble lagt ned på bakgrunn av lav deltagelse i Oslo. Barnevernkontoret hadde imidlertid som eneste bydel tre saker til prosjektet. I tillegg har det blitt en lavere terskel for å gjennomføre familieråd ved tjenesten, og antall saker hvor det prøves familieråd har økt.

Barnevernkontoret erfarer at generalistmodellen bidrar til å styrke det relasjonelle aspektet i prosessene, og bidrar til fleksibilitet for fordeling av saker. Samtidig er de ulike fasene i en barnevernssak hver for seg komplekse, og kompetanse innenfor de ulike fasene er vesentlig. Risikoområder ved generalist-organiseringen er å sikre god nok kvalitet i de ulike fasene i en sak. Dette er bakgrunnen for en omfordeling av fosterhjemsoppfølging blant saksbehandlerne som nevnt ovenfor. Det er i 2012 blitt avholdt fagdager spesielt rettet mot undersøkelses- og tiltaksarbeid, og det stilles større krav til planarbeid og dokumentasjon i disse fasene enn tidligere.

Barnevernkontoret hadde i 2012 et høyt antall akuttvurderinger, hvor 22 saker endte med akutt plasseringer. Det er barnevernkontorets erfaring at vold i familien er stadig økende og den fremste

plasseringsfaktoren. Akutt plasseringer er det mest inngripende tiltaket barnevernet kan iverksette, og arbeidet er svært ressurskrevende. Slike situasjoner involverer gjennomsnittlig fire personer samt teamleder, kan strekke seg over flere dager og stiller store krav til nøyaktighet, faglig og personlig integritet og kompetanse.

Barneverntjenesten opplever på bakgrunn av ovenstående økt ressursbruk i mottaksfasen, hvilket igjen har en innvirkning på aktiviteten i øvrige arbeidsoppgaver. Dette har medført økt fokus på vaktordningen ved barnevernkontoret, hvor de ansatte opererer i inndelte grupper med rullerende ansvar for dette. Dette er derfor et område som barnevernkontoret følger nøye for å sikre hensiktsmessig fordeling av ressurser til de ulike oppgavene.

Utvikling i antall meldinger og barn under tiltak:

Antall nye meldinger i 2012 var 439, mot 502 i 2011. Bortsett fra lavere meldingstall i juli og august, har antall meldinger per mnd vært ganske stabilt rundt 42 i snitt. Det ble iverksatt 366 undersøkelser i 2012, mot 384 i 2011. Det ble fattet vedtak i noen flere avsluttede undersøkelser i 2012 enn i 2011 (36,5 % mot 33,4 %). Henlagte undersøkelser på bakgrunn av manglende samtykke var kun en i 2012. Det vurderes at økt fokus på brukermedvirkning i undersøkelsesfasen kan ha bidratt til at barnevernet lettere kommer i posisjon til å iverksette hjelpetiltak. Samtidig foretas det alltid en vurdering om saken skal gjenåpnes etter 6 måneder ved henleggelse med bekymring.

Intensjonen med kvalitetssikring av undersøkelsesprosessen innbefatter sentrale lovkrav om overholdelse av frister. Barnevernkontoret hadde i 2012 redusert antall undersøkelser over tre måneder til 3,4 % mot 13,6 % i 2011. Til sammen 10 undersøkelser ble avsluttet med plasseringsvedtak for barnet, herav 6 forslag om omsorgsovertagelse etter § 4-12.

Per 31.12.2012 var det 221 barn under tiltak i barnevernet, tilsvarende i 2011 var 203. En økning i antall barn under tiltak var forventet på bakgrunn av høye meldingstall spesielt siste halvår 2011. I tillegg antas økningen å være relatert til at terskelen for å iverksette hjelpetiltak er lavere enn praksis i 2011 på enkelte områder. Barnevernkontoret erfarte at tidligere henlagte undersøkelser returnerte som nye meldinger, eksempelvis i saker der familien var henvist til annen instans. Det er nå en lavere terskel for å iverksette hjelpetiltak for en kortere periode hvor formålet er å sørge for at kontakt og oppfølging av rett instans faktisk er etablert, før barneverntjenesten avslutter saken.

Utvikling i plasseringer utenfor familien.

Barnevernkontoret hadde en stor økning av antall barn som ble plassert i 2012. 11 omsorgssaker ble behandlet i fylkesnemnda, og barnevernet fikk medhold i alle. Totalt ble 31 barn plassert i 2012, mot 14 i 2011. Barnevernkontoret har bedre rutiner for kontinuerlige vurderinger i de ulike fasene av barnevernsakene og en lavere terskel for å fremme saker til fylkesnemnda. Gjennomgang av langvarige oppfølgingssaker med fokus på effekt for barna, har avdekket at plassering burde vært fremmet på tidligere tidspunkt. I tillegg har redusert bruk av kompensierende tiltak bidratt til at aktuelle utfordringer ikke blir tilslørt.

Per 31.12.2012 var 47 barn under barneverntjenestens omsorg, mens 93 mottok tiltak utenfor hjemmet totalt. 7 av barna under omsorg var ved årsskiftet plassert i institusjon. To av disse overføres midlertidig til barneverntjenestens lokale akutthjem på nyåret 2013. Det viser seg fremdeles svært vanskelig å finne egnede fosterhjem for barn, noe som resulterer i at barn i enkelte tilfeller bor lenger på institusjon enn formålstjenelig. Valget om å flytte barna midlertidig i egne akutthjem er i tråd med fylkesnemndas vedtak om at barna bør bo hos en familie.

Snever tilgang på aktuelle fosterhjem synes å medføre at fosterhjem under institusjon aktualiseres som tiltak. Dette har medført at barneverntjenesten ønsker å prøve å rekruttere egne fosterhjem. Barnevernkontoret opplever at ordinære fosterhjem har økt behov for veiledning og oppfølging, og at fosterhjem sprekker eller står i fare for å sprekke oftere enn før. Sentral fosterhjemstjeneste signaliserer også et økt behov for profesjonelle fosterhjem.

Oppfølgings- og tiltakstjenesten (Ofot):

I løpet av året har Ofot jobbet etter bestilling fra barnevernkontoret i 54 saker. Disse sakene omfatter til sammen 72 barn og ungdom. Disse sakene kan være alt fra tilsynsoppgaver til familieveiledning og kartleggingsarbeid som har gått over lang tid, samt bistand i forbindelse med akuttsaker. Det har vært satset på å utvikle og systematisere dette arbeidet, blant annet ved opprettelsen av et eget familieteam bestående av en fagkonsulent og tre barnevernkonsumenter. Tre av de ansatte i familieteamet har videreutdanning i familierapi. Ungdomsteamet jobber også i slike tiltakssaker, og i enkelte saker går ansatte fra begge team inn. Det er ønskelig at saker fordeles slik at de ansatte som har mest kompetanse på aktuell problematikk bistår barnevernkontoret i den aktuelle saken.

Våren 2012 ble det gitt et gruppebehandlingstilbud for ungdom etter metoden ART (aggression replacement training), og familieteamet har tatt i bruk metoden Circle of Security - parenting både individuelt og i gruppe. Dette er et tilknytningsbasert veiledningsprogram rettet mot foreldre eller andre som har omsorg for barn.

Bydelens to akutthjem har i løpet av året hatt 590 plasseringsdøgn. Tallet er så høyt på grunn av muligheten for søskenplassering, og til tross for at man i perioden mai – november kun hadde ett akutthjem tilgjengelig. En familie har avsluttet sin oppdragsavtale med bydelen, og en ny familie ble rekruttert i august og tiltrådte i november. Begge akutthjemmene er bosatt sentralt i bydelen, og det er gode erfaringer med muligheten for å kunne ha barn akutt plassert i sitt nærmiljø. Det er også rekruttert et avlastningshjem tilknyttet akutthjemmene. Dette ettersom familiene vil ha behov for noe avlastning når plasseringer varer over lang tid.

I løpet av året har det vært jobbet med å utvikle gode rutiner og prosedyrer for å kvalitetssikre slike akutt plasseringer, og for å sikre at samarbeidet mellom barnevernkontoret, Ofot og akutthjemmene er tilfredsstillende.

Ettervern

Ofot har ansvar for ettervernstiltak etter barnevernloven, dvs. tiltak som opprettholdes eller iverksettes for ungdom 18-23 år. 42 ungdommer mottok ettervernstiltak fra Ofot ved utgangen av året, og tallet er stabilt. Ettervernstiltak omfatter ettervern i egen bolig, ettervern i fosterhjem eller råd – og veiledningstiltak. Noen få ungdommer får også oppfølging fra de institusjonstiltakene de hadde da de ble 18 år. I løpet av 2012 har 63 ungdom hatt ettervernstiltak i Ofot. Det er svært varierende både hvor lenge ungdom mottar tiltak, og omfanget av bistand. Det er et utstrakt samarbeid med andre instanser som for eksempel NAV, barne- og ungdomspsykiatrien BUP, voksenpsykiatrien DPS, skolene osv. Skolegang har stort fokus i ettervernsarbeidet, og det satses mye på at ungdom skal få fullført videregående skole. Dette ettersom det kan være en klar indikator på behovet for bistand fra offentlig hjelpeapparat i voksenlivet.

Byggveien bofellesskap

Byggveien bofellesskap for enslig mindreårige asylsøkere åpnet i desember 2009 med fem plasser for jenter. De har utvidet, tar imot både gutter og jenter og har nå ti plasser hvorav seks inne i bofellesskapet og fire i treningshybler i samme bygg.. Dette er ment å skulle gi et differensiert tilbud til denne gruppa. I 2012 fikk de tilført 1,2 stillinger hvorav 0,2 stillinger ble brukt til å styrke leksehjelp og aktivitetstilbud, og en stilling ble opprettet som barnevernkonsulent med ansvar for ettervernsarbeid og oppfølging av ungdom som flytter ut fra bofellesskapet til en mer selvstendig tilværelse. Arbeidet med å etablere gode rutiner for ekstern oppfølging er igangsatt, og det er tett samarbeid med Ungdomsteamet i Ofot. Bofellesskapet har nå totalt 12,4 årsverk.

I 2012 tok bofellesskapet imot to kvoteflyktninger direkte fra flyktningleir i Tunisia, og i løpet av året har 15 ungdom i alderen 15 – 20 år hatt et bo – og omsorgstilbud i Byggveien bofellesskap. Ei jente over 18 år ble i tillegg bosatt sammen med sin yngre søster, og den eldste av søstrene har fått oppfølging fra introduksjonsprogrammet i NAV.

3.4.4 Hovedoversikt økonomi FO2B- netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/regn-skap 2012
215 Skolefritids tilbud	138	0	0	-70	70
231 Aktivitetstilbud for barn og unge	12 887	14 398	15 434	13 380	2 054
232 Forebygging - skole- og helsestasjonstjeneste	19 331	18 797	20 365	19 890	475
244 Barneverntjeneste	21 609	27 081	28 325	23 640	4 685
251 Barneverntiltak i familien	5 595	7 924	7 924	4 305	3 619
252 Barneverntiltak utenfor familien	63 422	63 901	64 396	68 397	-4 001
Sum netto utgifter *)	122 982	132 101	136 444	129 542	6 902

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1.B

Bydelens vurderinger:

Kostra 231 har et mindreforbruk på ca 0,7 mill kroner som er knyttet til øremerkede prosjekter som skal overføres til 2013. Ytterligere 0,6 mill kroner mindreforbruk som følge av ledighet i stillinger innenfor ungdomstiltakene.

Kostra 232 har et positivt avvik på kr 475 000, som i hovedsak skyldes ledige lønnsmidler på grunn av vakante stillinger, bl.a. avdelingshelsesøsterstilling i tre måneder og ansatte tatt ut i prosjektarbeid. I tillegg har det ved langtids sykefravær vært vanskelig å rekruttere helsesøstervikarer. Øremerkede midler, som skal overføres til 2013, utgjør kr 134 000.

Kostra 244, Ofot og barnevernskontoret har et samlet mindreforbruk på drift med 1,5 mill kroner. Dette er en økning fra de siste prognosene og knyttes til økt sykefravær og ledighet i stillinger. I tillegg er 2,5 mill kroner av mindreforbruket knyttet til utgifter bokført som tiltak utenfor familien (252).

Kostra 251 positive avvik knyttes til færre døgn på institusjon enn forventet. Det er også en bedring enn prognose for de siste to måneder av året. Selv med en økning i bruk av akuttinnleggelser ble plassene benyttet over en kortere periode enn forventet.

3.4.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 2B - Barnevern	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Resultat 2012	Avvik resultat - måltall
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	79 %	90 %	100 %	96,6 %	- 3,4 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	2,5	2,9	4	2,6	- 1,4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk per fosterbarn	3,3	3,7	4	3,6	- 0,4
Andel barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan per 31.12.	87,3 %	100 %	100 %	99,4 %	- 0,6 %

Nøkkeltall for: Nøkkeltall: Funksjonsområde 2B - Barnevern (EST)	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	8 318	9 869	8 629	9 006
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) per barn i barnevernet	133 473	143 115	123 975	129 145
Brutto driftsutgifter per barn (f. 244)	33 132	29 844	32 912	135 139
Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f. 251)	45 724	36 989	20 341	17 992
Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	420 321	662 947	551 733	593 954
Andel avsluttede undersøkelser innen 6 mnd.	93 %	98 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk per fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	2,8	2,9	3,1	3,3

Kilde: SSB/Kostra - barnevern, bydel - nivå 3, bydelene summert.

Bydelens vurderinger

3.5 Funksjonsområde 3: PLEIE OG OMSORG

3.5.1 Ansvarsområde

Tiltak for funksjonshemmede 0-17

- Området gjelder tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne 0-17 år. Tjenestene er hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og omfatter støttekontakt, avlastning, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent og barnebolig. Til området følger også ansvar for tilbud om individuell plan til barn og unge som har behov for sammensatte, langvarige og koordinerte tjenester.

Tiltak for eldre og funksjonshemmede 18+

- Bestillerkontor 18+ med vedtaks- og myndighetsoppgaver til eldre, til mennesker med nedsatt funksjonsevne hjemlet i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Tilrettelagte boliger for mennesker med utviklingshemming
- Dagsentre for eldre og for mennesker med utviklingshemming
- Kjøp av institusjonsplasser, dagsenterplasser, avlastningsplasser, varig tilrettelagt arbeidsplasser (VTA) og andre tjenestetilbud
- Transport for forflytningshemmede
- Innkreving av vederlag og egenbetaling for ulike tjenester.

- 3 kommunale treffsenter 60Pluss (eldresentre): Manglerud, Oppsal og Rustad, samt driftstilskudd til Bøler seniorsenter, som er et privat senter drevet av Nasjonalforeningen for folkehelsen
- Omsorgsboliger, trygdeboliger og tilrettelagte boliger (boligkontoret)
- 1 kommunal frivillighetssentral, samt driftstilskudd til 2 private.
- Hjemmebaserte tjenester, med hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp)
- Omsorgsboliger med tjenester, dvs. med spisegrupper og fast stedlig bemanning
- Korttids-boenhet

Psykisk helse barn og unge 0-17

- Ansvarsområdet psykisk helsearbeid involverer en rekke tjenester i avdelingene Barn og kultur og Velferd og fritid. Habilitering og psykisk helse, inkl Bestillerkontor 0-17 år, fatter enkeltvedtak iht helse- og omsorgstjenesteloven. For øvrig bidrar familiesenter, helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom, barnehager, fritidsklubber og utekontakt og barneverntjeneste, i arbeidet med å styrke barn og unges psykiske helse.

Psykisk helsearbeid 18+

- Bydelens ansvarsområde omfatter bo-, omsorgs- og aktivitetstilbud, både for dem som skal skrives ut fra spesialisthelsetjenesten og for dem som allerede bor i bydelen. Det psykiske helsearbeidet omhandler bl.a. individuell oppfølging med støttesamtaler, drift av treffsteder, miljøarbeid, samlokaliserte boliger med døgnbemannede personalbaser, støttekontakter, avlastning, brukerstyrt personlig assistent, samt kjøp av eksterne bo- og omsorgstilbud.
- Bestillerfunksjonen for psykisk helse voksne er lagt til psykisk helseteam ved Tiltakssenteret. Teamet består både av bestillere/ saksbehandlere innen psykisk helse, utførere i form av psykiske helsearbeidere, bydelssamarbeidet Vilje viser vei og treff- og aktivitetshusene i bydelen.
- Tjenestene er hjemlet i lov om helse- og omsorgstjenester og lov om sosiale tjenester i NAV.

3.5.2 Hovedmål

- Bestillerkontorene skal sørge for rettssikkerhet, likebehandling og kvalitet i vurdering av behov og tildeling av tjenester, og gjennom kartlegging av behov sikre riktig nivå på tjenester.
- Det skal legges til rette for at eldre, funksjonshemmede og mennesker med psykiske lidelser i størst mulig grad kan bevare sin selvstendighet og selvhjulpnehet, ved blant annet å utvikle arenaer som bidrar til å øke deres sosiale nettverk, stimulere til egenaktivitet og som i tillegg kan fungere som en base for frivillige tiltak for og av eldre.
- Treffsentre skal være arenaer som bidrar til å øke eldres sosiale nettverk, gi mulighet til bedre kosthold, stimulere til egenaktivitet og et supplement til kommunale tjenester.
- Frivillighetssentralene bidrar til økt frivillig innsats mellom grupper, organisasjoner og enkeltmennesker i bydelen.
- Hjemmetjenesten skal yte tjenester av god kvalitet, i rett omfang og til rett tid, slik at brukerne kan bli mest mulig selvhjulpne og bo i eget hjem så lenge de selv ønsker og er i stand til det.
- Hjemmetjenester har ansvar for tilrettelegging og utvikling av tilbudet i omsorgsboliger med tjenester, det vil si omsorgsboliger med fast bemanning og aktivitets- og ernæringstilbud-

Psykisk helsearbeid 18 +

- Bydelen skal ha et tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser som fremmer selvstendighet og evne til å mestre eget liv.

3.5.3 Situasjonsbeskrivelse

Tiltak for funksjonshemmede 0-17 år

Bestillerkontor 0-17 år fatter vedtak i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven vedrørende avlastning, BPA (brukerstyrt personlig assistent) støttekontakt og omsorgslønn, samt individuell plan og ledsagerbevis for barn/ unge i alderen 0-17 år.

Vedtak vedrørende hjemmehjelp, hjemmesykepleie, samt vedtak om TT (transporttjenester) ligger til Bestiller 18 +, også for barn og unge 0-17 år.

Bestillerkontor 0-17 år gir per november 2012 tilbud om tjenester til 99 barn og unge, mot 79 i 2011. Det er 30 vedtak om støttekontakt. Til sammen er det 78 vedtak om avlastning. Av disse har flest individuell avlastning, 19 har avlastning i gruppe/ bolig/ barnebolig. Noen har en kombinasjon av avlastningstilbudene. Vedtakene varierer fra 8 timer per måned til full tid hele året. Den økonomisk tyngden ligger på tiltakene boligavlastning og barnebolig. 3 familier har vedtak om brukerstyrt personlig assistent (BPA). 20 foresatte mottar omsorgslønn. I tallene inngår vedtak som gjelder psykisk syke barn og unge og deres familier.

10 ungdommer som har hatt tjenester fra Bestillerkontor 0-17 år, er i løpet av året overført til voksenavdelingene, hvorav 6 til Bestillerkontor 18+ og 4 til Tiltakssenteret. Prosedyrene for overføring mellom bestillerkontorene fungerer som forutsatt. Dette har trygget overganger for brukerne og flere familier har gitt gode tilbakemeldinger på dette.

Bydel Østensjø deltok i årene 2008 til 2010 i landsomfattende prosjekt, Familieveiviser. Det 3-årige prosjektet var initiert av Helse- og omsorgsdepartementet og vår bydel hadde blant annet som mål bedret informasjon, brukermedvirkning, samordnende tjenester og kompetanseutvikling. Bydelen har oppnådd resultater på alle målområdene.

Rapport fra prosjektet ble ferdigstilt 01.04.2011. Det er utarbeidet erfaringshefte fra prosjektet, der Bydel Østensjø omtales i to av artiklene. Erfaringene fra prosjektet er i 2012 videreformidlet til det ganske land:

- regional habiliteringskonferanse i Lillestrøm/ Helse Sør-Øst
- regionale erfaringskonferanser i Molde, Bergen, Trondheim og Oslo
- i regi av Fylkesmannen i de respektive fylkesmannsregionene
- fagdag ved Universitetet i Nordnorge/ Tromsø
- og i ulike sammenhenger i Oslo kommune.

Fagsenter barn og unge har fått prosjektmidler fra helsedirektoratet til prosjekt Familiehjelpen. Prosjektet startet 01.10.2012, og midlene er benyttet til hel stilling som skal jobbe med praktisk hjelp og veiledning inn i familier. Prosjektmedarbeider er ansatt og hadde ved utgangen av 2012 startet arbeidet i 6 familier. Prosjektet videreføres i 2013. Prosjektet kan ses som en videreføring/ videreutvikling til prosjekt Familieveiviser.

Det har parallelt blitt jobbet med implementering av modell for samarbeid i enkeltsaker internt i bydelen i 2012. Det har vært to seminarer, februar og november, for alle aktuelle tjenestesteder. Oppsummert kan vi si at våre tjenester har gått fra:

- Standardisert til skreddersøm
- Mindre målrettet til mer målrettet
- Økt fokus på utvikling og endring, ikke bare kompenserende tiltak

Fagsenter barn og unge har i enkeltsaker hatt økt fokus på at barn og unge som har vedtak iht helse- og omsorgstjenesteloven i større grad skal kunne nyttiggjøre seg tilbud og aktiviteter rettet mot barn, unge og familier i bydelen. Dette kan være som del av vedtak, for eksempel aktivitetsgrupper knyttet opp mot fritidsklubbene og utekontakten, eller som supplement til vedtak, for eksempel foreldreveiledning,

psykologhjelp og lignende. Målet er å ta i bruk de mulighetene som ligger i de tiltakene bydelen allerede har.

Bydelen samarbeider med Oslo idrettskrets om treningskontakter for barn og unge med funksjonshemming. Det arrangeres jevnlig kurs for treningskontakter, der bydelene samarbeider med idrettskretsen om opplæringen. Bydelen har p.t. en slik treningskontakt.

I 2012 har Bestillerkontor 0 – 17 år startet et gruppetiltak for ungdommer med støttekontaktvedtak.

Tiltaket har 3 gruppeledere, og 7 ungdommer deltar.

Vi har erfart at det i noen saker er behov for spesiell kompetanse hos avlastere/ støttekontakter. Vi har i et begrenset antall saker, satt inn tjenester fra bestillerkontor 0-17 år i tett samarbeid med psykisk helsevern og barnevernstjenesten. Dette er i tråd med samhandlingsreformen, og en dreining av ansvar fra spesialisthelsetjeneste til bydel.

Familienettverket for familier med barn med funksjonshemming er videreført i 2012.

Foreldrenettverket har i samarbeid med fagsenteret og Lions gjennomført 4 arrangementer i 2012 og planlegger 7 treff/ arrangementer i 2013. Familienettverket er støttet av Lions og av Østensjø kulturutvalg.

Alle som har behov for sammensatte, langvarige og koordinerte tjenester blir informert om retten til individuell plan og får tilbud om å utarbeide individuell plan.

I aldersgruppen 0-17 år er det per 31.12.2012 63 barn og unge med nedsatt funksjonsevne som har individuell plan og 19 som har individuell plan under utarbeidelse. 22 har takket nei.

Bydelen har ansvar for etterskoletilbud til elever med særskilte behov fra 8. trinn til fullført videregående skole, i form av fritidstilbud. Bestillerkontor 0-17 år har ansvar for tjenesten fram til fylte 18 år. Våren 2012 ble det gitt fritidstilbud til 12 elever. 7 hadde tilbud i aktivitetsskolene på tilhørende skoler, 5 hadde tilbud fra private aktører. Høsten 2012 ble det gitt fritidstilbud til 11 elever. 9 hadde tilbud i aktivitetsskolene på tilhørende skoler, 1 hadde tilbud fra privat aktør og 1 hadde tilbud i form av avlaster hjemme.

Psykisk helse barn og unge 0-17 år

Bystyret har gitt føringer om at aktivitet innen psykisk helse skal opprettholdes og rapportering på området videreføres.

Ressurser knyttet til psykisk helsearbeid barn og unge tilligger flere av tjenestene i barn og ungeavdelingene, og dette framkommer under de respektive områdene.

Det er etablert rutiner og prosedyrer som skal sikre samordnede og godt koordinerte tjenester for aktuelle brukere.

Bestillerkontor 0-17 år fatter vedtak om tjenester til familier med psykisk syke barn/ unge iht helse- og omsorgstjenesteloven, for eksempel avlastning, BPA (brukerstyrt personlig assistent), støttekontakt, omsorgslønn, individuell plan og ledsagerbevis.

Vedtak vedrørende hjemmehjelp, hjemmesykepleie, samt vedtak om TT (transporttjenester) ligger til Bestiller 18 + for alle aldersgrupper.

Bestiller 0-17 år hadde 46 saker som kan defineres under psykisk helse i 2012, mot 26 i 2010.

Både fagsenter barn og unge og helsetjenester barn og unge ser at saker med psykisk syke barn/ unge er økende, og alvorlighetsgrad synes også å øke. Dette antas dels å være en følge av samhandlingsreformen, dels kan det skyldes at saker på området psykisk helse tidligere ble meldt til barneverntjenesten.

Handlingsplan psykisk helse 2013-2015 er under arbeid og planen ventes lagt fram for bydelsutvalget i løpet av 1. kvartal 2013.

Psykisk helse (18+)

I løpet av 2012 var det registrert 151 personer i egen bolig som hadde oppfølging av psykisk helsearbeider. 68 % var kvinner og 32 % menn. 51 % var i alderen 18 - 49 år. 43 % var mellom 50 – 66

år, resten over 67 år. Gjennomsnittsalderen på de som mottar psykisk helsetjeneste var 47 år. Psykiske helsearbeidere har en viktig oppgave med å forebygge re-/innleggelser i spesialisthelsetjenesten samt med å yte bistand til å mestre selvstendige boforhold. Henvisingene kommer fra fastleger, spesialisthelsetjenesten, andre tjenestesteder i bydelen og fra brukere selv eller deres pårørende.

64 personer med psykiske lidelser hadde innvilget støttekontakt per 31.12.2012. En person hadde brukerstyrte personlige assistenter (BPA), og 4 personer hadde innvilget omsorgslønn. Sosialkonsulentene ved Tiltakssenteret hadde oppfølging av 260 brukere, hvorav en stor andel har psykiske lidelser i kombinasjon med rusmiddelmissbruk.

Bydelssamarbeidet Vilje viser vei er et satsningsområde fra NAV som går ut på å legge til rette for at personer med psykiske lidelser skal komme ut i inntektsgivende arbeid. Bydelen har ansatt to tilretteleggere som per 31.12.2012 hadde oppfølging av 32 personer. I løpet av de tre siste årene har 23 personer gjennomført og avsluttet tiltaket. 1/3 er kommet seg i arbeid, 1/3 er i annet tiltak og resten er i behandling/ utdanning eller uføretrygdet

Treff- og aktivitetshusene Multehaug på Abildsø og Kafé X på Oppsal har åpent henholdsvis to og tre dager hver uke. Mandager er det ettermiddagsåpent på Kafé X med middagsservering. I 2012 ble det opprettet lokallag av Mental Helse, og lokallaget har i samarbeid med bydelen hatt søndagsåpent en gang i måneden. De har også hatt arrangement 17. mai og på nyttårsaften for brukerne av treff- og aktivitetshusene. Som i 2011 har det i 2012 vært en økning i antall brukere. Det har også vært en økning i oppmøte og engasjement på husmøtene, noe som viser at flere ønsker å være med og drøfte felles problemstillinger.

Treff- og aktivitetshusene har hatt mange arrangementer i løpet av året, blant annet malekurs og skrivekurs. Brukere ved treff- og aktivitetshusene fikk anledning til å delta på utstilling i Oslo Rådhus med sine bilder, noe som var et høydepunkt for mange. Samarbeid med Den Norske Kirke fortsetter og personer fra Oppsal menighet arrangerer livssynsgruppe hver 14 dag på Kafé X. Treff- og aktivitetshusene fikk innvilget legatmidler til å gjennomføre overnattingstur til Kobberhaughytta, de fikk også støtte fra Lions - Oppsal til Sverigetur. Det har vært arrangert mange foredrag, både med eksterne foredragsholdere og med brukere av husene. Det lages program hvert halvår som sendes ut til fastleger og samarbeidspartnere og som legges ut på bydelens internettsider.

Høsten 2012 var det rekord i antall besøkende på treff- og aktivitetshusene med rundt 80 besøkende i november. I 2011 var rekorden på 64 besøkende. Husene har hatt en økning i gjennomsnittlig daglige besøk, det har vært gjennomsnittlig 19 personer på Kafé X, (16 i 2011) og 14 personer på Multehaug, (13 i 2011). Gjennom frivillighetssentralen har husene knyttet til seg 2 frivillige som har bistått i arbeidet. Treff- og aktivitetshusene har brukerforum hver 6. uke og husmøter i forkant av brukerforum.

En av bydelens største utfordringer er å framskaffe tilfredsstillende bo- og omsorgstilbud for mennesker med psykiske lidelser. Bydelen har arbeidet med å legge til rette for lokale tilbud, og har fire samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser. Boligene ble våren 2012 reorganisert med en styrer for Rustad og Skøyenkroken bofellesskap og en styrer for Oppsal og Harry Fetts vei bofellesskap. I forbindelse med flytting av Oppsalveien bofellesskap sommeren 2012 ble det opprettet tre nye leiligheter. Bydelen har i dag til sammen 37 leiligheter i samlokaliserte boliger for personer med psykiske lidelser.

I budsjett 2012 var det et mål om å opprette 4 satellitter, d.v.s. boliger som er knyttet opp mot bofellesskapene, men med et lavere omsorgsnivå. Per 31.12.2012 var det opprettet 2 slike boliger. Det er målsetning om å opprette ytterligere 2 satellitter i 2013.

Bydel Østensjø kjøpte per 31.12.2012 eksterne tilbud til 21 personer, dette er 4 flere enn i 2011. To av de nye plasseringene har vært beboere som har vært for dårlig fungerende til å bo i bolig i bydelen, to andre plasseringer er personer som er overført til psykisk helse fra NAV og barnevernet. I løpet av

2012 gjennomførte Bydel Østensjø to offentlige anskaffelser for å sikre bolig med oppfølgingstjenester til personer med psykiske lidelser

Ny samarbeidsavtale mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus ble undertegnet i juni 2012, den regulerer bydelens samarbeid med spesialisthelsetjenesten. I samarbeidsforum og i bydelsvise arbeidsgrupper kan problemstillinger drøftes både på systemnivå og brukernivå. Bydel Østensjø hadde for 2012 samarbeidsavtale om faglig og økonomisk deling for tre brukere.

Bestillerkontoret 18+

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen trådte i kraft 01.01.2012. Samtidig trådte Forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter i kraft. En vesentlig endring var at pasienter fra sykehusene ble utskrivningsklare etter 24 timer mot tidligere etter en uke. Pris for overliggerdøgn (pasienten ble liggende på sykehus etter at vedkommende er meldt utskrivningsklar) på sykehus økte til kr 4000 per døgn. Bydelen har til og med november 2012 i gjennomsnitt betalt for 1,2 overliggere per døgn. Det ble budsjettert med 2 overliggere per døgn.

Reformens intensjoner og ny praksis har medført utfordringer for bestillerkontoret. Fokus har vært å unngå overliggerdøgn, trygge overføringer fra sykehus til bydel, samt en vurdering av riktig nivå på kommunale tjenester. I løpet av året er det opprettet tre midlertidige saksbehandlerstillinger for å kompensere for merarbeidet i forbindelse med samhandlingsreformen. Merarbeid knyttet til innhenting og utveksling av informasjon, besøke pasientene på sykehuset og vurdere behov for- og skaffe riktig tjeneste- og omsorgsnivå ved utskrivning. I starten av året var det også et betydelig merarbeid knyttet til svært mange faksmeldinger fra sykehuset (inntil 200 i løpet av en uke) i forbindelse med utskrivningsklare pasienter. Dette har variert i løpet av året.

Institusjonsplasser

Bydelen forventet i budsjett 2012 en kraftig økning av korttidsplasser på grunn av endring av utskrivningspraksis i forbindelse med innføring av forskrift av kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter. Bydelen bestilte 10 flere korttidsplasser enn 2011, og har brukt i gjennomsnitt 83 korttidsplasser i 2012 mot budsjetterte 81 plasser. Når det gjelder langtidsplasser brukte bydelen i snitt 14 færre langtidsplasser enn budsjettert.

Gjennomsnittlig liggedøgn på korttidstidsopphold per bruker redusert fra 26 dager i 2011 til 25 dager i 2012. Tabellen nedenfor viser svingninger i bruk av korttids- og langtidsplasser samt antall utskrivningsklare pasienter og antall avgang:

2012	Korttids- og vurderings- Plasser	Alle typer langtidsplasser	Sum plasser	B meldte per måned	Avgang plasser per måned
Jan	79	468	547	102	30
Feb	82	457	539	123	30
Mars	85	461	546	95	26
April	82	456	538	71	14
Mai	85	459	544	76	14
Juni	88	461	549	115	19
Juli	86	468	554	96	15
Aug	78	468	546	91	16
Sep	90	469	559	115	13
Okt	87	475	562	143	21
Nov	84	469	553	111	24
Des	88	465	553	114	13

Gj.snitt 2012	83	465	548	104	19,6
Måltall 2012	81	481	562	Ingen måltall	Ingen måltall
Gj.snitt 2011	73	486	559	54	19
Gj.snitt 2010	71	482	553	65	18
Gj.snitt 2009	73	497	569	70	21
Gj.snitt 2008	66	486	552	69	16,5
Gj.snitt 2007	61	474	535	63	18,5

Intermediærenheten på Abildsø sykehjem

Tiltaket blir finansiert av bydelene med noen ressurser fra OUS avdeling Ullevål. Fordelingsnøkkelen er basert på andel personer over 60 år i de ulike bydelene i Ullevål sektor. I tabellen nedenfor vises andelen av tilbudet som de ulike bydelene betaler for og hva de faktisk bruker i antall liggedøgn i 2012. Bydel Østensjø benyttet i snitt 1,6 flere plasser i 2012 enn bydelen faktisk betalte for.

Tabellen nedenfor viser antall liggedøgn og finansieringsandel omregnet i antall plasser for brukerbydelene ved Intermediærenheten. Bydel Østensjø har det høyeste antall liggedøgn totalt.

Bydel	Andel liggedøgn i 2012 i % (omregnet i plasser)	Finansieringsandel i % (omregnet i plasser)
Nordre Aker	16 % (2,6 pl)	22,4% (3,6 pl)
Bjerke	12 % (1,9 pl)	12,7% (2,0 pl)
Østensjø	37 % (5,9 pl)	26,2% (4,2 pl)
Nordstrand	25 % (4,0 pl)	27,1% (4,3 pl)
Søndre Nordstrand	10 % (1,6 pl)	11,6% (1,9 pl)
Totalt	100% (16 pl)	100% (16 pl)

Korttids boenhet og omsorgboliger med tjenester

Omsorgsboliger med tjenester er etablert for å erstatte eller utsette behov for aldershjems-/institusjonsplasser. Bruk av omsorgsbolig med tjenester har i 2012 variert mellom 62 og 69 plasser.

Korttidsleilighetene i Harry Fetts vei flyttet våren 2012 til Utmarkveien 2. Navnet ble endret til Østensjø korttidsleiligheter. Tjenesten er organisert i innsatsteamet og er et reelt alternativ til korttids plass i sykehjem.

Demenskoordinator

Demenskoordinator begynte i 100 % stilling 01.09.2012. Hun er kommet godt i gang med arbeidet og hadde i høst særlig fokus på å gjøre sin stilling synlig for både brukere, pårørende, ansatte og samarbeidspartnere.

Innsatsteam

Innsatsteamet er tverrfaglig sammensatt og fikk 01.03.2012 på plass en teamleder. Teamleder fikk samtidig ansvar for Østensjø korttidsleiligheter. Innsatsteamet ble redusert med 1 årsverk hjelpepleier og styrket med 1 årsverk ergoterapeut. Bestillerkontoret har hatt større behov for innsatsteamets tjenester for oppfølging, trygging og vurdering av pasienter fra sykehus og korttidsopphold sammenlignet med 2011. Mer enn 100 flere brukere har fått tjenester fra innsatsteamet i 2012 enn året før som vist i tabellen nedenfor. Tallene viser ikke oppdrag som er utført av fysio- eller ergoterapeut i innsatsteamet.

Innsatsteam	Resultat 2011			Resultat 2012		
	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter
	533	2618	2598	638	2321	2775

Vedtak om hjemmetjenester

Antall brukere i praktisk bistand har de siste årene vært relativt stabile, men flere og flere har valgt privat leverandør (se tabellen nedenfor). Ca 22 % har valgt privat leverandør per 31.12.2012. Bydel Østensjø har ca 150 flere personer som mottar hjemmehjelp enn bydelens befolkningsgrunnlag skulle tilsi. Bydelen hadde stort etterslep på vedtak praktisk bistand som ikke var revurdert innen vedtatte frister. Det ble midlertidig opprettet 1 årsverk saksbehandler som primært skulle arbeide med revurdering av vedtakene og hvor målet også var å redusere antall vedtak. Tiltaket medførte ikke ønsket reduksjon av antall vedtak. I fremtiden må bydelen tilby trening og oppfølging av nye (og aktuelle) brukere av hjemmehjelp som har opplevd akutt sykdom eller skade, for å redusere behovet for tjenester etter midlertidig funksjonssvikt.

Fritt brukervalg i praktisk bistand	Start 2006	Des 2006	Des 2007	Des 2008	Des 2009	Des 2010	Des 2011	April 2012	Aug 2012	Des 2012
Bydelens utførere	1386	1324	1298	1251	1219	1185	1132	1105	1057	1050
Private utførere		51	112	146	179	204	236	251	287	296
SUM brukere		1375	1410	1397	1398	1389	1368	1356	1344	1346

Antall brukere i hjemmesykepleien har blitt redusert med 53 brukere i løpet av 2012 (se tabellen nedenfor). I snitt har antall brukere som har valgt privat leverandør økt med ca 11 personer, det vil si en fordobling fra 2011. Selv om antall brukere som har valgt privat leverandør kun utgjør 2,5 % av totalt antall brukere i hjemmesykepleien, utgjør disse ca 8 % av alle utførte timer i denne tjenesten.

Bydelen opplever at brukere av hjemmesykepleien, både nye og gamle brukere, har behov for kortvarige vedtak eller midlertidig økning i tjenesten etter sykehusinnleggelser. Dette skyldes at pasienter skrives ut tidligere fra sykehus. Dette forårsaker høyere turnover av pasienter i hjemmesykepleien, og dermed merarbeid og høyere ressursbruk for både bestillerkontor, innsatsteam og utførertjenesten til tross for at antall pasienter har blitt redusert.

Fritt brukervalg i hjemmesykepleien	Des 2011	April 2012	Aug 2012	Des 2012
Bydelens utførere	889	880	857	825
Private utførere	11	17	24	22
SUM brukere	900	897	881	847

Tabellen nedenfor viser antall vedtak som er fattet innenfor de største saksområder. Økningen i sum vedtak fattet skyldes revurderinger av alle vedtak om praktisk bistand.

Sakstype	Totalt antall vedtak fattet		1. gangsvedtak Innvilgelser		Revurderinger		Avslag	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Hjemmesykepleie	2 606	2 419	589	648	2 015	1 769	2	2
Praktisk bistand	657	1 822	287	319	347	1 482	23	21
Dagrehabilitering	50	60	48	58	2	0	0	2
Dagsenter	124	141	88	94	36	45	0	2
Korttidsopphold	1 999	2 045	856	863	1 131	1 172	12	10
Langtidsopphold	260	273	202	225	39	44	19	4
Trygghetsalarm	336	311	336	311	0	0	0	0
Omsorgslønn	61	43	11	6	44	37	6	0
TT-kort	1 255	1 007	251	293	891	537	113	177
Totalt:	7348	8121	2668	2817	4505	5086	175	218

Bruk av dagsenter for eldre

Bydelen har i 2012 hatt en prosjektstilling som forebyggende fagkonsulent knyttet til oppsøkende virksomhet og treffsentrene. Vedkommende har sammen med bestillerkontoret vurdert om eksisterende brukere og nye søkere til dagsenterplass i sykehjem, gjennom informasjon og tilrettelegging, kan benytte treffsentrene i stedet for, eller som et supplement til dagsenter. Det har vist seg at mange har kunnet benytte treffsenter, eventuelt i kombinasjon med trygghetsavtale og/eller transporttilbud. Tiltaket har vært vellykket og kjøp av antall dagsenterplasser ble redusert med 5 plasser fra og med 01.05.2012.

Tabellene nedenfor viser hvordan dagsenterplassene fordeler seg ved de ulike sykehjemmene og i bydelens eget dagsenter.

Brukere ved dagsentrene i bydelen i 2012	Brukere per dag
Rustadgløtt – kun åpent 2 dager per uke, 15 brukere omregnet til ukeplasser	7
Sum egne dagsenterplasser	7

Kjøp av plasser i dagsenter Sykehjemsetaten i 2012	Brukere per dag
Dagsenter på Langerud sykehjem	16
Rehabiliteringsdagsenter Langerud sykehjem	6
Dagsenterplasser Oppsalhjemmet	Per 01.01.2012 38 Per 01.05.2012 33
Dagsenter for demente Manglerudhjemmet	15
Sum	75 / 70

Tjenester til funksjonshemmede 18+

Boliger for mennesker med utviklingshemming og funksjonshemming

Bydel Østensjø drifter 44 leiligheter for mennesker med utviklingshemming i boliger med stedlig personalbase. Disse er samlokaliserte i 8 boliger/9 enheter. I tillegg får 4 andre beboere som bor alene i egne leiligheter oppfølging fra personalbasen ved Bryn bolig.

I 2012 kjøpte bydelen 14 heldøgns bo- og omsorgstilbud til målgruppen. Det ble kjøpt 6 plasser fra private og 8 fra kommunale leverandører.

I august 2012 flyttet beboerne i Nøkleveien Bolig til enebolig i Høyenhallveien 8. Leilighetene og fellesarealene i den nye boligen er nyoppusset og tilrettelagt for funksjonshemmede.

Høsten 2012 ble behovet for samlokaliserte boliger med stedlig bemanning kartlagt. Av 30 personer over 18 år som ble spurt ønsket 17 personer slik bolig innen 5 år, mens én ønsket annet botilbud. Av 9 personer under 18 år som ble spurt ønsket 6 personer slik bolig, mens én ønsket annet botilbud. Det er innkalt til informasjon og avklaringsmøte i januar 2013 med de som har fremmet behov for bolig. Brukerrepresentant fra Rådet for funksjonshemmede har deltatt i utarbeidelsen av kartleggings skjema og planlegging av møtets innhold.

Det er per 31.12.2012 6 beboere i bydelens boliger som har vedtak om bruk av tvang og makt etter Lov om helse- og omsorgstjenester kapittel 9. I tillegg har 4 personer som det kjøpes tilbud for, slikt vedtak. Det er igangsatt systematisk opplæring av alt personell i Lov om helse- og omsorgstjenester kapittel 9, også vikarer og deltidsstillinger, som arbeider med mennesker med utviklingshemming.

To av boligene har innført behovsstyrt bemanning (BOB). Behovsstyrt bemanning innebærer at alle brukere i samlokaliserte boliger for utviklingshemmede og psykiatri skal ha en tjenesteansvarlig vernepleier eller annen godkjent profesjon (TA), samt at de som også har behov for det skal få tildelt en primærkontakt (PK). TA og PK har definerte arbeids- og ansvarsoppgaver knyttet til bruker. De øvrige boligene blir ikke godkjent for innføring av ordningen før riktig bemanning er på plass i henhold til kravet.

Abildsø Bolig fikk økt bemanningen med 1,65 årsverk i løpet av året for å imøtekomme krav til bemanning i henhold til enkeltvedtak.

En bolig deltar i bydelens sykefraværprosjekt.. Prosjektet varer fra juli 2012 til juni 2013.

Elektronisk arbeidsplansystem (GAT) er i 2012 innført ved alle tjenestestedene i boligene.

Dagtilbud

I 2012 har det blitt kjøpt dagtilbud til 79 personer, hvorav 32 dagsenterplasser og 47 varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA). Bydelens dagsenter for utviklingshemmede, Kjernehuset, gir tilbud til 8 brukere med utviklingshemming.

Øvrige tjenester (BPA, støttekontakt, avlastning og omsorgslønn)

I løpet av 2012 har antall brukere av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) blitt redusert med 4 personer. 10 brukere var registrert med BPA-tjenester ved årets slutt. Bydelen har arbeidsgiveransvaret for 2 BPA-tjenester, de resterende 8 organiseres av private leverandører.

Antall personer som er tildelt støttekontakter er 100 og økt med 13 siden 2011.

I 2012 var det 26 brukere som fikk en eller flere avlastningstilbud som individuell avlastning, helgeavlastning og/eller ferieavlastning. Ingen endring siden 2011. 37 personer mottok omsorgslønn i 2012, fire flere enn i 2011.

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmetjenesten ble omorganisert i mars 2012. Inntil da var hjemmesykepleie og praktisk bistand samorganisert i 5 grupper ledet av henholdsvis 5 ledere direkte under avdelingssjef. Etter endringen ble hjemmesykepleien fordelt på 4 grupper med en leder for hver gruppe, og omsorgsboligene med tjenester i Enebakkveien, Skøyenkroken og Utmarkveien ble fordelt mellom tre av lederne. Den fjerde lederen fikk ansvaret for natttjenesten. Praktisk bistand ble skilt ut som to selvstendige tjenestesteder med egne ledere. For å bevare det gode samarbeidet om brukerne ble to av hjemmesykepleiegruppene og en praktisk bistand gruppe samlokalisert på Oppsal, og de tre øvrige på Bogerud. Omstillingen ble gjennomført uten vesentlige konsekvenser for brukerne.

Korttidsboligene i Harry Fettsvei ble organisert under innsatsteamet.

Ressursbehovet i hjemmetjenesten er beregnet etter samme modell som grunnlaget for prismodellen i brukervalgsordningen. Årsverkene ble dimensjonert ut fra gjennomsnittlige brukerrater i Oslo, gjennomsnittlig vedtakstid og direkte brukertid som i brukervalgsmodellen.

I mars 2012 ble det opprettet 2 årsverk som sykepleier i hjemmesykepleien ved at avsetning til kjøp av fleksible vakter fra vikarbyrå ble redusert tilsvarende. Samtidig ble det inndratt 1,26 årsverk i hjemmesykepleien og 1,77 årsverk i praktisk bistand.

Fra juni 2012 ble det midlertidig opprettet 0,5 årsverk koordinator i praktisk bistand (0,25 per gruppe) og 1 årsverk sykepleier til hjemmesykepleien (0,25 per gruppe). Sistnevnte skulle bistå med kollegaveiledning, fordeling av oppdrag, utarbeiding av prosedyrer, oppfølging av studenter og andre ikke direkte brukeroppgaver, mens koordinator fordeler oppdrag. Dette har vært en nødvendig og vellykket ordning.

Behovsstyrt bemanning (BOB) er en ordning hvor alle brukere av hjemmesykepleie skal ha en tjenesteansvarlig sykepleier (TA), samt at de som har behov for det også skal få tildelt en primærkontakt (PK). TA og PK har definerte arbeids- og ansvarsoppgaver knyttet til bruker. Ordningen er innført i alle fire hjemmesykepleiegruppene.

Elektronisk arbeidsplansystem (GAT) er i 2012 innført ved alle tjenestestedene i hjemmetjenesten..

Tre tjenestesteder (to hjemmesykepleiegrupper og en praktisk bistand gruppe) deltar i bydelens sykefraværprosjekt. Prosjektet varer fra juli 2012 til juni 2013 med mål om å redusere høyt sykefravær/eller øke nærværet.

Samhandlingsreformen, nye helselover og deltagelse i prosjekter

Samhandlingsreformen trådte i kraft 01.01.2012 og med den stilles det store krav til hjemmetjenesten om å fokusere på forebygging og forhindre sykehusinnleggelse. Reformen har medført raskere utskrivning fra sykehus til hjemmet og dermed krav til økt sykepleiefaglig kompetanse i tjenesten. Antall utskrivningsklare per måned har økt betraktelig. Bydel Østensjø hadde ved utgangen av september 2012, 11 % av alle utskrivningsklare pasienter i Oslo kommune og 29 % av alle utskrivningsklare i Ullevål sektor. Dette har medført større sirkulasjon av brukere i hjemmetjenesten ved at flere utskrivningsklare pasienter som før reformen ble rehabilitert i sykehuset og reiste hjem uten behov for hjemmetjenester, nå har behov for hjemmetjenester i en kortere periode. Disse brukerne har ofte en nedsatt og ustabil helsetilstand, med større behov for teknisk sykepleiefaglig hjelp som krever mer administrasjon /indirekte brukertid for tjenesten.

Bydelen deltar sammen med bydelene Bjerke, Nordre Aker og Oslo Universitetssykehus Ullevål (OUS) i prosjektet "Akutt og subakutt funksjonssvikt hos eldre som er innskrevet i hjemmesykepleien". Prosjektet startet opp i 2012 og går over to år. Målet er å skape

samarbeidsmodeller og tiltak mellom sykehus, fastleger og hjemmetjeneste som kan forhindre unødvendige innleggelser i sykehus.

Bydelen deltar også i samhandlingsprosjektet "Økt kvalitet på oppfølging av pasienter i hjemmetjenesten etter utskrivelse fra sykehus ved bruk av praksiskonsulent/sykepleier", sammen med Bydel Nordstrand og OUS. Prosjektets varighet er fra 01.01.2012 til 01.07.2013.

Praksiskonsulent/sykepleier er ansatt og skal sikre kompetanseoverføring fra sykehus til sykepleiere i bydelene, for at bydelene skal kunne ta imot pasienter med omfattende behov for sykepleie.

Opplæring og implementering knyttet til begge prosjektene som er nevnt ovenfor, er komplekse.

Frivillig arbeid og aktivisering

Bydelen har 4 eldresentre/seniorsentre/treffsentre 60Pluss hvorav tre er kommunalt drevet og ett er privat drevet av Nasjonalforeningen for folkehelse, Oslo. Alle sentrene har et formalisert samarbeid for å lage gode tilbud for hele bydelens eldrebefolkning.

Treff- og seniorsentrene er svært viktige aktører på det nederste trinnet i bydelens omsorgstrapp. De har tilbud som i flere tilfeller helt eller delvis kan erstatte innbyggers behov for kommunale tjenester, som for eksempel dagsenter og hjelp til ernæring. Sentrene har et bredt tilbud innenfor kultur, kurs, kafeteria, reiser, foredrag, seniorveiledning med mer. Det vektlegges at tilbudene skal være attraktive for både de yngste og de eldste eldre i det målgruppen er alle over 60 år. Sentrene er møteplasser, et sted å knytte kontakt og bryte eller forhindre isolasjon. Seniorveiledertjenesten og oppsøkende virksomhet er organisert sammen med treffsentrene.

Antall brukere av de ulike senior-/treffsentrene:

År	Bøler*	Oppsal	Manglerud	Rustad	SUM
2010	949	1 200	1 100	450	3 699
2011	930	1 200	1 100	450	3 680
2012	986	1 200	1 100	450	3 736

*Tallene fra Bøler seniorsenter er basert på elektronisk medlemskort og registrering. Tallene fra de øvrige treffsentrene er basert på manuelle tellinger.

Det er tre frivillighetssentraler i bydelen. En sentral er kommunalt drevet, Bøler frivillighetssentral, og de to andre drives privat. Frivillighetssentralene retter seg mot alle aldersgrupper og er behjelpelige der behovet for frivillig innsats synes viktig og naturlig. Det kan være følgetjeneste, besøkstjeneste, handleoppdrag, snømåking, bistå ved arrangementer, høytlesing, leksehjelp med mer. Hver sentral har en daglig leder, og får tilskudd til deler av vedkommendes lønn. Bøler frivillighetssentral har siste del av 2012 hatt redusert drift på grunn av sykdom, hvor det ikke har vært mulig å sette inn vikar.

Treffsentrene og frivillighetssentralene har få ansatte, og arbeidet som utføres av frivillige utgjør langt flere årsverk. Treffsentrene og frivillighetssentralene arbeider kontinuerlig med rekruttering av nye frivillige.

Det finnes ikke lenger et oppdatert elektronisk system for å registrere antall oppdrag og frivillige årsverk for frivillighetssentralene, og det er i 2012 ikke manuelt talt opp ved Bøler frivillighetssentral pga sykdom.

Antall oppdrag og årsverk utført av frivillige:

Frivilligsentral	2011 antall oppdrag	2011 frivillige årsverk	2012 antall oppdrag	2012 frivillige årsverk
Manglerud frivilligsentral	1010	2,83	921	2,25

Oppsal frivilligsentral	1380	2	1225	2,51
Bøler frivilligsentral	934	3,7		

Antall oppdrag sier ikke noe om omfanget og tidsbruk per oppdrag. Antall frivillige årsverk er basert på det antall timer frivillige har utført delt på det timetall som utgjør et årsverk.

Dagsenter

Bydelen har også i 2012 driftet et dagsenter for eldre, Rustadgløtt dagsenter, som har åpent to dager per uke for 15 brukere. Omregnet til heldagsplasser betyr det 6 plasser. Dagsenteret benytter de samme lokalene som Rustad treffsenter 60+ benytter tre dager per uke

I deler av 2012 har bydelen hatt en prosjektstilling som forebyggende fagkonsulent, knyttet til treffsentre og oppsøkende tjeneste. I samarbeid med bestillerkontor 18+ har fagkonsulenten gjennomgått nye søknader og revurderinger til dagsenterplass i institusjon. Hensikten var å prøve ut om disse brukere kan benytte treffsentrene i stedet for, eller som et supplement til dagsenter i sykehjem. Tiltaket har vært så vellykket at bydelen har valgt å opprette 1 årsverk som forebyggende fagkonsulent fra 01.01.2013 for å fortsette dette arbeidet og for å utvikle dagaktivitetstilbud for demente.

Dagaktiviteter for demente

Bydelen fikk tildelt kr 518 000 til opprettelse av dagaktivitetstilbud for demente. Midlene kan overføres til 2013. Planleggingsarbeidet startet høsten 2012.

Obligatoriske måltall for funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Resultat 2012	Avvik resultat – måltall
Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning 1),	-	76,5 %	65 %		-
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere 2)	89 %	86 % / 88 %	80 %	-	-

1) Har ikke klart å ta ut status 31.12 fra nytt HR system

2) Bydelene har ikke fått resultat fra brukerundersøkelsen 2012

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg (EST)	Res 2009	Res 2010	Res 2011	Res 2012	Kildegrunnlag (1)
Andel personer 80+ per 31.12	6,4	6,5	?	6,4 %	Kostra, nivå 3
Netto driftsutgifter pleie og omsorg per innbygger 1)	?	?	?	?	Kostra, nivå 2
Netto driftsutgifter per mottaker av pleie- og omsorgstjenester 1)	?	?	?	?	Kostra, nivå 3/årsstatistikk
Netto driftsutgifter per hjemmetjenestemottaker 1)	?	?	?	?	Kostra, nivå 3/årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	36,6 %	35,4 %	35,4 %	35,6 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 2)	1,1 %	1,1 %	1,1 %	1,0 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 2)	11,4 %	10,3 %	9,1 %	8,7 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 2)	34,8 %	33,1 %	32,8 %	32,5 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	48,0 %	48,3 %	49,8 %	51,4 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 3)	15,4 %	15,6 %	14,8 %	14,8 %	Årsstatistikk

Nøkkeltall for FO3 - Pleie- og omsorg (EST)	Res 2009	Res 2010	Res 2011	Res 2012	Kildegrunnlag (1)
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 3)	1,8 %	2,0 %	2,1 %	2,4 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 3)	12,5 %	12,3 %	11,5 %	11,4 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 3)	33,8 %	34,0 %	33,3 %	32,2 %	Årsstatistikk
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 4)	12,8 %	13,8 %	14,8 %	16,6 %	Årsstatistikk

1) Netto driftsutgifter, kommuneregnskapet, Rapporteres kun ved årsslutt per 31.12.

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid.

I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene

4) Sykehjem, hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene

3.5.4 Hovedoversikt økonomi FO3 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr.

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/regnskap 2012
234 Aktivisering og støttetjenester ovenfor eldre og funksjonsh	27 864	28 270	29 693	33 697	-4 004
253 Bistand, pleie, omsorg i institusjoner for eldre og funksjonsh	335 703	321 754	343 451	335 222	8 229
254 Bistand, pleie og omsorg til hjemmeboende	282 932	329 176	294 837	299 425	-4 588
733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede	22 631	23 608	23 608	24 628	-1 020
Sum netto utgifter *)	669 130	702 808	691 589	692 972	-1 383

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1.B

Bydelens vurderinger:

På kostra 234 og 254 har regnskapsføringen ikke vært helt i samsvar med hvordan budsjettet er fordelt på disse kostrafunksjonene. Avvikene på den enkelte kostrafunksjon er ikke representativ for det reelle avviket og de to funksjonene må sees i sammenheng. Det samlede avvik på disse to kostrafunksjonene er i stor grad samsvar med det reelle avviket på disse stedene på 8,5 mill. kroner i merforbruk.

Kostra 253 Pleie, omsorg, hjelp og re-/habilitering i institusjon. Avviket knyttes i all hovedsak til kjøp av færre sykehjems plasser en forutsatt i budsjettet og kjøp av tjenester fra sykehjem utgjør et mindreforbruk på 8,8 mill. kroner. Færre antall plasser gir også lavere inntekter og dette utgjør 3,8 mill. kroner. Nettobesparelse på kjøp av sykehjems plasser er dermed 5 mill. kroner.

På kostra 254 er det samlede avviket på hjemmetjenesten ca 8 mill. kroner fordelt på 4 mill. kroner på egen tjeneste og 4 mill. kroner på brukervalg. Bydelen hadde en vekst i private timer i 2012 i tillegg til en kostnadskrevende bruker som i en periode kostet 0,5 mill. kroner i måneden. For botilbud utviklingshemmede er det et positivt avvik på samlet 4 mill. kroner som en følge av lavere utgifter for funksjonshemmede 0-17 år og økt refusjon kostnadskrevende.

Kostra 733 TT-kjøring

Årsverk på TT-saksbehandlere økte fra 0,5 till årsverk fra og med 01.02.2012. Dette førte til en reduksjon av saksbehandlingstid og bedre kvalitetssikring av vedtakene som fattes. Antall brukere per 31.12. har blitt redusert fra 1927 i 2011 til 1897 i 2012.

3.5.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Måltall i bydelsbudsjettene – FO 3 Pleie og omsorg	Resultat 2010	Resultat 2011	Måltall 2012	Resultat 2012
Andel innbyggere 66 år og under år som mottar hjemmetjenester 2)	1,1 %	1,1 %	1,0 %	1,0 %
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	9,9 %	9,1 %	8,7 %	8,7 %
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	33,4 %	32,8 %	32,9 %	32,5 %
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	54,7 %	49,8 %	46,4 %	51,4 %
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	1,9 %	2,1 %	1,8 %	2,4 %
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	12,4 %	11,5 %	12,6 %	11,4 %
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12 1)	38,5 %	33,3 %	33,3 %	32,2 %
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold i sykehjem 3)	15 %	14,8 %	12,1 %	16,6 %
Antall boenheter Omsorg+ for innbyggere over 65 år 4)	0	0	Ingen måltall	2
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - hjemmesykepleien 5)	48 %	Ingen sikre tall	53 %	Ingen sikre tall
Direkte tid hos bruker (nærværstid) - praktisk bistand 5)	63 %	Ingen sikre tall	62 %	Ingen sikre tall
Andel utførte timer av planlagte timer (reell planlagt tid/ressurstid) 6)			Ikke måltall	Ingen tall
Andel utførte av vedtatte timer hjemmetjeneste 7)			80 %	Ingen sikre tall

Bydelens vurderinger:

Per 31.12.2012 var andelene av innbyggere i aldersgruppen 67-79 år og 80-89 år som mottar hjemmetjenester lik eller noe lavere enn måltallet. Dette skyldes færre antall brukere i hjemmesykepleie. Det var flere personer over 90 år som mottar hjemmetjenester enn måltallet, derimot var andel personer som bor i institusjon lavere enn måltallet.

Andel sykehjemsbeboere på korttidsopphold per 31.12.2012 er langt høyere enn måltallet. Dette skyldes at det på registreringstidspunktet var mange flere utskrivningsklare pasienter som trengte korttidsopphold.

Andel av personer i aldersgruppen 67-79 år i institusjon per 31.12.2012 var høyere enn måltallet. En mulig årsak til dette var den langvarige og kraftige influensaperioden som førte til økt behov for korttidsplasser for denne aldersgruppen.

3.6 Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

3.6.1 Ansvarsområde

Sosialtjenesten skal arbeide for å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og forebygge sosiale problemer. Økonomisk sosialhjelp er en subsidiær ytelse som gis når alle andre muligheter er prøvd. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktiv deltakelse.

Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad er et aktivt tiltak for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og med ingen eller svært begrensede ytelser i folketrygden. Kvalifiseringsprogrammet er forankret i lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

3.6.2 Hovedmål

Mål:

- sørge for at sosialhjelpsmottakere i størst mulig grad blir selvhjulpne
- sørge for at unge voksne kommer i arbeid eller annen aktivitet

Strategier og tiltak:

- gi kvalifisert råd og veiledning med sikte å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpne
- raskt tilby unge voksne opplæring og sysselsettingsfremmende aktiviteter for å gjøre dem selvhjulpne
- sikre at bostøtteordninger er utnyttet og sette vilkår ved tildeling av økonomisk sosialhjelp med sikte på å utnytte alle andre muligheter og gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpne
- sørge for at klienter ved flytting får overført saken sin raskt, og at saker avsluttes i rett tid

3.6.3 Situasjonsbeskrivelse

Antall personer som har mottatt sosialhjelp er redusert i forhold til 2011. Det var 392 sosialhjelpsmottakere i gjennomsnitt per mnd i 2012, mot 402 i 2011, en reduksjon på 2,5 %. Det ble registrert 1030 klienter totalt med utbetaling i 2012, dette er en reduksjon på 8,4 % (94 klienter) i forhold til 2011.

Samhandlingen mellom statlige og kommunale tjenester i NAV fungerer godt og publikumsmottaket i NAV har fokus på raskt å veilede nye klienter videre. Arbeidsledigheten i Bydel Østensjø er forholdsvis lav. I desember 2012 var det 2,5 % arbeidsledige i bydelen, noe som er 0,1 % over landsgjennomsnittet. For bydelen har arbeidsledigheten økt med 15 % fra desember 2011 (77 personer).

Årsregnskapet for økonomisk sosialhjelp viser et merforbruk på 0,662 mill. kroner i 2012. Merforbruket er i hovedsak relatert til høyere utbetalinger til døgnovernattinger enn budsjettet.

3.6.4 Hovedoversikt økonomi FO4 – netto driftsutgifter

Tall i 1000 kr

Netto driftsutgifter pr. KOSTRA-funksjon	Regnskap 2011	Oppr. Budsjett 2012	Regulert budsjett 2012	Regnskap 2012	Avvik reg.bud/regnskap 2012
276 Kvalifiseringsprogr.	15 823	18 070	18 594	17 232	1 362
281 Økonomisk sosialhjelp	44 147	47 838	45 581	46 243	-662
Sum FO4 *)	59 970	65 908	64 175	63 475	700

*) Tall overføres hovedoversikten, tabell 0.1.B

Sosialhjelp merforbruk:

- Sterk økning av personer på døgnovernattingssteder fra august 2012. Hadde også flere barnefamilier som måtte plasseres på kostnadskrevenende tilbud. Det viste seg å ta lenger tid enn antatt å fremskaffe egnet bolig.
- Siste halvdel 2012 var det økt antall nye henvendelser/brukere som hadde rett på økonomisk sosialhjelp (gjennomsnitt andre halvdel av 2012 = 25 nye brukere hver mnd.)
- Flere husleierestanser og strømrestanser ble innvilget på slutten av året. Blant annet for å forhindre at barnefamilier ble stående uten bolig.
- Høyt sykefravær og flere nyansettelser i de tre siste mnd. av året – mye tid til opplæring og krisehåndtering. Dette gikk på bekostning av tett oppfølging av brukere
- Lavere overføring til KVP enn planlagt

KVP Mindreforbruk:

- For få deltakere på KVP gjennom året. Måltallet var på 87 og vi fikk et gjennomsnitt på 83. Det blir altså 4 for lite hver mnd. Gjennomsnitt utbetalt per deltaker var $13000 \times 4 \times 12 = 624\ 000$. Noe lønn for de ansatte som jobber med kvalifiseringsprogrammet er kostnadsført på kostra 273, sysselsettingstiltak.

3.6.5 Måltall for tjenesteproduksjon

Måltall 2012 (Måltallet defineres som det antall deltakere som er i kvalifiseringsprogrammet 31.12. inkl. evt. i permisjon)	86,8
Registrerte søknader i 2012	130
Innvilgede søknader i 2012	69
Søknader vedtatt avslått	49
Antall deltakere som har vært i programmet i løpet av året	136
Deltakere 31.12. (Deltakere med kvalifiseringsstønad som løper inkl. evt. i permisjon)	92
Droppet ut i 2012 (Antall vedtak om varig stans i stønad som følge av ikke avtalt uteblivelser fra tiltak i programmet)	4
Antall deltakere med kvp 31.12. som har mottatt supplerende sosialhjelp samtidig med kvalifiseringsstønad i løpet av siste tertial.	22

Bydelens vurderinger:

Bydelen har ligget noe under måltallet i gjennomsnitt gjennom året, men avsluttet med 92 deltakere per 31.12.2012. 49 søknader om deltagelse i kvalifiseringsprogrammet har blitt avslått. Dette skyldes hovedsakelig manglende norskkunnskaper hos søker. 35 % av deltakerne som planmessig avsluttet programmet i 2012, gikk over i arbeid. Tar vi med ulike arbeidsmarkedstiltak, skolegang og annen inntektssikring enn økonomisk sosialhjelp, er måloppnåelsen på 74 %

Antall sosialhjelpsmottakere (KOSTRA bydel nivå 3)	1030
Antall deltakere i introduksjonsordningen 31.12. (årsstatistikk)	44
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet 31.12. (Questback)	92
Utbetalt sosialhjelp (funksjon 281 brutto utgift i 1 000 kr.)	49 529
Utbetalt introduksjonslønn (funksjon 275 art 1089 i 1000 kr.)	6 623
Utbetalt kvalifiseringsstønad (funksjon 276 art 1089 i 1000 kr.)	11 778

Bydelens vurderinger:

I 2012 har bydelen fortsatt nedgangen i antall klienter som har mottatt sosialhjelp totalt og som mottar sosialhjelp per måned. Dette vurderes å ha sammenheng med flere forhold: å tilby samtlige langtidsklienter som har rett og plikt deltagelse i kvalifiseringsprogrammet, sikret bostøtte til alle som har krav på det, en særskilt innsats overfor unge sosialhjelpssøkere, tettere oppfølging av klienter, god kompetanse på gjeldsrådgivning, et velfungerende NAV-kontor, samt en generelt lav arbeidsledighet.

3.7 Gjennomførte omstillings- og effektiviseringstiltak, samt større ”prosjekter”

Styrking av helsestasjonstjenesten

Gjennom tilskudd fra Helsedirektoratet i 2012 fikk helsestasjon 0-5 år midler for å bli bedre i stand til å følge opp familier med nyfødte, med særlig vekt på ammeveiledning og for tidlig fødte barn. 0,8 årsverk helsesøster ble ansatt høsten 2012 og det vil bli søkt nye midler for å videreføre satsingen neste år.

Forebygging og behandling av overvekt

Gjennom et samarbeid med Høyskolen i Oslo og Akershus fikk helsetjenester barn og unge midler til å gjennomføre prosjektet ”Snu i tide” – Forebygging og behandling av overvekt hos barn 4-9 år. Prosjektet videreføres med nye prosjektmidler i 2013.

Både helsestasjonstjenesten, skolehelsetjenesten og fysioterapitjenesten for barn har vært aktivt med i prosjektet med høyde- og vektmåling, kartleggings- og oppfølgingsamtaler, samt gruppeaktivitet med tema fysisk aktivitet og kosthold. Metodikken ”Motiverende samtaler” har stått sentralt.

Utviklingsfremmende samtaler

Utviklingsfremmende samtaler er et lavterskeltilbud til elever i videregående skole, der de kan få samtale på skolen hos helsesøster og/ eller psykolog om spørsmål vedrørende psykisk helse. Dette lavterskeltilbudet gikk i 2012 over fra å være prosjektfinansiert til rammefinansiert, men fortsatt med særskilte midler fra kommunen. Psykolog, lønnes fra spesialisthelsetjenesten, men jobber sammen med helsesøster om elevene i skolehelsetjenestens regi.

Skolefraværprosjektet ”Nærvær- og mestring”

Prosjektet ble forankret i skolehelsetjenesten fra 2011 og er et treårig prosjekt. Helsesøstre ved to av ungdomsskolene Skullerud og Skøyenåsen har utvidete stillinger for å ha mer fokus på skolefravær. Hovedmålet er fraværforebygging og tidlig intervensjon. I 2012 har 55 elever, 36 fra Skøyenåsen og 19 ved Skullerud, blitt fanget opp og fått særskilt oppfølging. I prosjektet vektlegges et tettere og mer forpliktende samarbeid med skolene, foreldresamtaler, hjemmebesøk og å involvere helsesøstrene tidlig i saker hvor det er nødvendig med tett oppfølging. Sammen med skolene, forbedres rutiner knyttet til skolefravær, og det drøftes hvordan de forskjellige tjenestene på skolen og i bydelen kan ansvarliggjøres.

Forebygging av uønsket svangerskap og abort

Helsestasjon for ungdom (HFU) og skolehelsetjenesten har gjennom flere år hatt et særlig fokus på å forebygge uønsket svangerskap og abort. Også i 2012 har midler fra Fylkesmannen gjort det mulig å rette en ekstra innsats mot ungdommer på deres arenaer, som eksempelvis ungdomsklubber. Det har blitt laget arrangementer i forbindelse med verdens prevensjonsdag. 9. klasser ved ungdomsskoler er blitt invitert på besøk på ungdomshelsestasjonen. Ved å presentere tjenesten for elever i ungdomsskolene, vil de bli bedre kjent med tilbudet og få vite hva de kan oppsøke HFU for.

Samarbeid med Homestart

Det er et aktivt samarbeid mellom HomeStart-Familiekontakten og helsetjenester barn og unge. HomeStart i Bydel Østensjø driftes av Frelsesarmeen, men HomeStart-koordinator har kontor hos helsetjenester barn og unge og deltar jevnlig på felles- og samarbeidsmøter. Det er i 2012 blitt samarbeidet om grupper sammen på Østensjø helsestasjon og med språkenheten ved familiesenteret. Migrasjonspedagog har i samarbeid med Home Start, Bøler Kirke og tekstilkunstner Kristine Formes deltatt i prosjekt ”Bøler Tekstilverksted”. Dette er en videreføring av ”Kulturvennskap”, og siden juni 2012 har prosjektet hatt fire ”Work-Shops” i Bøler kirke. Prosjektet har mottatt støtte fra Kulturutvalget i bydelen og fra Opplysningsvesenets fond. Deltagere til ”Bøler Tekstilverksted” er rekruttert fra Home Start, Bøler Kirke og Språkenheten. I 2012 har ca 40 personer, foreldre og barn, deltatt.

Prosjekt Familieveiviser og prosjekt Familiehjelpen

Bydel Østensjø deltok i årene 2008 til 2010 i landsomfattende prosjekt, Familieveiviser. Det 3-årige prosjektet var initiert av Helse- og omsorgsdepartementet og vår bydel hadde blant annet som mål bedret informasjon, brukermedvirkning, samordnende tjenester og kompetanseutvikling. Bydelen har oppnådd resultater på alle målområdene.

Rapport fra prosjektet ble ferdigstilt 01.04.2011. Det er utarbeidet erfaringshefte fra prosjektet, der Bydel Østensjø omtales i to av artiklene. Erfaringene fra prosjektet er i 2012 videreformidlet til det ganske land:

- regional habiliteringskonferanse i Lillestrøm/ Helse Sør-Øst
- regionale erfaringskonferanser i Molde, Bergen, Trondheim og Oslo
- i regi av Fylkesmannen i de respektive fylkesmannsregionene
- fagdag ved Universitetet i Nordnorge/ Tromsø
- og i ulike sammenhenger i Oslo kommunes.

Fagsenter barn og unge har fått prosjektmidler fra helsedirektoratet til prosjekt *Familiehjelpen*.

Prosjektet startet 01.10.2012, og midlene er benyttet til hel stilling som skal jobbe med praktisk hjelp og veiledning inn i familier. Prosjektmedarbeider er ansatt og hadde ved utgangen av 2012 startet arbeidet i 6 familier. Prosjektet videreføres i 2013. Prosjektet kan ses som en videreføring/ videreutvikling til prosjekt Familieveiviser.

Det har parallelt blitt jobbet med implementering av modell for samarbeid i enkeltsaker internt i bydelen i 2012. Det har vært to seminarer, februar og november, for alle aktuelle tjenestesteder. Oppsummert kan vi si at våre tjenester har gått fra:

- Standardisert til skreddersøm
- Mindre målrettet til mer målrettet
- Økt fokus på utvikling og endring, ikke bare kompenserende tiltak

Innføring av nytt HR-system

Bydelen etablerte et lokalt mottaksprosjekt for å være klare til å ta i bruk det nye HR -systemet november 2012. Mottaksprosjekt har hatt ansvar for alle delegerede oppgaver fra det sentrale HR-prosjektet i forbindelse med implementering.

Arbeidet med å innføre HR- systemet har vært et formidabelt arbeid som ennå ikke er avsluttet.

Innføring av systemet har blitt gjort trinnsvis, og hovedfokus har vært å sikre at ansatte har fått rett lønn til rett tid. Det har vært gitt informasjon til ansatte og ledere underveis i innføringsprosessen, og opplæring av ledere i forbindelse med rekruttering er godt i gang. Mottaksprosjektet vil videreføre sitt arbeid i 2013 og fokus vil da være yterligere opplæring av ledere, innføring av kompetansemodulen og HMS modulen.

Sykefraværprosjekt 2012- 2013

Bydel Østensjø har jobbet systematisk med oppfølging av sykemeldte i mange år, men til tross for dette er sykefraværet høyere enn forventet. I andre halvdel av 2012 iverksatte bydelen et sykefraværprosjekt. 17 tjenestesteder fra 3 fagavdelinger ble plukket ut som deltakere. Hvert av disse tjenestestedene har nedsatt en arbeidsgruppe, bestående av leder, verneombud, tillitsvalg og prosjektleder. Arbeidsgruppene har utarbeidet en tiltaksplan for sine tjenestesteder. Prosjektet avsluttes og evalueres i mai 2013. Som en del av prosjektet har bydelen som mål å redusere sykefravær blant gravide ansatte. Bydelen gjennomfører delprosjektet ”gravid og glad i jobben” i 2013.

Prosjekt for utarbeidelse av ”Strategisk kompetanseplan for helse- og omsorgstjenestene i Bydel Østensjø 2013-2017”

I februar 2012 ble det nedsatt en prosjektgruppe med ansvar for utarbeidelse av strategisk kompetanseplan for helse- og omsorgstjenestene i Bydel Østensjø. I planarbeidet har det vært spesielt fokus på utfordringer knyttet til økte krav til kompetanse for å møte brukernes behov i tråd med kravene i samhandlingsreformen, der pasientene nå skal overføres fra spesialisthelsetjenesten til førstelinjehelsetjenesten tidligere i behandlingsforløpet. Planen behandles av MBU i februar 2013.

Prosjektet er del av et samarbeidsprosjekt mellom KS og Helsedirektoratet for å videreutvikle god ledelse og praksis for strategisk kompetansestyring innen helse og omsorg.

Prosjekt "LAR i Øst(ensjø)"

Tiltakssenteret har i 2012 avsluttet et treårig prosjekt som har sett på problemstillinger knyttet til oppfølging av LAR-brukere (legemiddelassistert rehabilitering). Prosjektet har avdekket et stort og komplekst tjenesteapparat der en har sett behovet for mer forståelse og kunnskap om hverandres tjenestesteder, tilbud og arbeidsoppgaver. Det har vært utarbeidet rutiner for samarbeid og et tett samarbeid med NAV har sikret fast inntekt for LAR brukerne. Kartleggingsverktøy, rutiner og erfaringer fra prosjektet videreføres i det ordinære tjenesteapparatet.

Prosjekt "JA – du kan!"

Bydel Østensjø fikk tildelt prosjektmidler til "JA – du kan!" et fjerde prosjektår - 2012 - for å jobbe med implementering og videreutvikling av erfaringer som ble gjort i prosjektperioden 2009-2011. Bydelen har i 2012 fått prosjektmidler fra Arbeids- og velferdsdirektoratet, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og Kompetansesenter Rus. Midlene har blitt brukt til to prosjektstillinger i tillegg til driftsmidler. Det er prosjektstillingen på NAV og den ene prosjektstillingen i barne- og ungdomstjenestene som ble videreført. På denne måten har implementeringsarbeidet vært forankret i både voksentjenester og barne- og ungdomstjenester. Begge har vært prosjektledere for hver sine områder. Prosjektet har i 2012 hatt et delt fokus på implementering og kunnskapsoverføring til bydelens ansatte samt fortsatt oppfølging av en gruppe utsatte barn og unge.

Prosjekt "Ny sjanse 2"

NAV fikk i 2012 innvilget prosjektmidler til et tredje og siste år med Ny sjanse 2. Ett årsverk prosjektmedarbeider har fulgt 12 kvinner på overgangsstønad for å hjelpe disse i overgangen mellom overgangsstønad til jobb. Prosjektet har prioritert kvinner som står forholdsvis langt fra arbeid og som har store omsorgsoppgaver. Prosjektet skulle utfases i 2012 og arbeidet har derfor vært preget av å overføre kvinnene som ikke har kommet i arbeid over til kvalifiseringsprogram. Ny sjanse har i statsbudsjettet 2013 blitt til Jobbsjansen, og bydelen vil vurdere å søke midler til videreføring.

Prosjekt "Hva har du gjort i ferien"

NAV fikk innvilget 1 mill. kroner til prosjektet av Arbeids- og velferdsdirektoratet, som er en del av styrkingen av innsatsen mot barnefattigdom. Prosjektet startet opp i 2012 med midler overført fra 2011, prosjektleder ble ansatt i april 2012. Hovedmålet er at barn og ungdom skal få delta på ferie og fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom utekontakten, fritidsklubbene, tiltakssenteret, introduksjonsprogrammet og NAV, samt at frivillige og private aktører har vært involvert i ulike tiltak.

Prosjekt "Snart ansatt"

NAV har i 2012 fått innvilget prosjektmidler til to årsverk i et treårig prosjekt for utvikling av tiltak knyttet til norskopplæring i kvalifiseringsprogrammet. Stillingene er knyttet opp mot praksisprogrammet "Snart ansatt". Dette er en norsklærer og en programrådgiver, som begge jobber opp mot arbeidsgivere og faddere på ulike ordinære arbeidsplasser. Begge stillingene kom mot slutten av året og effekt forventes av dette først i 2013. Snart ansatt, som er en lokalt utviklet metode, vil være et satsingsområde for Kvalifiseringsprogrammet også i 2013.

Prosjekter knyttet til samhandlingsreformen

Prosjekt Akutt og subakutt funksjonssvikt hos eldre som er innskrevet i hjemmesykepleien

Bydelen deltar sammen med bydelene Bjerke, Nordre Aker og Oslo Universitetssykehus Ullevål (OUS) i prosjektet "Akutt og subakutt funksjonssvikt hos eldre som er innskrevet i hjemmesykepleien". Prosjektet startet opp i 2012 og går over to år. Målet er å skape samarbeidsmodeller og tiltak mellom sykehus, fastleger og hjemmetjeneste som kan forhindre unødvendige innleggelses i sykehus.

Prosjekt Økt kvalitet på oppfølging av pasienter i hjemmetjenesten etter utskrivelse fra sykehus ved bruk av praksiskonsulent/sykepleier

Bydelen deltar også i samhandlingsprosjektet "Økt kvalitet på oppfølging av pasienter i hjemmetjenesten etter utskrivelse fra sykehus ved bruk av praksiskonsulent/sykepleier", sammen med Bydel Nordstrand og OUS. Prosjektets varighet er fra 01.01.2012 til 01.07.2013.

Praksiskonsulent/sykepleier er ansatt og skal sikre kompetanseoverføring fra sykehus til sykepleiere i bydelene, for at bydelene skal kunne ta imot pasienter med omfattende behov for sykepleie.

Opplæring og implementering knyttet til begge prosjektene som er nevnt ovenfor, er komplekse og vil i 2013, kreve omfattende opplæring og økt behov for vikarer.

Studentovertagelse

Bydelen ferdigstilte 31.12.2012 et samarbeidsprosjekt "studentovertagelse i hjemmetjenesten". Prosjektet gikk ut på at sykepleiestudenter fra Høyskolen i Oslo og Akershus, HiOA, tok over driften av en av gruppene i hjemmesykepleien 2 dager i slutten av sin praksisperiode. Dette medførte at de ansatte fikk frigitt 2 dager til fagutvikling. En dag organisert av bydelen og en av HiOA, med tema som stressmestring, forflytningsteknikk, "demens og kommunikasjon – spesielle utfordringer" og "dokumentasjon av helsehjelp og situasjoner med tvang".

Prosjektet har resultert i at hjemmesykepleien tar imot 48 sykepleiestudenter per år mot tidligere 40. Hjemmesykepleien har rekruttert flere sykepleiestudenter som ønsker faste helge-vakter i tjenesten etter å ha hatt overtagelse, og sykepleiestudenter har gitt tilbakemelding om at de finner det mer attraktivt å arbeide i hjemmesykepleien etter å ha deltatt i studentovertagelsen.

4 SÆRSKILT RAPPORTERING

4.1 Tiltak for å forbedre service overfor brukerne

Brukerundersøkelse i barnehagene

Brukerundersøkelsen følges opp i henhold til plan for videre arbeid:

Alle barnehagene drøfter resultatene med foresatte og SU og lager plan for forbedring innenfor prioriterte områder. De kommunale barnehagene må legge fram vedtatt oppfølgingsplan for administrasjonen. De ikke-kommunale barnehagene oppfordres til det samme.

Resultatet av brukerundersøkelsen vil være tema på tilsynsbesøk.

Resultatet av brukerundersøkelsen er tema på ledersamtalen mellom styrer i den enkelte kommunal barnehage og seksjonsleder for barnehagene.

Barnehager med lav score på kritiske områder blir spesielt fulgt opp av barnehageadministrasjonen. Ikke-kommunale og kommunale barnehager med svært gode resultater i brukerundersøkelsen inviteres til å dele ”suksessoppskriften” med de andre barnehagene i felles tjenesteledermøte høst 2012.

Utarbeidelse av felles plan for opplæring/ kompetanseutvikling for alle barnehagene i Bydel Østensjø. Årsplanene til barnehagene skal i 2013 ha tiltak vedrørende brukervedvirkning og informasjon.

Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten

Det gjennomføres årlig brukerundersøkelse i hjemmetjenesten som ledd i Oslo kommunes kvalitetsmålingssystem. Resultat fra brukerundersøkelsen 2012 er ikke sendt ut til bydelene.

Brukerundersøkelse NAV

Høsten 2012 ble det gjennomført en undersøkelse for å kartlegge brukernes opplevelse av servicen de mottar på timeavtaler i sosialtjenesten i Oslo kommune. 87 % av brukerne som har vært på timeavtaler i sosialtjenesten i Bydel Østensjø er fornøyde eller svært fornøyde med sosialtjenesten totalt sett. Dette er 1 prosentpoeng høyere enn Oslo-gjennomsnittet (86 %).

Resultatene i Bydel Østensjø er gjennomgående høyere sammenlignet med resultatene for Oslo totalt sett. I prosentandelen som svarte fornøyd eller svært fornøyd hadde Bydel Østensjø den høyeste ja-andelen på spørsmålene ”Ble du møtt med høflighet og respekt under timeavtalen” (96 %), og ”har timeavtalen vært til hjelp for deg” (94 %). Laveste ja-andel var det på spørsmålene ”fikk du informasjonen fra timeavtalen skriftliggjort og med deg hjem” (64 %) og ”Er det klart for deg hva som skjer videre i saken din” (79 %).

Brukerundersøkelse psykisk helse voksne

Høsten 2012 ble det gjennomført en brukerundersøkelse for brukere av tjenesten psykisk helsearbeid, treff- og aktivitetshusene samt brukere som bor i samlokaliserte boliger. Brukerundersøkelsen hadde høyere svarprosent og bedre score i 2012 enn i 2011. Brukerundersøkelsen følges opp gjennom en egen tiltaksplan.

Flexi-transport

Bydel Østensjø har sammen med Bydel Nordstrand deltatt i pilotprosjektet Flexitransport, et prosjekt for transport av forflytningshemmede. Prosjektet har vært i regi av Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Planleggingen startet høsten 2009 og i april 2010 startet ordningen, som ga et transporttilbud til godkjente TT-brukere og andre som har vansker med å bruke ordinært kollektivtilbud. Prosjektet var planlagt avsluttet 31.12.2011, men ble videreført til 31.12.2012. Det har vært stor brukertilfredshet blant deltakerne. Ordningen ga ikke de forventede og ønskede resultater på grad av samkjøring, effektivitet og økonomisk gevinst.

Åpent møte angående hjemmetjenester

Tilsynsutvalget for hjemmetjenester gjennomfører årlig et åpent møte for brukere og pårørende i

hjemmetjenesten, Ledere fra hjemmetjenesten, bestillerkontor 18+ og andre nøkkelpersoner innen Avdeling rehabilitering deltar på møtet. Dette møtet er godt besøkt og en god arena for tilbakemeldinger fra brukere og pårørende, samtidig som politikere og administrasjon kan besvare spørsmål. Møtet ble også i 2012 arrangert i tilknytning til bydelsdagene.

Bydelens internett

Bydel Østensjø hadde 86 452 besøk på sine nettsider i 2012. Ansatte i Oslo kommune sto for 14,5 % av besøkene. I 2012 ble prosjektet "Bedre bydelssider" igangsatt av Byrådslederens kontor. Flere tiltak er iverksatt for å sikre at innbyggerne får korrekt og utfyllende informasjon om bydelens tjenester via nettet. For å minske kilder til feilinformasjon er det bl.a. utført omfattende sletting av utdaterte og gamle artikler på nettsidene. Det pågår videre et arbeid med å etablere fellessider (sider med samme informasjon for alle bydelene) for utvalgte tjenesteområder. I barnehageportalen oppdaterer nå hver enkelt styrer i de kommunale barnehagene "sine" sider på nettet og flere av de private barnehagene gjør tilsvarende. Dette gir bedre informasjon til foreldre og potensielle ansatte om barnehagetilbudet og barnehagen som arbeidsplass.

4.2 Saksbehandlingstid

Boligkontoret:

- 97 % av alle lånesøknader er behandlet innen 1 måned. Dette er marginalt svakere resultat enn i 2011, men likevel betydelig over måltall som er 80 %. Årsaken til at resultatet i 2012 var noe svakere enn i 2011, er hovedsakelig sakenes kompleksitet. Mange av sakene krever samarbeid og informasjonsutveksling mellom flere ulike tjenestesteder.
- Boligkontoret følger veiledende frister i forvaltningsloven, og informerer søkere om en veiledende saksbehandlingstid på 2-4 uker. Forvaltningsmelding sendes dersom søknaden vil ha lengre behandlingstid enn 1 måned, i tråd med fvl. §11a (3).

NAV Sosialtjenesten:

- 79 % av søknadene er behandlet innen 14 dager. Dette er et noe lavere resultat enn 2011 hvor resultatet var 81 %. Måltallet er på 95 %. Manglende måloppnåelse vurderes i hovedsak å relatere seg til opplæring av flere nyansatte gjennom hele 2012.
- Sosialtjenesten følger veiledende frister i forvaltningsloven. For søknader som har lenger behandlingstid enn to uker sendes rutinemessig forvaltningsmelding, med unntak av saker hvor klienten innkalles til time eller er i kontakt med sosialtjenesten på annen måte.
- Sosialtjenesten benytter restanselister i saksbehandlersystemet Oskar.

Bestillerenheten for barnehagene

- Samtlige rapporteringsfrister overholdes
- Søknader til barnehagene registreres i fagsystemet SATS-barnehage fortløpende
- Antall dager/måneder i kø for å få barnehageplass varierer sterkt og er avhengig av barnets alder og i hvilken barnehage det søkes plass mv.

Bestillerkontor 0-17 år

- Bestillerkontoret overholder med få unntak, fristene i forvaltningsloven. Av ulike årsaker er det tidvis saksbehandlingstid på 8-12 uker. Rutinene med foreløpig svar følges i slike tilfeller. Bestiller 0-17 år vurderer i særlige tilfeller å sette inn midlertidige tiltak. Dette gjelder blant annet i akutt situasjoner i familien

Bestillerkontor 18+

- Bestillerkontoret overholder fristene i forvaltningsloven, samt de frister som er satt av Oslo kommune i henhold til bystyrevedtak. Bestillerkontoret har skriftlige rutiner for all saksbehandling. Rutinen med foreløpige svar følges.
- For praktisk bistand har den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden gått ned fra 59,7 dager i 2011 til 36,5 i 2012. Det er en målsetting å redusere saksbehandlingstiden ytterligere i 2013. Saksbehandlingstid for alle typer institusjonsplasser har gått ned fra 15 dager i 2011 til 11,5 dager i 2012.

4.3 Tilgjengelighet for mennesker med funksjonshemming

Områder fra handlingsplanen	Ja/nei
Har virksomheten informert og skolert sine berørte ansatt om diskriminerings- og tilgjengelighetsloven?	Ja
Har virksomheten utarbeidet handlingsplan for mennesker med funksjonshemming?	Ja
Er det utarbeidet konkrete tiltak på handlingsplanens stasjonsområder?	Ja

4.4 Tiltak i Oslo kommunes folkehelseplan

Folkehelseiltak/prosjekter per 31.12.2012

Navn på tiltaket	Ansvarlig kommunal instans	Samarbeidspartnere	Finansiering	Tidsrom	Avsluttet Ja/Nei	Kontaktinformasjon
Samarbeid med idrettslag og frivillige organisasjoner om aktivitetstilbud til utsatte grupper blant barn og unge	Aktuelle fagavdelinger	Idrettslag, lokale menigheter i Den norske kirke, frivillige organisasjoner	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Gruppeaktiviteter for seniorer med vekt på fysisk aktivitet, balanse og helse	Avdeling rehabilitering og omsorg - Treffsentre 60+	Idrettslag og frivillige organisasjoner	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Gruppeaktiviteter og turtilbud for personer med psykiske lidelser	Avdeling velferd og fritid - Tiltakssenteret		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Råd og veiledning om kosthold i helsestasjon og skolehelsetjeneste rettet mot gravide, barnefamilier og unge ut fra behov og risiko	Avdeling barn og kultur – Helsetjenester barn og unge		Ordinært budsjett	Forløpende	Nei	
Kostholdsveiledning og måltids-/kafétilbud for seniorer, personer i bofellesskap og	Aktuelle fagavdelinger		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	

Folkehelseiltak/prosjekter per 31.12.2012

Navn på tiltaket	Ansvarlig kommunal instans	Samarbeids-partnere	Finan-siering	Tidsrom	Avslutte t Ja/Nei	Kontakt-informasjon
personer med psykiske lidelser						
Tilbud om gratis kjernetid for 4-5 åringer uten barnehageplass for språkopplæring og nettverksbygging	Aktuelle fagavdelinger		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Tiltak for aktiviteter og nettverksbygging for mindreårige flyktninger, personer med psykiske lidelser og seniorer	Aktuelle fagavdelinger	Frivillige organisasjoner	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Foreldreveiledning til utsatte familier / tiltak for barn av rusmisbrukende eller psykisk syke foreldre	Aktuelle fagavdelinger	Utekontakten /arbeidstreningen, spesialisthelsetjenesten / DPS	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Veiledning om forebyggende tannhelse i helsestasjon og skolehelsetjeneste med vekt på utsatte barn, unge og familier	Avdeling barn og kultur – Helsetjeneste barn og unge		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Informasjon om tannhelse og sikring av nødvendig tannbehandling for nyankomne flyktninger	Avdeling velferd og fritid – Introduksjonsprogrammet / Barnevernstjenesten	Tannhelsetjenesten	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Fokus på tannhelse hos psykisk syke og mottakere av hjemmesykepleie (LAR-brukere, pasienter med demens og / el. hjerneslag)	Aktuelle fagavdelinger	Tannhelsetjenesten	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Tilbud om målrettet informasjon og samtaler til gravide, barn og unges forhold til tobakksbruk som fast tema og med	Avdeling barn og kultur – Helsetjeneste barn og unge		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	

Folkehelseiltak/prosjekter per 31.12.2012

Navn på tiltaket	Ansvarlig kommunal instans	Samarbeidspartnere	Finansiering	Tidsrom	Avsluttet Ja/Nei	Kontaktinformasjon
innsats etter behov i helsestasjon og skolehelsetjenesten						
Oppfordring til alle tjenestesteder om røykfrie inngangspartier /tilsyn ved brudd på røykeloven	Avdeling helse		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Informasjon om forebygging av hjemmeulykker på helsestasjonen og målrettet innsats etter behov	Avdeling barn og kultur – Helsetjenester barn og unge		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Tiltak for å bedre sikkerhet langs skoleveier – ”Aksjon skolevei” / Registrering av og videreformidling om trafikkfarlige forhold	Avdeling helse	Bymiljøetaten / Politiet	Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	
Målrettet informasjon om forebyggende tiltak mot fallulykker i hjemmet	Avdeling rehabilitering og omsorg – Treffsentre 60+/ergo- og fysioterapitjenesten og hjemmetjenesten		Ordinært budsjett	Fortløpende	Nei	

4.5 Likestilling og mangfold

Tilstandsrapportering om likestilling

Kategori		Kjønnsbalanse			Lønnsbalanse		
		Menn %	Kvinner %	Total (N)	Menn (kr)	Kvinner (kr)	Kvinner andel av menn %
Totalt i virksomheten	2012	21	79	1658	266846	311518	117
	2011	18	82	1729	340829	353374	104
Toppleders ledergruppe inkl toppleder	2012	7	57	43	793092	776292	98
	2011	29	71	7	619696	669637	108
Pedagogisk leder	2012	14	86	130	405912	406944	100
	2011	11	89	147	384673	388859	101
Miljøarbeidere	2012	44	56	177	120486	114687	95
	2011	38	62	144	287920	286439	100
Hjelpepleiere	2012	21	79	75	241656	274308	88
	2011	18	82	71	325436	327599	101

Likestilling

Har bydelene mål som ivaretar likestilling og mangfold*	Ja	Nei	Gi en kort redegjørelse for et tiltak, hvorfor det er satt i gang, målsettingen, tidsplan og hva som er status. Dersom det ikke er satt mål på områdene skal det også redegjøres for dette.
I rekrutteringsprosesser?	x		Det er utarbeidet rutiner på området i forbindelse med utlysning, intervju og innstilling.
I tilknytning til opplæring og kompetanseutvikling?	x		Det er gjennomført tilbud om arbeidsnorsk for rengjøringsansatte og barnehageansatte med minoritetsbakgrunn. Bydelen har også videreført arbeidet med det statlige prosjektet "Menn i barnehager".
I arbeidet mot trakassering/diskriminering?	x		Det er utarbeidet HMS prosedyre i forbindelse med mobbing og trakassering. Bydelen er erklært rasismefri sone.

*Med likestillings- og mangfoldstiltak menes her tiltak som både gjelder kjønn, etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne, jf aktivitets- og rapporteringsplikten i likestillingsloven, diskrimineringsloven, og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Tilstandsrapport likestilling, deltid og fravær

	Heltid		Deltid		Midlertidig ansatte		Fravær pga foreldrepermisjon		Personalpolitisk tiltak	
	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
Totalt i virksomheten (N)	642		443		519		725		13	
2012	17 %	83 %	19 %	81 %	28 %	72 %	4 %	96 %	46 %	54 %
2011	9 %	53 %	9 %	38 %	5 %	1 %	1 %	3 %		

Kommentar: Tall for 2011 viser % menn og kvinner som tok ut foreldrepermisjon av totalt antall ansatte

Personalpolitisk tiltak:

Rengjøringsentralen har et samarbeid med Vox (Vox er et nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk, med vekt på voksnes læring) for å legge til rette for økt deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Tiltaket omfatter de fremmedspråklige ansatte i rengjøringsentralen. Kurset startet i august 2012, og avsluttes i mars 2013. Opplæringen omfatter norskkurs og grunnleggende datakunnskaper som skal gi de ansatte kompetanse til å kunne hente ut lønsslipp, melde avvik osv.

Andelen menn i rengjøringsentralen består av 38 %. Andelen menn som deltar i dette kompetansetiltaket er på 46 %, og viste seg dermed å ligge betydelig over prosentandelen menn som jobber i rengjøringsentralen.

Diskriminering

		Ja	Nei
Har virksomheten en overordnet plan for tilrettelegging av tjenestetilbud til en etnisk mangfoldig befolkning?			x
Hvis ja, beskriv kort hvilke områder eller tjenestesektorer dette gjelder			
Har virksomheten benyttet brukerundersøkelser i arbeidet med å tilrettelegge tjenester?			x
Har virksomheten konsultert innvandrersorganisasjoner e.l. i arbeidet med å tilrettelegge tjenester			x
Har virksomheten gjennomført tiltak som gir ansatte økt innsikt i eller opplæring om mangfoldsspørsmål?		x	
Har virksomheten tilpassete og tilrettelagte tjenestetilbud for disse gruppene?		x	
Hvis ja, gjelder dette	Informasjonstiltak (oversettelse, tolk, o.l.)	x	
	Minoritetsrådgivere, linkarbeidere o.l.	x	
	Samarbeid med frivillige aktører	x	
	Tilpasninger til brukernes tro og livssyn	x	
Har virksomheten utviklet måter å tilrettelegge tjenester som har vært vellykket (eksempler på best practice)		x	

Merknad:

Samtlige av bydelens tjenestesteder er erklært rasismefri sone. Det har vært gjennomført holdningsskapende seminarer med tema mangfold, hvor tjenestestedene har vært representert (støttet av OU-fondet). Det enkelte tjenestested utarbeider årlig mål og tiltak vedrørende mangfold. Bydelen har informasjonsbrosjyrer på mange språk. Nav har informasjonsbrosjyrer om Kvalifiseringsprogram og Introduksjonsprogram på mange språk. Det jobbes løpende med opplæring i bruk av tolk og tolketjenesten brukes aktivt. Bydelen samarbeider med frivillige aktører, blant annet Røde kors og Flyktingguiden, samt Home-start-familiekontakten som jobber med foreldreveiledning i barnefamilier. Bydelen har frivillige lokale flyktingvenner som jobber inn mot nybosatte, og det er her 20 frivillige til en hver tid. Videre er det etablert et kontaktforum/ integreringsforum bestående av innvandrere og andre som er aktive i frivillige arbeid, eksempelvis idrettsklubber. Det jobbes også aktivt mot barnefattigdom, også i familier med annen etnisk opprinnelse enn norsk. Her drives et prosjekt som kalles "hva har du gjort i ferien" som skal sikre at utsatte barn og unge får delta på ferie og fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi og grad av integrering. Bydelen ved NAV sitter også i forum for inkluderingskompetanse ved arbeidsforskningsinstituttet for å kunne dra nytte av og lære av andre bydelers og andre kommuners erfaringer på mangfoldsarbeidet. I tillegg til dette har mange av bydelens tjenestesteder ansatte som gjenspeiler brukergruppen. Et konkret og vellykket eksempel på mangfoldstiltak vi mener virker.

4.6 Rapportering innen HR-område og helse- miljø og sikkerhet (HMS)

Medarbeiderundersøkelsen

Medarbeiderundersøkelsen "Bedre kommune"	Resultat 2012	Resultat 2011	Kommentar
Gjennomsnittlig medarbeidertilfredshet	4,5	4,4	
Svarprosent på medarbeiderundersøkelsen	68	71	
Svarprosent på gjennomførte medarbeidersamtaler	71,4	65,7	

HMS

MÅL	Ja	Nei	Kommentarer
Er det fastsatt egne mål på HMS-området?	x		Vedtatt årlig i AMU
På hvilke lovområder er det fastsatt HMS-mål (arbeidsmiljø, brannsikkerhet, el-sikkerhet, produktkontroll og ytre mål)			Det er fastsatt HMS mål på følgende lovområder: arbeidsmiljø, brannsikkerhet, el-sikkerhet, produktkontroll og ytre miljø
Hvis ikke det er fastsatt på disse områdene; hvorfor?			
Med utgangspunkt i målformuleringene, er det utarbeidet tiltaksplaner/handlingsplaner?	x		Det utarbeides lokale HMS handlingsplaner på det enkelte tjenestested
Er handlingsplaner/tiltaksplaner innpasset i de årlige budsjetter og økonomiplaner?	x		Kostnadskrevende tiltak innarbeides i budsjettet
RISIKOVURDERINGER			
Er det gjennomført risikovurderinger innen HMS?	x		Bydelen har HMS prosedyrer som innbefatter at det skal risikovurderes bl.a. ved HMS kartlegging og omstilling. Det gis jevnlig opplæring i det å risikovurdere
Er det iverksatt tiltak for å redusere risiko?	x		
REVISJON			
Er det gjennomført internt tilsyn (systemrevisjon, verifikasjoner) i egen virksomhet for å sikre at HMS-systemet fungerer som forutsatt? (Det spørres ikke om det har vært gjort endringer - revisjon i eget HMS-system)	x		Det gjennomføres årlig HMS revisjon på 6 tjenestesteder
HMS-opplæring			
Er det gjennomført opplæring el. vedlikehold av opplæring for ledere i linjen i løpet av 2012?	x		Gjennomført 2 HMS grunnkurs, samt temadager innen brannvern, el-sikkerhet, omstilling, utarbeidelse av HMS handlingsplaner, førstehjelp mm
Er det gjennomført opplæring av nytilsatte i løpet av 2012?	x		

IA-avtalen

Virksomhetene skal rapportere på de tre delmålene i IA-avtalen; 1) sykefravær, 2) redusert funksjonsevne og 3) økt avgangsalder og seniortiltak.

Delmål 1: Sykefravær

Sykefravær i % - Gjennomsnitt pr. år	2010	2011	2012	Endring i %- poeng 2011- 2012
Menn	6,9	6,3	6,6	0,3
Kvinner	10,8	11,6	11,4	-0,2
Totalt	10,2	10,7	10,6	-0,1

Tallene viser trolig en noe lavere sykefraværspersent i 2012 enn det som er reelt. Dette skyldes at fravær for oktober ble lagt inn både i det gamle og det nye lønssystemet, og rapporter kun kan tas ut fra det gamle lønssystemet. Fraværet i nlp for oktober viste 6.9 %.

Bydel Østensjø har jobbet systematisk med oppfølging av sykemeldte i mange år, men til tross for dette er sykefraværet høyere enn forventet. Det har gjennom hele året vært arbeidet systematisk med tiltak for å redusere sykefraværet, herunder lagt til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne kan stå i eller komme tilbake til arbeid.

Eksempler:

- I 2012 ble det gjennomført til sammen 121 dialogmøter med sykemeldte arbeidstakere, hvor bedriftshelsetjenesten og personalkonsulent deltok sammen med tjenesteleder
- Bydelen har revidert IA-samhandlingsplan med NAV Arbeidslivssenteret som sikrer samarbeid omkring prioriterte områder
- Bydelen oppfordrer aktivt sine ansatte til å benytte Servicekontoret til ”Raskere tilbake”, og har siden oppstart vært blant de virksomheter som har benyttet tilbudet mest
- Distribusjon av IA-nytt fra NAV Arbeidslivssenteret til alle ledere, samt invitasjoner til relevante kurs i regi av Nav arbeidslivssenter
- I andre halvdel av 2012 ble igangsatt et sykefraværprosjekt. 17 tjenestesteder fra 3 fagavdelinger deltar med leder, verneombud, tillitsvalg og prosjektleder som i samarbeid har utarbeidet individuelle handlingsplaner. Prosjektet avsluttes og evalueres i mai 2013. (Omtalt under pkt. 3.7)

Delmål 2: Redusert funksjonsevne

Delmål i IA-avtalen	Ja	Nei	Kommentar
Delmål 1. Har virksomheten oppdaterte mål og tiltaksplaner i forhold til sykefravær?	x		Nedfelt i IA handlingsplan 2011-2013
Delmål 2. Har virksomheten oppdaterte mål og tiltaksplaner for å ansette personer med nedsatt funksjonsevne?	x		Nedfelt i IA handlingsplan 2011-2013 og i handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2011-2012
Delmål 3. Har virksomheten oppdaterte mål og tiltaksplaner for å øke avgangsalder for pensjonering blant ansatte.	x		Nedfelt i IA handlingsplan 2011-2013, samt i tiltaksplan for seniorpolitikk i Bydel Østensjø 2012-2013

Delmål 3: Økt avgangsalder og seniortiltak

Bydel Østensjø har en seniorpolitikk som skal bidra til at seniormedarbeidere velger å fortsette i arbeid i bydelen helt eller delvis etter fylte 62 år, slik at bydelen beholder kompetent arbeidskraft, øker gjennomsnittlige avgangsalder og begrenser kostnader til tidligpensjonering. Dette skal skje gjennom ulike seniorpolitiske tiltak og individuell tilrettelegging nedfelt i bydelens tiltaksplan for seniorpolitikk. I bydelens IA handlingsplan 2011-2013 og Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse 2011-2012 er det utarbeidet egne aktivitetsmål for å rekruttere og beholde personer med nedsatt funksjonsevne. Arbeidstakere med midlertidig eller varig funksjonsnedsettelse, vil på bakgrunn av tilrettelagte tiltak og sykefraværsoppfølging, kunne fortsette å stå i arbeid helt eller delvis.

Arbeidstid

ARBEIDSTID

Virksomhetene skal opplyse om:

Overtid - aml § 10-6	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstiden ved overtidarbeid overstiger 13 timer i løpet av 24 timer?	x			Innføring av GAT 1.1.2012 gir varsler for brudd på aml's bestemmelser. Dette gir ledere bedre styringsverktøy for å unngå aml brudd. Bydelen har egen HMS prosedyre for overtid og mal for avtale om utvidet overtid med arbeidstakernes tillitsvalgte
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?	x			211
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Det rapporteres til AMU 2 ganger per år. Det rapporteres månedlig om tall for overtid til bydelsdirektørens lederteam
Arbeidsfri periode - aml § 10-8	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har hatt mindre enn 11 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer?	x			Partene har i overordnet avtale om turnus enige om at daglig arbeidsfri periode ikke skal være kortere enn 9 timer, jmfør aml § 10-8 (3). Innføring av GAT 1.1.2012 gir for brudd på aml's bestemmelser. Dette gir ledere bedre styringsverktøy for å unngå aml brudd.
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?	x			410
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Følges opp med rapporteringer
Søndagsarbeid - aml § 10-8 og § 10-10	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har arbeidet 2 eller flere søn- og helgedager etter hverandre?	x			Innføring av GAT 1.1.2012 gir mulighet for sikre at ansatte ikke arbeider 2 eller flere søn- og helgedager etter hverandre. Vi har egen avtalemal i HMS systemet for gjennomsnittsberegning av søn- og helligdager, jmfør aml § 10-8 (4). Avvikene som fremkommer er i stor grad knyttet til at arbeid lørdag kveld regnes som søndagsarbeid etter aml samt
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?				843
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Vi forsøker å besette helgestillinger for å unngå dette, men har mye vakanser i helgene som dekkes av de samme vikarene. Det skal for flere tjenestesteder inngås avtale om gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager for å unngå slike aml brudd.

Overtid - aml § 10-6	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstiden ved overtidarbeid overstiger 13 timer i løpet av 24 timer?	x			Innføring av GAT 1.1.2012 gir varslar for brudd på aml's bestemmelser. Dette gir le dere bedre styringsverktøy for å unngå aml brudd. Bydelen har egen HMS prosedyre for overtid og mal for avtale om utvidet overtid med arbeidstakernes tillitsvalgte
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?	x			211
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Det rapporteres til AMU 2 ganger per år. Det rapporteres månedlig om tall for overtid til bydelsdirektørens lederteam
Arbeidsfri periode - aml § 10-8	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har hatt mindre enn 11 timer sammenhengende arbeidsfri i løpet av 24 timer?	x			Partene har i overordnet avtale om turnus enige om at daglig arbeidsfri periode ikke skal være kortere enn 9 timer, jmfør aml § 10-8 (3). Innføring av GAT 1.1.2012 gir for brudd på aml's bestemmelser. Dette gir ledere bedre styringsverktøy for å unngå aml brudd.
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?	x			410
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Følges opp med rapporteringer
Søndagsarbeid - aml § 10-8 og § 10-10	Ja	Nei	Ikke aktuelt	Kommentarer
Har virksomheten etablert internkontrollsystem som kan avdekke om arbeidstaker har arbeidet 2 eller flere søn- og helgedager etter hverandre?	x			Innføring av GAT 1.1.2012 gir mulighet for sikre at ansatte ikke arbeider 2 eller flere søn- og helgedager etter hverandre. Vi har egen avtalemal i HMS systemet for gjennomsnittsberegning av søn- og helligdager, jmfør aml § 10-8 (4). Avvikene som fremkommer er i stor grad knyttet til at arbeid lørdag kveld regnes som søndagsarbeid etter aml samt
Hvis ja, har internkontrollsystemet avdekket avvik i 2012?				843
Hvis ja, kommenter hvordan dette er fulgt opp.				Vi forsøker å besette helgestillinger for å unngå dette, men har mye vakanser i helgene som dekkes av de samme vikarene. Det skal for flere tjenestesteder inngås avtale om gjennomsnittsberegning av søn- og helgedager for å unngå slike aml brudd.

4.7 Informasjonssikkerhet

Det er ikke foretatt noen spesielle tiltak inn mot informasjonssikkerhet i 2012.

4.8 Anskaffelser

Bydelen har nedfelt i sine budsjettfullmakter til tjenesteledere at alle kjøp over kr 50 000 skal rapporteres til avdelingssjef. Videre skal alle anskaffelser over kr 500 000 anskaffes i samarbeid med bydelens sertifiserte innkjøpere. Ved anskaffelser fra kr 50 000 – kr 500 000 skal også dette gjøres på tilsvarende måte, dersom avdelingssjef fastsetter dette.

I 2012 har bydelen gjennomført 4 anskaffelser for å sikre bolig med oppfølgingstjenester for personer med psykiske lidelser. I tillegg til at det har vært store utfordringer knyttet til enkeltsaker og klagebehandling. Bydelen har utarbeidet en lokal tiltaksplan for anskaffelser for perioden 2012 – 2013.

Bydelen har inngått et samarbeid med bydelene Nordstrand, Søndre Nordstrand og Bjerke i forhold til oppfølging av kontrakter innenfor avlastning, dagsenter og botilbud for psykisk helse og funksjonshemmede der vi har felles beboere.

Det gjenstår fortsatt å gjennomgå enkelte avtaler slik at alle bydelens kjøp er foretatt etter Lov om offentlig anskaffelser.

De øvrige områdene er i stor grad dekket gjennom sentrale avtaler som Konserninnekjøp eller fagetatene har inngått. Bydelen var uten juridisk kompetanse på området i 1. halvår 2012 noe som bidro til at enkelte prosesser ble forsinket. Ny jurist har i løpet av høsten gjennomgått sertifiseringskurs i anskaffelser.

4.9 Risikostyring og internkontroll

Bydelen fremla sak om risikovurdering av budsjettet for bydelsutvalget i mars-møtet, med forskjellige scenarier ut fra de forskjellige risikoområdene. Dette, med tillegg av de vurderinger som fremkommer av startmøte med EST, danner grunnlaget for oppfølging av de større risikoområdene gjennom året. Det avholdes månedlige møter med de større tjenesteområdene som danner grunnlag for månedsrapportering til bydelsutvalget. Nødvendige tiltak og aktivitetskorrigeringer vurderes løpende ut fra dette.

Økonomiavdelingen har regelmessig gjennomført opplæring/veiledning i økonomistyring av alle budsjettansvarlige/tjenesteledere, herunder gjennomgang av budsjett, lønnsrapport for ledere, regnskap/agresso og avviksrapportering.

Oppdaterte regnskaps- og budsjettall legges månedlig over fra økonomisystemet Agresso til egen avviksrapporteringsmodell, og alle budsjettansvarlige kommenterer avvik og setter prognoser.

Bydelen har hatt god oversikt over den økonomiske utviklingen gjennom året og det har ikke vært vesentlige avvik i prognoser gjennom året. Bydelens resultat ble bedre et prognostisert, men avviker ikke vesentlig ut fra usikkerhetsfaktorer som ble fremlagt i månedsrapporteringen.

4.10 Forvaltning av kunstverk i Oslo kommunes virksomheter

Endringer i løpet av 2012. Rapportering på OKK.E.nr.*) og OKK.nr.**)

Type	Antall OKK registrerte kunstverk (Ref. liste)	Kunstverk ikke funnet 2012, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk stålet, oppgi OKK.E.nr.	Kunstverk skadet, oppgi OKK.E.nr.	Innkjøp 2012, antall uregistrerte kunstverk
Maleri	8				
Grafikk	41				
Skulptur	3				
Tekstil					
Foto					
Diverse	13				
Totalt	61	0	0	0	0

*) Oslo kommunes kunstsamling, ekstern, registreringsnummeret for kunst

***) Oslo kommunes kunstsamling, registreringsnummeret for kunst

4.11 Rekruttering av lærlinger

Måltallet for budsjett 2012 var å ha til sammen 13 løpende lærekontrakter fordelt på barn- og ungdomsarbeiderfaget og helsearbeiderfaget. I 2012 ble det inngått 6 nye lærekontrakter, hvorav 2 i helsearbeiderfaget og 4 i barne- og ungdomsarbeiderfaget. Ved utgangen av året hadde bydelen 11 løpende lærekontrakter. Bydelen var ikke godkjent for nye lærefag i 2012.

4.12 Gjeldsofferassistanse

I 2011 fikk NAV kontoret styrket tjenesten økonomisk rådgivning / gjeldsrådgivning med en ny stilling. Det har medført at ventetiden på nye saker har gått ned. I løpet av 2012 er det jobbet med 303 saker, hvorav 214 var nye i 2012. 187 saker ble avsluttet, hvorav 112 saker fikk varig løsning, 25 saker endte med søknad om offentlig gjeldsordning. 50 saker ble avsluttet på grunn av at klienten ikke fulgte opp. I tillegg er det gitt muntlig råd og veiledning til personer som har henvendt seg til NAV.

5 OPPFØLGING AV VERBALVEDTAK OG FLERTALLSMERKNADER

5.1 Utkvittering av bystyrets verbalvedtak og merknader

5.1.1 FLERTALLSMERKNADER VEDRØRENDE ÅRSBERETNING 2011

Barnevern

Helse- og sosialkomiteen ser at det har vært en økning i antall bekymringsmeldinger til barnevernet. Det er viktig at disse følges opp, og på en god måte. Det er også viktig at barnevernets forebyggende arbeid styrkes. Godt forebyggende arbeid gjør at man minsker behovet for mer drastiske tiltak. Det vises til bydel Nordstrands gode erfaringer med dette.

Bydel Østensjø mottok 439 bekymringsmeldinger i 2012, dette er en nedgang i antall sammenlignet med 2011 hvor det var 502. Bydelen har i 2012 hatt stort fokus på forebyggende tiltak som kan minske behovet for drastiske tiltak.

Bolig

Komiteen viser til budsjettvedtaket for 2011 hvor det er satt av 630 millioner kroner til bedre botilbud for vanskeligstilte, spesielt rettet mot de med dobbeldiagnose. Dette vil sikre at flere får et bedre botilbud. Komiteen ser også frem til den varslede boligbehovsplanen som skal legges frem i forbindelse med budsjettet for 2013 og vil i den forbindelse understreke behovet for at kommunens virkemiddelapparat er bredt innrettet også fremover.

Bydel Østensjø har i 2012 startet arbeidet med revidering av Boligsosial handlingsplan, med utgangspunkt i sentral boligbehovsplan. Planen skal sikre at kommunens boligvirkemiddelapparat er godt utnyttet.

Hjemmebasert omsorg

Komiteen mener arbeidet flere bydeler har gjort innen hjemmebasert omsorg for å muliggjøre et lengre og bedre liv i egen bolig er viktig å videreutvikle. Frederica-modellen om aktivering av hjemmeboende eldre blir trukket frem som en god modell. Komiteen ber byrådet arbeide videre med å utvikle lignende modeller.

Lederen for denne tjenesten har deltatt på ulike informasjon- / erfaringsutvekslingsmøter vedrørende "hverdagsrehabilitering". Bydelen har hatt informasjonsmøte vedrørende prosjektet "hjelp til selvhjelp" fra bydel Grünerløkka. Videre ble det organisert en intern "workshop" for å finne mulighetene innføring av denne arbeidsmodellen innenfor eksisterende rammer. Dette arbeidet videreføres i 2013.

Fastlegeordning

Komiteen mener at det er positivt at bydelene tar ulike grep for å sikre innbyggerne fastlegedekning, herunder ansettelse av egne fastleger for å styrke folkehelsearbeidet. Komiteen finner det likevel bekymringsfullt at enkelte bydeler ikke har tilstrekkelig fastlegekapasitet til å sikre alle innbyggere som ønsker det fastlege i egen bydel.

Bydelen har søkt og nylig fått opprettet 2 nye fastlegehjemler til et av legekantorene som planlegger utvidelse av lokalene.

Helse

Komiteen viser til at helsestasjonene med samhandlingsreformen får et økt ansvar for premature og nyfødte barn. Hvordan helsestasjonene vil møte denne utfordringen og om de har god nok kompetanse er ikke kommet tydelig nok frem i årsberetningene. Komiteen ber om at kompetanseheving på området sikres slik at premature og nyfødte barn vil få et godt nok tilbud.

Helsestasjonene har med samhandlingsreformen fått et økt ansvar for premature og nyfødte barn. Det er pekt ut to helsesøstre som "prematurokontakter". De to ressurshelsesøstre har fått økt kompetanse gjennom å delta på fagdager i samarbeid med "Avansert hjemmesykehus" ved Oslo Universitetssykehus. Ved Østensjø helsestasjon forventes det at alle helsesøstre skal kunne følge opp premature barn. Alle må derfor ha en tilstrekkelig god nok basiskompetanse og skal kjenne til Helsedirektoratets: "Faglige retningslinjer for oppfølging av for tidlig fødte barn". Helsesøstre skal kunne få hjelp av ressurshelsesøstre på det spesielle og krevende arbeidet. Helsestasjonen ble styrket med 200.000 i 2012 for blant annet å fokusere på dette området.

Sykefravær

Komiteen merker seg at nesten alle bydelene har hatt en liten økning i sykefraværet i 2011. Det er viktig å holde på fokuset på arbeidsmiljø og oppfølgingen av sykmeldte.

Bydel Østensjø jobber systematisk med oppfølging av sykemeldte. Det er igangsatt et sykefraværprosjekt der 17 tjenestesteder deltar. Som en del av prosjektet har det vært utarbeidet behovstilpassede tiltaksplaner på hvert enkelt tjenestested. Eksempler på tiltak som er iverksatt er; tett oppfølging av korttid og langtidfravær, coaching av ledere, utvikling av bedre kommunikasjon og råd om hvordan den enkelte kan bidra til å nå felles mål for tjenesten.

Komiteen viser til det viktige arbeidet som Vern for eldre gjør for byens eldre som blir utsatt for overgrep og som trenger bistand. Komiteen viser til at det er store mørketall for overgrep mot eldre mennesker, og det er derfor viktig at publikum og hjelpeapparatet blir informert om tilbudet til Vern for eldre.

Programbladene til treffsentra med informasjon om Vern for eldre ble delt ut vår og høst(ca 7000 blader x2) . Det ble også avholdt et informasjonstreff ved treffsentra med en representant fra vern for eldre. Eldre over 80 år uten tjenester fra bydel tilbys forebyggende hjemmebesøk av oppsøkende konsulent ved eldresentra. De som ønsker dette besøk blir informert om Vern for eldre. Bydelens bestillerkontor 18+ og hjemmetjenesten informerer eldre og pårørende om Vern for eldre ved behov.

Komiteen registrerer en økning i bruk av hasj og cannabis. Prosjektet "Ut av tåka" som ble iverksatt under Uteseksjonen høsten 2010 viser gode resultater så langt. Komiteen synes det er viktig at prosjektet i samarbeid med Fylkesmannen og Kompetansesenter Rus - Oslo (KoRus) fortsetter opplæringen av ansatte i bydelene og etatene slik at flere kan tilbys hasjavvenningsprogrammet.

Bydelen har vært pilot som deltaker i det sentrale prosjektet og har gjennomført opplæring av flere ansatte. Bydelen søker å videreføre tiltaket ved å søke prosjektmidler til en øremerket stilling til implementering av prosjektet.

Komiteen merker seg at kapasitetsutnyttelsen i BFEs institusjoner fortsatt går ned. Komiteen merker seg samtidig at antall meldinger til barnevernet er økende, og at bydelene etterlyser fleksible, varierte og tilpassede tilbud i BFE. Komiteen vil derfor påpeke hvor viktig det er at BFE fortsatt har en nær og

løpende dialog med bydelene for å kunne utvikle tiltak i tråd med behovet. Komiteen ser imidlertid at stadige endringer i hva slags tilbud bydelene etterspør medfører utfordringer for etaten når det gjelder å etablere nye tilbud.

Bydelen deltar med en representant fra barnevernet i en sentral arbeidsgruppe vedrørende utvikling av BFEs tiltaksapparat.

Funksjonsområde 2B – oppvekst (fritidstilbud)

Kultur- og utdanningskomiteen viser til at alle bydeler har fritidsklubber og fritidsklubblignende tiltak. Komiteen ser det som spesielt viktig at det rusfrie tilbudet til ungdom ikke reduseres og mener at det i utgangspunktet bør være åpne fritidstilbud i bydelene i helgene.

Komiteen mener det er bra med stor innholdsmessig spredning i aktivitetstilbudet på klubbene i byen og vil rose de mange gode tiltakene som spenner fra media og styling, via dans og musikk til mekking. Komiteen ser samtidig problemene med at enkelte bydeler opererer med en øvre aldersgrense for deltakelse på 16 år. Komiteen mener at det er viktig at også ungdom over ungdomsskolealder kan ha et reelt tilbud i fritidsklubbene, f.eks gjennom egne klubbkvelder for denne målgruppen. Komiteen mener det er viktig å sikre at fritidsklubber også fungerer som et lavterskeltilbud der ungdom har et sted å være uten at de er nødt å engasjere seg i ytterligere aktiviteter.

Bydelen har fem lavterskel fritidsklubber som er godt fordelt geografisk rundt i bydelen. Bydelen har vektlagt å ha differensierte tilbud for ulike aldersgrupper opp til 18 år.

5.1.2 FLERTALLSMERKNADER VEDRØRENDE BUDSJETT 2012

GENERELT

Samhandlingsreformen

Komiteen mener samhandlingsreformen vil ha store konsekvenser for Oslo kommunes tjenestetilbudsutvikling. Komiteen tror bydelene vil ha mye verdifullt å tilføre av ideer ettersom de har ansvaret for en stor del av primærhelsetjenestene i dag. Komiteen vil oppfordre til tett kontakt mellom byrådsavdeling og bydeler i valg av samhandlingsprosjekter.

Bydelen er aktivt med i samhandlingsprosjektet akutt og subakutt funksjonssvikt, som er et samarbeidsprosjekt mellom 3 av bydelene og Oslo universitetssykehus. I tillegg deltar bydelen i et prosjekt for kompetanseoverføring fra sykehus til kommunehelsetjenesten sammen med Oslo universitetssykehus og Bydel Nordstrand.

DEL 03 – BYDELENE

FO1 Helse, sosial og nærmiljø

Sosial og rus

Komiteen ser at en del innbyggere er brukere av flere typer sosialtjenester over lengre tid og at det oppstår behov for koordinering av disse. Som byrådet påpeker er det derfor viktig at bydelene benytter individuell plan som verktøy i disse tilfellene. Slik blir den enkeltes behov ivaretatt på best mulig måte. Bydelen har i 2012 hatt opplæring for 80 ansatte i bydelen fordelt på to dager. Opplæringen bestod av kort innføring i samhandlingsreform, nytt regelverk, orientering og demonstrasjon av webbasert Individuell Plan (IP) og koordinators oppgave/rolle. Våren 2013 vil ansatte i NAV/Tiltakscenteret delta på den samme obligatoriske opplæringen. Oslo kommune ved Byrådsavdeling for eldre og sosiale

tjenester har anskaffet et internettbasert verktøy for utarbeidelse og oppdatering av IP. Dette verktøyet vil gjøre det lettere å koordinere IP arbeidet og ikke minst fremme samarbeid og brukermedvirkning. Bydel Østensjø har meldt interesse for å være med i første pulje ved innføring av webbasert IP som starter høsten 2013.

O2B Oppvekst

Barn og unge

Komiteen ønsker å legge til rette for økt bruk av familierettede tiltak. Det innebærer også at barnefamilier som trenger hjelp til bolig, får gode familieleiligheter i trygge bomiljø.

Bydelen har ikke tilstrekkelig kommunale boliger til større barnefamilier. Bydelen har derfor i noen grad brukt innleie av private leiligheter.

Komiteen viser til behovet for å rekruttere flere fosterhjem, herunder også med minoritetsbakgrunn og til nødvendigheten av at fosterforeldre får god oppfølging. Komiteen ser det også som nødvendig med gode ettervernstiltak for ungdom i alderen 18 – 23 år.

Bydelen vil i 2013 ha ekstra fokus på å rekruttere fosterhjem, og har opprettet to stillinger øremerket dette formål. Bydelen har gode ettervernstiltak og et eget barnevernsteam for oppfølging av ungdom i alderen 18-23 år.

5.1.3 VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE SOM FORTSATT GJELDER

Før ansatte/søkere fra land både utenfor og innenfor EØS-området, med unntak av Norden som har egne avtaler for dette, kan få ansettelse som helsefagarbeider i Oslo kommune, kreves bestått eksamen i nasjonale fag. (H9/2011)

Bydelen har innarbeidet dette kravet i prosedyre for ansettelser i bydelens kvalitetssystem.

Kvalitetsmålinger i sykehjem og hjemmetjenesten består av revisjonsbesøk, objektive indikatorer, brukerundersøkelser, pårørendeundersøkelser og medarbeiderundersøkelser. Brukerundersøkelser foretas årlig i samtlige sykehjem og brukere av hjemmetjenester. Objektive indikatorer i sykehjem registreres per tertial og årlig i hjemmetjenesten. Revisjonsbesøk gjennomføres annet hvert år i bydelenes bestillerkontor og hos kommunale og private utførere av hjemmetjenester og annet hvert år i sykehjemmene. Pårørendeundersøkelser gjennomføres årlig i samtlige sykehjem. Kvalitetsrevisjonene skal også omfatte sammenfatning av mottatte avviksmeldinger og eventuelle klager fra beboere/brukere. Analyse av medarbeiderundersøkelser skal presenteres sammen med resultater av kvalitetsmålinger.

(H47/2011)

Oslo kommunes kvalitetssystem består av revisjonsbesøk hvert annet år, årlige bruker- og medarbeiderundersøkelser samt årlig registrering av objektive kvalitetsindikatorer.

Det er ikke utført revisjonsbesøk fra Oslo kommune sentralt i 2012. Resultat fra brukerundersøkelsen 2012 foreligger ikke. Rapport fra objektive indikatorer 2011 legges frem for bydelsutvalget i mars møte 2013. Rapport fra objektive indikatorer foreligger ikke.

Bystyret forutsetter at døve og døvblinde som får vedtak om hjemmehjelp, har rett til å velge en hjemmehjelp som kan kommunisere med dem, og ber byrådet sørge for at denne muligheten opprettholdes. (H12/2010)

Det er etablert en kommunal tjeneste som organiseres via brukervalgsordningen.

Byrådet bes ha et særlig fokus på gjeldsofferassistanse for vanskeligstilte skatteyttere som pga. sin livssituasjon har pådratt seg skattegjeld de ikke makter å betjene. Bydelene bes redegjøre for sitt generelle gjeldsrådgivningsarbeid i forbindelse med årsberetningene. (H15/2010)

Gjeldsrådgiverne ved Bydel Østensjø har fått åpnet 25 gjeldsordninger via Namsfogden i Oslo. Av disse hadde 16 skatt og momsgjeld. Etter gjennomført gjeldsordning blir skatte- og momskravene slettet. I tillegg har gjeldsrådgiverne sendt 12 personer til Skattehjelpen ved Skatteetaten for endring/rekonstruksjon av selvangivelse og/eller momsoppgaver.

Byrådet bes i samarbeid med bydelene medvirke til at sosialkontorene også legger vekt på barnas behov for fritidsaktiviteter når de vurderer støtten til barnefamilier. (H24/2008)

Sosialtjenesten har i søknader om sosialhjelp vurdert barnas situasjon og behovet for ekstra ytelser. Høsten 2012 ble det utarbeidet et eget kartleggings skjema som brukes på samtlige barnefamilier som har kontakt med NAV Østensjø. Når det gjelder barnefamilier med flere enn tre barn har 70 % fått støtte utover veiledende normer for livsopphold.

F8/2007. Lærlingplasser

Byrådet ber alle kommunens etater og virksomheter igangsette tiltak for å rekruttere flere lærlinger.

Bydelen har 13 læreplasser. Bydelen har et aktivt samarbeid med Ressurskolen for helse- og sosialfagene ved Ulsrud vgs. ved å tilby praksisplasser til prosjekt til fordypning (PTF) ved bydelens tjenestesteder. Ved å legge til rette for praksisplasser for elever på VG 1 og VG 2, vil dette styrke muligheten for å rekruttere gode lærlinger til ledige læreplasser.

5.1.4 VERBALVEDTAK FRA TIDLIGERE SOM IKKE ER FERDIG GJENNOMFØRT

VERBALVEDTAK BUDSJETT 2011

Bruk av håndterminaler/PDA skal innføres hos både kommunale og private leverandører av hjemmesykepleie og praktisk bistand innen 01.10.2011 (H12).

Det er kjøpt inn PDA terminaler til alle gruppene i hjemmesykepleien og de er delvis implementert. Ytterligere innkjøp til praktisk bistand ble utsatt til våren 2013 fordi det er varslet en betydelig forbedring av terminalene.

5.2 Merknader fra kommunerevisjonen og kontrollutvalget

Oppfølging av rusmiddelavhengige

Kommunerevisjonen i Oslo hadde våren 2012 gjennomgang av bydelens oppfølging av rusmiddelavhengige før, under og etter tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Kommunerevisjonen vurderte at bydelen i all hovedsak hadde fulgt opp de rusavhengige under behandlingsoppholdet, men det manglet skriftlighet på brukernes behov samt skriftlige prosedyrer på kommunens arbeid. Sosialtjenesten har i løpet av 2012 jobbet med å ferdigstille og implementere rutiner og prosedyrer.

5.3 Andre spørsmål fra byrådet/bystyret

Bydel som barnehageeier og bydel som barnehagemyndighet, rapportering knyttet til kontroll med at virksomheten drives i samsvar med lov og regelverk

Jf. Oppdragsbrev fra KoU av 13.02.2012, spesifisert i brev fra KoU 17.02.2012, der bydelene måtte beskrive at de har, eller hvordan de etablerer, et system som sikrer at det er tilstrekkelig skille mht bydel som barnehageeier og bydel som myndighetsutøver.

Med bakgrunn i Oppdragsbrev har Bydel Østensjø risikovurdert områdene bydel som barnehageeier og bydel som barnehagemyndighet. Det ble konkludert med at det ikke har vært tilfredsstillende skille

mellom områdene, og det ble etablert et formelt skille mellom områdene ved at barnehageadministrasjonen ble omorganisert i forbindelse med bydelens budsjettbehandling 2013. Omorganiseringen resulterte i at en spesialkonsulent har ansvar for myndighetsområdet i barnehageadministrasjonen og en seksjonsleder ivaretar bydelens eieroppgaver. Bydelen er nå i gang med ansettelse og prosedyreutarbeidelse iht vedtatt omorganisering.